

Już dziś w „Pomorskiej”! Wizytówki lokalnych firm. W sam raz do portfela lub kieszeni

3,10
ZŁ
W TYM
8% VAT

Nr ISSN 0867-4965

Nr indeksu 350184

Strona zdrowia: odporność
zdobywamy z talerza **STR. 12-13**

**Fizjoterapeuci walczą
o podwyżki, pomocy
rzecznika doczekali
się zaś frankowicze**

STRONY 6 i 7

FOT. MAREK SZAWDYN

**Duda jeździ po kraju
z kampanią, zaś Tusk
pisze książkę i może
stać w szranki...**

STRONY 2 i 18

GAZETA pomorska

Środa 30 października 2019

Sport

**Anwil triumfuje
w Lidze Mistrzów**

**Tony Wroten zagrał jak lider, a Anwil
Włocławek pokonał francuski Pau
Orthez. To pierwsza wygrana** **STRONA 24**

Zasiłek pogrzebowy ten sam od 8 lat. Jest szansa, że wzrośnie

Od 2011 roku wsparcie pochówku
to 4 tys. zł. Związkowcy uważają,
że powinno wynosić 10 tys. zł. Ich
petycja jest w resorcie pracy **STRONA 3**

**W Chojnicach boją
się podwyżek dla
nauczycieli. Gdy rząd
podwyższa, połowę
płaci samorząd...**

STRONA 9

**Biblioteka Publiczna
w Sępólnie
przypomniła
o spuściźnie
Grudzińskich**

STRONA 10

W pożarze zginęła 31-letnia Monika i jej trzy córki Miasto jest w żałobie. Policja zatrzymała sąsiada ofiar tragedii

Dariusz Nawrocki

dariusz.nawrocki@pomorska.pl

Inowrocław

**60-letni sąsiad ofiar poniedziałkowego
pożaru w Inowrocławiu usłyszał zarzu-
ty. Będzie odpowiadał za nieumyślne
spowodowanie pożaru, który dopro-
wadził do śmierci kobiety i jej 3 córek.**

Jak informuje nas prokurator Robert
Szelągowski z Prokuratury Rejonowej
w Inowrocławiu, zebrany mate-

riał dowodowy pozwolił skonstru-
ować zarzut z artykułu 163 kk, para-
grafy 2 i 4.

Mężczyzna będzie odpowiadał za
nieumyślne spowodowanie pożaru,
którego wynikiem była śmierć czte-
rech osób. Kodeks karny przewiduje
za to karę w wysokości do 8 lat pozbawienia wolności.

Wczoraj przesłuchiwany był rów-
nież biegły w dziedzinie pożarnictwa.
- Przyczyny pożaru upatruje w
nieostrożnym korzystaniu z kuchenki
gazowej - tłumaczy prokurator Robert
Szelągowski.

Jak udało się ustalić, gaz ziemny
był odcięty. Mężczyzna sam podłą-

czył butlę z gazem do kuchenki. W
wyniku nieprawidłowego korzysta-
nia z niej doszło do pożaru.

Mężczyzna nie mógł być wcześniej
przesłuchiwany, gdyż nie pozwalał
na to stan jego upojenia alkoholowego.
W momencie zatrzymania przez poli-
cję miał około 3 promili w organizmie.

Mieszkańcy Inowrocławia nadal są
wstrząśnięci. Przed kamienicą, w któ-
rej doszło do tragedii, jest mnóstwo
zniczy i maskotek. Ludzie podchodzą,
ocierają łzy, modlą się. - Nie przypomi-
nam sobie podobnego nieszczęścia
w naszym mieście - mówi starsza pani.

©P

WIĘCEJ NA STRONIE 3

FOT. DARIUSZ NAWROCKI

Mieszkańcy Inowrocławia mocno przeżyli śmierć 31-letniej matki i jej córek: Leny, Zuzi i Oliwii. Pod kamienicą,
w której doszło do pożaru, zapalają znicze, zostawiają maskotki, modlą się, płaczą...

Pogoda w regionie

Dzisiaj

8°C
-1°CImieniny obchodzą
Dziś
Edmund,
Przemysław
Jutro
Antonin, Augusta

Czwartek

7°C 0°C

Piątek

7°C 1°C

Sobota

9°C 6°C

Uwaga: noce będą już coraz chłodniejsze

Adam Willma
adam.willma@pomorska.pl

PSIA JUCHA

Komentarz

Zadzwoń do mnie tata i trochę z satysfakcją, a trochę z wyrzutem za komunikował, że akcja groby na ten rok zakończona. Granit wypolerowany aż się świeci. W tej sprawie nigdy się z tatą nie dogadamy, bo dla mnie cmentarze mogą być omszone i spękane. Nigdy nie pojmę po co niby ta grobowa elegancja i szyk. Na wszelki wypadek już zarządziłem bliskim, że na moim grobie mają sobie hulać badyle, a króliki - do woli kopać jamy.

A propos zwierząt. W tym roku bliskie spotkanie ze śmiercią zaliczyliśmy za sprawą psa. Wskutek odkleszczowego pierwotniaka babeszji biedak niemal pożegnał się z życiem. Ja mu w tym boju towarzyszyłem przy wydatnym udziale karty debetowej. Ponieważ pies do tej pory cieszył się doskonałym zdrowiem (nie licząc psychiki) jest to dla mnie rzeczywistość nowa i ciekawa. Tak więc w pewnym momencie złapałem się na tym, że zaczynam własnemu psu zazdrościć. Weźmy

taki epizod. Dzwoni weterynarz, że przeprasza za zabieranie czasu, ale chciałby tylko omówić sprawę związane z pacjentem. Bo przyszły świeże wyniki badania krwi. Kwit z pracowni analitycznej to dwie strony druku, więc doktor cierpliwie i szczegółowo wyjaśnia punkt po punkcie, a później omawia strategię leczenia. Na koniec: „Przed chwilą byłem u pacjenta - zachowuje się spokojnie, gorączka nieco spadła, ale oddycha jeszcze ciężko”. Wieczorem dzwoni ciotka. Zachwycona że jej pies właśnie po operacji. Że opieka pierwsza a klasa, nawet stół operacyjny podgrzewany, i co najważniejsze, lekarz, z jakim w ludzkiej służbie zdrowia się nie spotkała. Psia krew! Uświadomiłem sobie, że nigdy w życiu nie zadzwonił do mnie lekarz. Nigdy, nawet podczas prywatnej wizyty, nikt tak cierpliwie i z oddaniem nie zajął się moją sprawą. Nikt w ludzkim szpitalu nie okazał mi tyle zrozumienia przy chorobie bliskich. Czyżby ktoś kiedyś skutecznie odseparował studentów weterynarii od ludzkich wydziałów? Czyżby weterynarzom serwowano dodatkowy kurs etyki? A może trafiają tam ludzie z powołania? W każdym razie, jeśli szukać nowego ministra zdrowia, to polecam weterynarzy. ©©

Kandydat nieagresywny, ale niech budzi emocje

Rozmowa

z dr Patrykiem Tomaszewskim,
politologiem z UMK w Toruniu

Prezydent Andrzej Duda już rozpoczął kampanię przed przyszłorocznymi wyborami. To dobry prezydent?

Dla jednych - najlepszy, dla innych - umiarkowany lub najgorszy. Prezydentura Dudy nie odbiega od standardów z poprzednich lat. Nasz system ustrojowy daje prezydentowi uprawnienia związane z bezpieczeństwem, polityką zagraniczną i wetowaniem ustaw. Jak wiemy, tylko niewiele ustaw zawetował prezydent. Większość ważnych dla partii rządzącej, została przez niego podpisana. Opozycja i środowiska nieprzychylnie PiS będą mówiły, że jest to prezydent mocno sprzyjający dzisiejszej władzy.

Bardziej Adrian z „Ucha prezesa” niż ktoś, kto wybił się na niezależność?

Nie wybił się. Chociaż kiedy przyjrzymy się prezydenturze Andrzeja Dudy, to w kilku momentach sprzeciwił się, zawetował to, na czym zależało PiS. Przez moment budował środowisko, które miało dyskutować na temat nowej konstytucji, ale nie był to dobry czas i rzecz została zawieszona.

Prezes PiS raczej nie postawi na innego kandydata?

Prezydent Duda ma dobre poparcie społeczne, co wynika również z roli prezydenta w naszym systemie. To ma być osoba, która dobrze się prezentuje, nie zaostroża sporów, a w Du-dzie trudno doszukiwać się agresji podczas sporów. Dodam, że prezydenta widzimy stale, tak więc jego kampania toczy się od dawna. Nie spodziewam się, by w ostatnich miesiącach zdobył się na po-

FOT. ARCHIWUM

Dr Patryk Tomaszewski: Nie sądzę, by PiS szukało innego kandydata na prezydenta

dejmowanie kontrowersyjnych decyzji, które spowodowałyby jego krytykę po stronie opozycji lub rządzących. Nie sądzę, by PiS szukało innego kandydata, chociaż dla niektórych działaczy PiS nie jest to najbardziej wymarzony prezydent.

Czy Andrzej Duda może być spokojny o wynik wyborów?

Zaden polityk nie może spać spokojnie. Demokracja ma swe prawa. Senat pokazuje, że zjednoczona opozycja, przy kontrowersyjnym kandydacie, który nie będzie kojarzył się z agresją - może „namieszać”.

Wyjątkowo nieagresywnym kandydatem wydaje się Władysław Kosiniak-Kamysz lub Małgorzata Kidawa-Błońska.

Kosiniak-Kamysz reprezentuje zbyt słabe ugrupowanie, to za mało wyrazista postać. Kandydat dobry na pierwszą turę, ale nie na drugą. Mówiłem już, że kandydat nie powinien budzić kontrowersji, ale dobrze by było, żeby budził jakieś emocje. A co do Kidawy-Błońskiej, to zobaczymy, co wydarzy się w PO. Projekt jej premierostwa został skopiowany od PiS na wybory parlamentarne, ale czy na prezydenckie? Cieszy się dużym poparciem i sympatią społeczną, osiągnęła dobry wynik. Może wystartuje, ale to wszystko zależy od sytuacji w PO, by

mówiła w tej sprawie jednym głosem.

Może Donald Tusk wróci na białym koniu?

Część Polaków oczekuje go, ale przypomnę, że ostatnie wizyty Tuska nie przyczyniły się do zwycięstwa opozycji. Pamięć wyborców jest krótka. Tusk musiałby już angażować się w bieżącą politykę, a i w samej PO są opory przed jego powrotem do polityki krajowej. To na pewno wytrawny polityk. Nie można go bagatelizować. W debacie z prezydentem Dudą miałby dużo do powiedzenia. Czy wróci i starczy mu czasu na to, by mocno zaistnieć - trudno powiedzieć.

Kandydatem Lewicy miał być Robert Biedroń.

Mówi się coraz głośniejsze o zjednoczeniu Wiosny z SLD. Dla działaczy Wiosny, którzy budowali nową, europejską lewicę Biedroń był wartością, ale jego postawa po wyborach do PE i rozmowach zjednoczeniowych z SLD powoduje, że będzie tracił na atrakcyjności i wiarygodności. Moim zdaniem Lewica samodzielnie nie ma szansy na pokonanie Andrzeja Dudy. Do tego potrzebny byłby jeszcze elektorat centroprawicowy, który głosuje na PO.

A co z Konfederacją?

Kolorytu wyborom dodałby Janusz Korwin-Mikke, który ma już swoje lata, ale to polityk z dużą energią. Kontrowersyjnym kandydatem, władającym piękną polszczyzną, jest Grzegorz Braun, który startował w poprzednich wyborach. Tylko niektórzy startują w wyborach po to, by utrzymać poparcie. Startuje się nie po to, by wygrać wybory, ale żeby wyborcy o nas nie zapomnieli. ©©
Rozmawiał Roman Laudarski
roman.laudarski@pomorska.pl

W PIĄTEK U NAS

magazyn

JESZCZE CHWILĘ TEMU
BYLI WŚRÓD NAS

Odeszli, ale pamięć jeszcze się tli. Ostatniej rozmowy, uśmiechu, gestu. Wspominamy tych, których żegnaliśmy przez ostatnie 12 miesięcy.

KICZ NA CMENTARNYM
STRAGANIE

Obwarzanki, baloniki, chińskie lampki i ciepłe papucie. 1 listopada na cmentarnych straganach wcale nie królują znicze i wiazanki nagrobne.

MONIKA, LENKA, OLIWKA
I ZUZIA ZGINĘŁY
W KLĘBACH DYMU

Matka i trzy córki nie przeżyły, choć strażacy pędzili do pożaru w Inowrocławiu. Ogień pojawił się w mieszkaniu ich sąsiada.

500+ PRÓCHNICA

Jedni odkładają np. na lepszy komputer. Inni, kiedy już wymienili łożka i biurka - wyjechali na wakacje. Albo kupują za „rządowe” kilogramy słodczy i wód gazowanych, bo nareszcie ich stać.

TAK SIĘ ZACZAŁ
„WNUCZEK”

Historia metody, na którą dają się nabrać seniorzy.

RUBRYKA SATYRYKA

RYS. ANDRZEJ CZYZYKO

GAZETA SŁUCHAM, TEL. 800-170-755

Kierowcy mogliby się wreszcie opamiętać

We wczorajszej „Pomorskiej” red. Marek Weckwerth apeluje do kierowców, aby zdjęli nogę z gazu i jeździli wolniej. Uważam, że to bardzo ważny apel! Jestem też jak najbardziej za podniesieniem mandatów, ponieważ według mnie tylko to może powstrzymać kierowców przed szaloną i nieodpowiedzialną jazdą. Niektórym nie da się wytłumaczyć, że to niebezpieczne. Popatrzmy zresztą, co się dzieje na drogach: kierowcy przekraczają dozwoloną prędkość, płacą mandaty i dalej pędzą. Wyprowadzają na podwojnej ciągłej, na zakrętach. Gdyby

kary były wyższe, to może by się opamiętali. Dodam, że jeździłem ponad 60 lat samochodem i ani razu nie zapłaciłem mandatu. Skoro ja mogłem, to inni też powinni się postarać.

STAŁY CZYTELNIK

Zwykły człowiek nie może nic zmienić

Postanowiłam założyć w domu panele fotowoltaniczne. Ponieważ można wziąć na ten cel niskoprocentowany kredyt, udałam się do właściwego banku. Tam dowiedziałam się, że ponieważ mam 65 lat, to mogę dostać pożyczkę najwyżej na lat pięć. A skoro moja emerytura wynosi

1050 zł, to bank oferuje mi 6 tys. zł kredytu. Tymczasem założenie najmniejszej, koniecznej liczby paneli to koszt około... 15 tys. zł. Po raz kolejny doszłam do wniosku, że w tym kraju biedni ludzie nie mają na co liczyć.

CZYTELNICZKA Z GM. ŚWIECIE

500 plus nie dla każdego niepełnosprawnego

Dzwonię w sprawie 500 plus dla niepełnosprawnych, o którym ostatnio jest tak głośno. Premier Morawiecki (i nie tylko on) obiecywał, że inwalidzi niezdolni do samodzielnej egzystencji będą otrzymywać co miesiąc 500 zł na życie. Pan premier zapomniał

tylko dodać, że nie wszyscy. Opiekuję się niepełnosprawną żoną. Na same leki dla niej wydaję 900-1000 zł. Nie mówię już o opłatach za mieszkanie, media, o wydatkach na życie. To są dla nas ogromne wydatki. Jednak jak się okazuje, 500 plus żonie się nie należy, ponieważ ma emeryturę wyższą niż 1600 zł. Powiem krótko: gdyby żona była sama, to nie miałaby z czego żyć. Takie to mamy państwo opiekuńcze.

CZYTELNIK
NOT. (EA)

Opinie Czytelników nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem redakcji

Zginęła kobieta i jej trzy córki. 60-letni sąsiad usłyszał zarzuty

Dariusz Nawrocki
dariusz.nawrocki@pomorska.pl

Inowrocław

31-letnia Monika i jej trzy córki: trzymiesięczna Lena, czteroletnia Zuzia i pięcioletnia Oliwia, zginęły w pożarze, który w poniedziałkowe popołudnie wybuchł w kamienicy w Inowrocławiu. Policja zatrzymała ich sąsiada.

Wtorek. Przed kamienicą, w której doszło do tragedii, mnóstwo zniczy i maskotek. Ludzie podchodzą, ocierają łzy, modlą się. Mieszkańcy Inowrocławia są wstrząśnięci.

- Sam mam małe dziecko. Nie wiem, jak przeżyłbym jego śmierć. To jest tragedia, której wprost nie da się opisać - mówi mężczyzna, który pcha przed sobą wózek z małą dziewczynką. Przyszedł wraz z żoną pod kamienicę, żeby zapalić zniczy i chwilę pomodlić się za dusze tragicznie zmarłej rodziny.

Ludzie płaczą, ocierają łzy i w przypadkowych często grupach komentują to co się wydarzyło w Inowrocławiu.

- Nie przypominam sobie podobnego nieszczęścia w naszym mieście - wyznaje starsza pani, która zatrzymała się w po-

60-letni mieszkaniec kamienicy trafił do aresztu jeszcze w dniu tragedii. W chwili zatrzymania miał około 3 promile alkoholu w organizmie. Wczoraj usłyszał zarzuty

bluży w drodze na pobliski cmentarz.

Do tragedii doszło w poniedziałek. Około godziny 12.35 do inowrocławskiej policji wpłynęła informacja o pożarze mieszkania na poddaszu przy ulicy Orłowskiej.

Z kamienicy strażacy wynieśli 31-letnią kobietę i troje jej dzieci w wieku 4 i 5 lat oraz 3 miesiące. Przed budynkiem prowadzono reanimację. Nie udało się ich jednak uratować.

- Inowrocławscy policjanci pod nadzorem prokuratury ustalają okoliczności i przyczyny pożaru - mówi asp. szt. Izabella Drobnicka z inowrocławskiej policji.

Funkcjonariusze jeszcze w poniedziałek zatrzymali 60-letniego mieszkańca kamienicy. Mężczyzna trafił do policyjnego aresztu.

Wczoraj późnym popołudniem został doprowadzony do prokuratury.

Jak informuje nas prokurator Robert Szelągowski z Prokuratury Rejonowej w Inowrocławiu, zebrany materiał dowodowy pozwolił skonstruować zarzut z artykułu 163 KK, paragraf 2 i 4. 60-letni inowrocławianin będzie odpowiadał za nieumyślne spowodowanie pożaru, którego wynikiem była śmierć czterech osób. Kodeks Karny przewiduje za to karę w wysokości do 8 lat pozbawienia wolności.

Mężczyzna nie mógł być jednak wcześniej przesłuchiwany, gdyż nie pozwalał na to stan jego upojenia alkoholowego. W momencie zatrzymania przez policję miał bowiem ok. 3 promile w organizmie.

Agnieszka Adamska-Okońska, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy, potwierdza, że mężczyzna w momencie zatrzymania był mocno nietrzeźwy. - Nie można było z nim prowadzić czynności ze względu na stan, w którym się znajdował - podkreśla pani rzecznik.

Wczoraj przesłuchiwany był również biegły w dziedzinie pożarnictwa.

- Przyczyny pożaru upatruje w nieostrożnym korzystaniu z kuchenki gazowej - tłumaczy prokurator Robert Szelągowski.

Jak udało się ustalić, gaz ziemny był odcięty. Mężczyzna sam podłączył butlę z gazem do kuchenki. W wyniku nieprawidłowego korzystania z niej doszło do pożaru.

- Biegły wskazał miejsce, w którym powstał pożar. To pomieszczenie bezpośrednio sąsiadujące z lokalem, które zamieszkiwała młoda kobieta i jej dzieci - dodaje prokurator Agnieszka Adamska-Okońska.

Dla celów dowodowych zabezpieczono kuchenkę zasilaną na gaz.

© P

NIE RYZYKUJ, KUP CZUJKE

Na zatrucie tlenkiem węgla jesteśmy narażeni podczas pożaru lub gdy dogrzewamy np. gazem lub węglem, a piece lub przewody kominowe są nieszczelne. Czadu nie da się zobaczyć, jest bezbarwny, ani wyczuć, jest bezwonny. Uratować życie może nam wtedy tylko czujka czadu. Nie jest droga, kosztuje od 50 zł w górę. Można jednak zainwestować w taką za 100 zł, która będzie miała już 7-10 lat gwarancji producenta. Kupując czujnik zwróć uwagę na:

- **Typ czujnika** (A - emituje alarm wizualny i dźwiękowy, a także może doprowadzić do uruchomienia wentylacji; B - tylko emituje alarm wizualny i dźwiękowy).
- **Rodzaj zasilania** (na baterie lub z sieci elektrycznej). Jeśli często masz awarie prądu, wybierz czujnik na baterie.
- **Normę**. Czujnik powinien być oznakowany nazwą normy PN-EN 50291-1:2010/A1:2013-05.
- **Instrukcję użytkowania**. Musi być po polsku i zawierać pełne, jednoznaczne i dokładne informacje dotyczące instalacji, działania i regularnego sprawdzania.

(TIK)

Związkowcy chcą znacznie wyższego zasiłku pogrzebowego. Wzrośnie aż do 10 000 złotych?

Pieniądze

Małgorzata Wąsacz
malgorzata.wasacz@pomorska.pl

Od 2011 roku zasiłek pogrzebowy wynosi 4000 zł. Według OPZZ, to stanowczo za mało, bo w dużych miastach pogrzeb kosztuje nawet 10 000 zł. Petycja w sprawie podniesienia zasiłku jest już w resorcie pracy.

Do 28 lutego 2011 roku zasiłek pogrzebowy wynosił 200 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału. Od 1 marca 2011 roku został obniżony do 4000 zł.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych uważa, że ta kwota pokrywa zaledwie połowę kosztów pochówku. W dużych aglomeracjach zazwyczaj pogrzeb kosztuje od 5000 do 8000 zł, ale czasem koszty rosną do 9-10 tys. zł. - Często do-

chodzi do sytuacji, że aby pochować bliską osobę, rodzina musi zaciągać kredyt w banku. Po obniżeniu zasiłku pogrzebowego, zdarza się, że rodzina zmuszona jest oszczędzać na wielu wydatkach związanych z zachowaniem godności zmarłego. To duży problem dla ubogich, samotnych i starszych. W związku z rosnącymi kosztami usług pogrzebowych rodzin takich osób nie stać na godne pożegnanie bliskich - przekonują w OPZZ.

Przez ostatnie osiem lat zasiłek pogrzebowy ani razu nie był waloryzowany. Dlatego też Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zwróciło się do Bożeny Borys-Szopy, minister rodziny, pracy i polityki społecznej, z petycją o urealnienie wysokości zasiłku pogrzebowego. Zdaniem OPZZ, powinien on wynosić 200 proc.

przeciętnego wynagrodzenia. Obecnie to ponad 10 000 zł.

Co na temat postulatu OPZZ sądzi resort pracy? Wysłaliśmy maila z pytaniem i czekamy na odpowiedź.

Stypa na własny rachunek

Podwyżki zasiłku pogrzebowego nie popiera pani Monika z Bydgoszczy. - Pod koniec maja chowaliśmy teściową. Pogrzeb nas kosztował 7000 zł. 2000 zł zapłaciliśmy za miejsce na cmentarzu. 1300 złotych kosz-

towała nas stypa na 23 osoby. Gdyby odjąć te wydatki, to akurat byłoby 4000 zł. Zatem zasiłek pogrzebowy by nam wystarczył. Jak sama nazwa mówi, te pieniądze powinny być wydawane na pochowanie zmarłego.

- Grubą przesadą jest domaganie się, by państwo finansowało stypę. Poza tym są księża, którzy gdy wiedzą, że rodziny są bardzo ubogie, nie pobierają opłaty za pogrzeb - dodaje Czytelniczka.

Podzielić się kosztami

Krystyna Michałek, regionalny rzecznik ZUS województwa kujawsko-pomorskiego, przypomina, że jeżeli pogrzeb organizuje członek rodziny, zasiłek przysługuje w wysokości 4000 zł, niezależnie od kwoty poniesionych kosztów pogrzebu. Natomiast gdy pogrzeb organizuje ktokolwiek inny, np. sąsiad,

pracodawca, zasiłek jest wypłacany w wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, ale nie więcej niż 4000 zł. Jeżeli koszty pogrzebu poniesie więcej niż jedna osoba lub podmiot, wówczas zasiłek jest dzielony proporcjonalnie do poniesionych kosztów.

Zdarza się też, że pogrzeb organizowany był na koszt państwa, organizacji politycznej lub społecznej, lecz członek rodziny ponosił również część jego kosztów. Wtedy zasiłek pogrzebowy przysługuje temu członkowi rodziny w pełnej kwocie - 4000 zł.

Uwaga! Prawo do zasiłku pogrzebowego wygasa w razie niezgłoszenia wniosku o jego przyznanie w czasie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, po której zasiłek przysługuje.

Jeżeli zgłoszenie wniosku w tym terminie nie było możliwe z powodu późniejszego odnalezienia zwłok lub zidentyfikowania osoby zmarłej albo z innych przyczyn całkowicie niezależnych, prawo do zasiłku wygasa po upływie 12 miesięcy

od dnia pogrzebu. Dokumentem potwierdzającym te okoliczności jest zaświadczenie policji lub prokuratury, odpis zupełny aktu zgonu lub inny dokument potwierdzający przyczyny uniemożliwiające zgłoszenie wniosku. © P

DYŻUR

Dziś, godz. 12-14, bezpłatna infolinia 800 170 755

Zasiłek pogrzebowy powinien być wyższy?

Chowali Państwo niedawno kogoś bliskiego? Ile zapłaciliście za pogrzeb? Czy zasiłek Wam wystarczył? Czy należy go podwyższyć, a jeśli tak to do jakiej kwoty? Na Państwa głosy czekam dziś w godz. 12-14 pod numerem bezpłatnej infolinii 800 170 755. Mogą też Państwo wysłać opinie mailowo pod adresem: malgorzata.wasacz@pomorska.pl (MAW)

8

lat nie był podwyższany zasiłek pogrzebowy. Obecna kwota jest wypłacana od 1 marca 2011 roku.

NA SYGNALE

Bydgoszcz
Znowu groźnie na DK 10.
Dwa zdarzenia w jeden dzień

Wczoraj rano na DK 10 w okolicach Stryszka zderzyły się dwa auta osobowe - volkswagen passat i volvo. Jednym z samochodów jechało dwoje dorosłych, drugim dwoje dorosłych i dwoje 3-miesięcznych dzieci. Matka z niemowlętami została zabrana na obserwację do szpitala. Sprawcą zdarzenia był kierujący volkswagenem, który prawdopodobnie najechał na tył drugiego samochodu. Przez jakiś czas ruch w tamtym rejonie odbywał się wahadłowo. I wtedy doszło do kolejnego groźnie wyglądającego zdarzenia. Tym razem jednym z jego uczestników był wicemarszałek województwa Zbigniew Ostrowski. Auto, którym podróżował, o mały włos nie zostało uderzone przez ciężarówkę przewożącą drewno. W ostatnim momencie jednak kierujący samochodem ciężarowym zjechał z drogi i zatrzymał się w rowie. Na szczęście tym razem nikomu nic się nie stało.

(JPL)

Bydgoszcz
Trzy miesiące aresztu dla pijanego kierowcy, który potrącił pieszych

Sąd zdecydował wczoraj o tymczasowym areszcie dla 33-latkę, który w minioną sobotę po pijanemu potrącił dwóch mężczyzn przechodzących przez przejście dla pieszych przy al. Jana Pawła II w Bydgoszczy. Poszkodowani w wieku 36 i 46 lat z poważnymi obrażeniami ciała zostali przewiezieni do bydgoskich szpitali. Kierowca ford focusa prowadził auto mając 1,3 promila alkoholu w organizmie. Najbliższe trzy miesiące spędzi w areszcie. Grozi mu do 8 lat więzienia.

(JPL)

Gmina Koronowo
Dachował, bo nie dostosował prędkości do pogody

Wczoraj około godz. 8.20 na DK 25 w Nowym Dworze dachowało osobowe audi. Jak informują policjanci, jego kierowca najprawdopodobniej nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze i stracił panowanie nad kierownicą. Na szczęście jego zdrowiu i życiu nic nie zagraża. Został ukarany mandatem.

(JPL)

Włocławek
Na autostradzie A1 w Czerniewicach płonął TIR

Zgłoszenie o pożarze samochodu na A1 w okolicach Czerniewic wpłynęło do strażaków ok. godz. 1 w nocy z poniedziałku na wtorek. Na miejscu okazało się, że kierowca auta zdążył odpiąć ciągnik TIR-a od naczepy, która zapaliła się od opony. Spłonęła doszczętnie - razem z produktami spożywczymi, które przewoziła. Na szczęście nikt nie ucierpiało.

(JPL)

Dla uspokojenia - trzydziestką przez miasto, w towarzystwie fotoradarów

Marek Weckwerth
marek.weckwerth
@pomorska.pl**Bezpieczeństwo**

A gdyby tak zwiększyć strefy w miastach, w których obowiązywałoby ograniczenie prędkości do 30 km na godzinę? I gdyby znowu dać gminom prawo do kontroli prędkości? Może wtedy na naszych drogach nie dochodziłoby do tak wielu tragedii.

Takie pytania dręczą Rafała Trzaskowskiego, prezydenta Warszawy, zbulwersowanego niedawnym wypadkiem na przejściu dla pieszych na Bielanach, na którym zginął potrącony przez pędzące bmw przechodzący w towarzystwie swej rodziny młody mężczyzna.

Już teraz tak można

Trzaskowski chce zadziałać w ramach prawa, jakie mu przysuguje, ale zdecydowanie - ograniczyć prędkości do „trzydziestki” na około dwóch trzecich ulic, w tym na wszystkich osiedlach. Już teraz trwają audyty przejść dla pieszych.

Prezydent Warszawy zwrócił się także do rządu z postulatami przywrócenia gminom prawa do używania fotoradarów (za zgodą Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego), zwiększenia kar za przekroczenie prę-

Strefy ograniczenia prędkości do 30 km na godz. są w wielu miastach, ale można je rozszerzyć

kości oraz wprowadzenia bezwzględnie pierwszeństwa pieszych na zebdach.

Trudno egzekwować prawo

Świat zachodni generalnie idzie w kierunku uspokojenia ruchu tam, gdzie jest to możliwe, bo ten model już się sprawdził. W naszym kraju mogłoby być podobnie, gdyby nie fakt, że mamy problem z niespektowaniem prawa przez kierowców - stwierdza Marek Staszczuk, sekretarz Kujawsko-Pomorskiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, dyrektor Wojewódzkiego

Ośrodka Ruchu Drogowego w Toruniu. - Jestem za tworzeniem sieci dróg z ograniczeniem prędkości do 30 kilometrów na godzinę, ale co z tego, że tak się stanie, skoro wielu zmotoryzowanych i tak będzie jeździło o wiele szybciej? Kwestią pierwszorzędą jest zatem egzekwowanie prawa, a to już zadanie policji. Powinno się więc zdecydowanie wzmocnić siły policji, bo te są za słabe.

Dyrektor Staszczuk zauważa też inny problem - generalne ograniczanie prędkości w miastach mogłoby doprowadzić

do jeszcze większego ich korkowania, co także nie służyłoby ekologii.

Dlatego zanim wprowadzi się spowolnienie ruchu należy zbudować nowoczesne obwodnice wyprowadzające ruch z miast.

Badania potwierdzają

Kilka lat temu w Holandii przeprowadzono badania, które wykazały, że zmniejszenie limitu prędkości z 50 kilometrów na godzinę do 30 redukuje liczbę wypadków średnio aż o 25 procent.

Przy takiej zmianie inżynierii ruchu konieczne jest ustawienie progów zwalniających, a czasem zwężenie ulic.

Może fotoradar

Zdaniem Marka Staszczuka, ciągłe zmiany prawa nie służą nikomu. Przywrócenie fotoradarów gminom nie jest konieczne, skoro prawo kontroli prędkości ma policja. To kolejny argument za jej wzmocnieniem.

Gdyby jednak gminy odzyskałyby takie prawo, wpływy z mandatów powinny zasilać ich konta celowe przeznaczone wyłącznie na inwestycje zwiększające bezpieczeństwo na drogach, a nie na zaspokajanie najokreślonych potrzeb.

Mamy 177 zabitych

Coś jednak trzeba zrobić i to szybko, bo to co się dzieje na polskich drogach to już absolutny horror. Także na kujawsko-pomorskich drogach, na których od początku roku do 28 października (wg wstępnych danych) wydarzyło się 780 wypadków.

Zginęło w nich 177 osób, a rannych zostało 815 - podaje mł. insp. Monika Chlebicz, rzecznik prasowy komendanta wojewódzkiego policji w Bydgoszczy. - Z udziałem pieszych odnotowaliśmy 210 wypadków, 32 osoby zginęły, zaś obrażeń doznało 186.

Monika Chlebicz dodaje, że piesi uczestniczyli też w 365 kolizjach. ©©

Przejechał Kacperka, czeka na wyrok

Z wokandy**11-letni Kacper Paradowski zginął tragicznie pod kołami samochodu Stanisława G. w 2015 r.**

Chłopiec wyjechał z domu na rowerze na wiejską drogę. Uderzył w niego samochód prowadzony przez młodego mężczyznę, który był po alkoholu, nigdy nie miał prawa jazdy, miał sądowy zakaz kierowania wszelkimi pojazdami. Dziecko zmarło.

W procesie w I instancji, przed Sądem Rejonowym w Lipnie, Stanisław G. został całkowicie uniewinniony od zarzutu sprawstwa czy choćby przyczynienia się do wypadku.

Sąd uznał, że Kacperka wyjechał rowerem wprost pod koła i Stanisław G. nie miał szans uniknięcia wypadku. Tak wyrok oburzył opinię publiczną.

Od tego wyroku wpłynęły trzy apelacje. Z uniewinnieniem

11-letni Kacperka zginął na drodze przed rodzinnym domem w Steklunku (gmina Czernikowo)

nie zgodzili się: prokuratura, adwokat ojca Kacpra i pełnomocnik matki. Proces apelacyjny toczył się w Sądzie Okręgowym we Włocławku. Wczoraj się zakończył, a wyrok ogłoszony zostanie 8 listopada.

O co w mowach końcowych wnosiły strony procesu?

Prokuratura Rejonowa w Lipnie wniosła o uchylenie wyroku uniewinniającego Stanisława G. w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia

przez sąd. Identycznie wniesli pełnomocnicy prawni Anny i Pawła Paradowskich, rodziców tragicznie zmarłego chłopca.

- Już zgromadzony materiał dowodowy, a szczególnie uzupełniająca opinia biegłych z Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie, nie pozostawiają wątpliwości co do odpowiedzialności karnej Stanisława G. - uważa adwokat Mariusz Lewandowski, pełnomocnik ojca. - Tylko względy proceduralne spowodowały, że w mowie końcowej wniosłem o uchylenie lipnowskiego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Obrońca Stanisława G., adwokat Alina Ciechanowicz-Adamska, wniosła o oddalenie wszystkich trzech apelacji jako bezzasadnych i utrzymanie wyroku uniewinniającego w mocy. Prawniczka podkreślała, że w procesie przed sądem I instancji jasno wykazano, iż ktokolwiek znajdował-

by się 14 lipca 2015 r. na miejscu Stanisława G. w Steklunku, nie miałby szans na uniknięcie dramatu - dziecko samo wjechało pod samochód.

Przypomnijmy jednak słowa biegłych: „W tym przypadku oskarżony różnił się znacznie bardziej od wzorcowego kierowcy. Poza alkoholem we krwi miał sądowy zakaz prowadzenia pojazdów, jechał niesprawnym samochodem bez ważnych badań technicznych, nie stosował się do zasad ruchu prawostronnego. Ponadto w rozumieniu PORD (przepisy o ruchu drogowym) nie był nawet kierowcą - nigdy nie miał odpowiednich uprawnień do prowadzenia samochodu”.

Eksperti stwierdzili też, że gdyby kierowca jechał prawidłowo środkiem drogi i z mniejszą prędkością, dziecko na rowerze nie odniosłoby śmiertelnych obrażeń... ©©

(MO)

Chcę oglądać twoje nogi, czyli święto spódnicy

Ewa Abramczyk
-Boguszewska
ewa.abramczyk@pomorska.pl

Nietypowe święto

Jest atrybutem kobiecości, ale panie sięgają po nią coraz rzadziej. Dziś Światowy Dzień Spódnicy, który - jak się okazuje - też może budzić kontrowersje.

Kilka dni temu media obiegrała informacja o sytuacji w jednej z poznańskich podstawówek. Miał się w niej odbyć „Dzień Spódniczki”.

Ten, kto chce

Jak podaje radio tokfm, zabawa miała polegać na tym, że każdy uczeń, który założy tego dnia spódniczkę będzie zwolniony z odpowiedzi. W zabawie mogli brać udział zarówno dziewczynki, jak i chłopcy.

Pomyśl ten nie spodobał się jednak m.in. części rodziców, którzy widzieli w nim propagowanie ideologii gender. Ostatecznie imprezę odwołano, a w okolicy szkoły skierowano patrol policyjny, ponieważ dyrektorka szkoły otrzymywała

obraźliwe telefony z pogrozkami.

O tym, aby podobne sytuacje miały zdarzyć się w regionie, nic nie wiadomo. Szkoły, które organizują dziś Światowy Dzień Spódnicy, zastrzegają jednak, że w przygotowanych na ten dzień imprezach i konkursach nie należy niczego się dopatrywać. - To tylko zabawa - podkreślają i dodają, że udział w niej jest jak najbardziej dobrowolny.

Światowy Dzień Spódnicy będą świętować m.in. uczniowie VII LO w Bydgoszczy.

- Można powiedzieć, że to już nasza tradycja - mówi Małgorzata Dzieciołowska-Burczy, nauczyciel biblioteki w bydgoskiej „siódemce”. Razem z koleżanką, Iwoną Complak-Kosiak, również nauczycielem biblioteki w VII LO przygotowała atrakcje na tegoroczne święto spódnicy.

- Mamy plakaty, gazety i małą wystawę o historii spódnicy: kiedy się pojawiła, jak się zmieniała jej długość, krój itp. - opowiada Małgorzata Dzieciołowska-Burczy. - Zachęcamy dziewczęta, aby założyły dziś spódnice, bo na co dzień zdecydowana większość z nich nosi spodnie. W ubiegłych latach chłopcy zakładali kilty. Słowem,

FOT. JOANNA BAIKIEWICZ

Dziś spódnica czy sukienka stały się strojem zakładanym głównie na specjalne okazje, jak np. studniówka

w zabawę może włączyć się każdy, kto tylko ma ochotę. Takie imprezy ocieplają atmosferę w szkole i są potrzebne uczniom. Na przykład, w poniedziałek mieliśmy Dzień Zszarganych Nerwów i uczniowie mogli przyjść w piżamach czy szlafrokach. Gdy obchodziliśmy Dzień Pluszowego Misia licealiści, choć prawie już dorośli, robili sobie selfie z ogromną maskotką, która zawitała do szkoły. Widać, że

w tym ciągłym pędzie i stresie takie rozluźnienie bardzo pomaga młodzieży.

Sposób na integrację

Spódnica będzie również bohaterem dzisiejszego dnia w Zespole Szkół Akademickich we Włocławku. - Święto spódnicy obchodziliśmy w ubiegłym roku i uczniowie świetnie się bawili - opowiada Małgorzata Józwiak, nauczyciel geografii i o-

piekun samorządu szkolnego. - Spódnice mogą założyć zarówno dziewczyny, jak i chłopcy. Kto ubierze ten element stroju, nie będzie pytany na lekcjach.

Na nagrodę może też liczyć klasa, w której wszyscy uczniowie założą spódnice. Dla zwycięzców przewidziano pizzę. W ubiegłym roku na podium stanęły dwie klasy, które mogły zająć się pyszną pizzą.

- Takie zabawy służą integracji uczniów - zauważa Małgorzata Józwiak. - Uczniowie muszą się dogadać i zmobilizować wzajemnie, bo mogą wygrać tylko wtedy, gdy spódnice ubiorą dosłownie wszyscy. Wystarczy, że wyłamię się jedna osoba, a klasa traci szansę na wygraną. Uczniów motywują też wychowawcy, a żeby dać przykład młodzieży, to nauczycielki też ubierają spódnice. Widać, że uczniowie już się szykują na ten dzień. Takie imprezy to okazja, aby się wspólnie pobawić i pośmiać. Wykorzystujemy takie okazje. Mieliśmy, na przykład Dzień Muchy i Krawata. Szkoła jest miejscem zdobywania wiedzy, ale powinna uczyć również nawiązywania relacji społecznych.

- Światowy Dzień Spódnicy obchodzimy w naszej szkole

ŚWIATOWY DZIEŃ SPÓDNICY

Obchodzony jest 30 października. Co ciekawe, dawniej spódnica była elementem wyłącznie męskiego stroju (kobiety nosiły suknie). Mężczyźni wiązali wówczas pas wokół talii. W średniowieczu pojawiła się moda na spodnie, które powoli zaczęły wypierać męskie spódnice. Dziś mężczyźni noszą je tylko w niektórych krajach i to okazjonalnie, m.in. w Szkocji oraz Irlandii.

ŹRÓDŁO: WWW.WIKIPEDIA.PL

co roku - mówi Magdalena Przybysz, nauczyciel języka polskiego i opiekun samorządu szkolnego w IV LO w Grudziądzu. - Będziemy namawiać dziewczyny, żeby porzuciły swoje jeansy, legginsy, dzwony na rzecz bardziej kobiecej spódniczki. Dziś rzadko po nią sięgają, a szkoda. Tego dnia w szkole odbędą się różne konkursy. Stroje klas oceni specjalna komisja. Na pewno będzie dobra zabawa. Chcemy, aby atmosfera w szkole była przyjazna i aby młodzież dobrze się tutaj czuła.

©@

Nowy szef szpitala w Grudziądzu, najbardziej zadłużonego w kraju

Kadry

Aleksandra Pasis
aleksandra.pasis@pomorska.pl

- Dobranie najbliższej kadry do współpracy - tak Maciej Hoppe mówi o swoich pierwszych działaniach, gdy zasiądzie już w gabinecie dyrektora grudziądzkiego szpitala.

- Zakładam, że będzie to ten sam personel. Muszę poznać kompetencje tych osób, obszary działalności oraz sprawdzić, na jakim etapie są realizowane założenia programu naprawczego - kontynuuje Hoppe. Wygrał konkurs i od połowy listopada będzie dyrektorem Regionalnego Szpitala Specjalistycznego im. Władysława Biegańskiego w Grudziądzu.

Nowego szefa lecznicy wczoraj rekomendował Maciej Głomowski, prezydent miasta: - Jestem przekonany, że dokonaliśmy możliwie najlepszego wyboru. Komisja podjęła decyzję jednoznacznie.

Dr Paweł Szymański, szef rady ordynatorów i jednocześnie członek komisji konkursowej: - Jaka by nie nadeszła pomoc z zewnątrz, to i tak nie rozwiąże w pełni problemu. Musimy dążyć do zbilansowania działalności bieżącej szpitala. Bez tego

FOT. LUKASZ SZALOWSKI

- Potrzeba nam zaufania i spokoju - mówi Maciej Hoppe, który od połowy listopada będzie dyrektorem szpitala w Grudziądzu

na dłuższą metę nie jesteśmy w stanie funkcjonować.

Maciej Hoppe: - Podsumowując wszystkie swoje dotychczasowe doświadczenia postanowiłem wystartować w konkursie, wierząc w to, że moja wiedza i dotychczasowe osiągnięcia pozwolą wdrożyć działania, które spowodują, że uda się wyjść z kryzysu przy zachowaniu pełnej zdolności usług medycznych.

Nowy dyrektor do sierpnia 2017 r. był dyrektorem ekonomicznym w 10. Wojskowym Szpi-

talu w Bydgoszczy. W czerwcu br. roku decyzją Ministra Obrony Narodowej odwołano jego szefa. Powodem były wyniki kontroli finansów, obejmującej lata 2014-18, a zatem czas, gdy jeszcze w kadencji zarządzającej był Hoppe.

- Po zakończeniu kontroli, nie byłem już pracownikiem tego szpitala. Dodam, że nie było tam zarzutów w obszarze finansów, a dotyczyły głównie dokumentacji związanej z inwestycjami - odpowiada Maciej Hoppe.

Przed nowym dyrektorem stoi nie lada wyzwanie. Regionalny Szpital Specjalistyczny w Grudziądzu jest bowiem najbardziej zadłużoną lecznicą w Polsce. Jej zobowiązania finansowe, na listopad 2018 r., wyniosły 580 mln zł. W większości długi te mają charakter inwestycyjny, a powstały podczas budowy nowoczesnej lecznicy.

Nie bilansuje się też bieżąca działalność szpitala i na koniec drugiego kwartału 2019 r. zanotował on stratę netto w wysokości 30,5 mln zł.

Prezydent Grudziądz liczy na pomoc rządową w unormowaniu sytuacji finansowej lecznicy. Na jej oddłużenie miasto chce też zaciągnąć kredyt zabezpieczony majątkiem spółek miejskich. ©@

Synoptycy ostrzegają: nadciąga ochłodzenie

Rozmowa

z Michałem Godkiem, klimatologiem z Zakładu Klimatologii i Ochrony Atmosfery Uniwersytetu Wrocławskiego.

Czy ciepła aura utrzyma się do końca miesiąca? Jaki będzie 1 listopada?

Obecnie mamy specyficzną i nietypową sytuację synoptyczną, ponieważ dominuje południkowa wymiana mas powietrza. Zwykle jest u nas na cyklu z zachodu na wschód. To powoduje, że mamy odchylenia w temperaturze, które tak jak wahadło, odchylają się albo w jedną, albo w drugą stronę. Mieliśmy niezwykle ciepłą pogodę w znacznej części kraju. Temperatury mocno przekraczały 20 stopni Celsjusza, a lokalnie nawet 25 stopni. Niestety, tuż przed długim, świątecznym weekendem nastąpi zmiana kierunku napływu powietrza na północny i pojawi się bardzo

FOT. ARCHIWUM

Michał Godek: Będzie dosyć chłodno i mokro, ale to jeszcze nie atak zimy

głębokie ochłodzenie, które znacznie się tuż po weekendzie, czyli w najbliższy poniedziałek.

Czyli przyjdzie już znaczne ochłodzenie?

Tak, już znacznie się wyrażone ochłodzenie i następne dni będą coraz chłodniejsze, a nocami mogą się pojawić temperatury ujemne. Taka kulminacja ochłodzenia przypadnie na okres od czwartku do soboty i właśnie obejmie 1 listopada, kiedy temperatura w dzień w kraju może wynieść w granicach 8 stopni Celsjusza. Wystąpią również

przelotne, niezbyt duże opady deszczu i deszczu ze śniegiem. Natomiast na obszarach górskich pojawiają się opady śniegu. Powyżej wysokości 400-500 metrów nad poziomem morza zacznie się tworzyć niewielka zauważalna pokrywa śniegu i góry się zabiela. Jeżeli część Czytelników będzie podróżowała na groby bliskich do miejscowości w okolicach gór i wyżej położonych terenów, muszą liczyć się z tym, że może być ślisko na drogach.

Czy ta chłodniejsza pogoda utrzyma się długo?

Wiele wskazuje na to, że między 4 a 11 listopada będzie dosyć chłodno i mokro, ale to jeszcze nie atak zimy. Oczywiście, będą opady deszczu lub nawet deszczu ze śniegiem. Temperatura będzie w granicach od 5 do 10 stopni. Jednak powrotem do takich temperatur, jakie były w październiku, nie przywidujemy. ©@

Rozmawiała Ula Sobol
redakcja@gk.pl

Najbardziej wpływowi Polacy w 2019 roku

Maciej Czerniak

maciej.czerniak@pomorska.pl

Spoleczeństwo

Listę Polaków, którzy w 2019 roku mieli największy wpływ na naszą rzeczywistość, otwiera - według tygodnika „Wprost” - Jarosław Kaczyński. Pierwszą dziesiątkę zamykają ex aequo... Dawid Podsiadło i Taco Hemingway.

Politycy, ludzie kultury - w tym filmowcy, dziennikarze, pisarka i muzycy znaleźli się w zestawieniu najbardziej wpływowych Polaków, które przygotował tygodnik „Wprost”.

Na pierwszym miejscu autorzy rankingu stawiają Jarosława Kaczyńskiego. Ich zdaniem, to właśnie prezes Prawa i Sprawiedliwości był tym człowiekiem, którego działania w największym stopniu wpłynęły na rzeczywistość Polski roku 2019.

„Wprost” przywołuje słowa, które Kaczyński wypowiedział, udzielając przed laty wywiadu Teresie Torańskiej, a które były jego odpowiedzią na pytanie, o to, jakie funkcje chciałby spr-

Jarosław Kaczyński Piłsudskim naszych czasów? Takich analogii doszukuje się „Wprost”

wować w przyszłości w Polsce. Prezes PiS-u odpowiedział, że chciałby być „emerytowanym zbawcą narodu”. Dziennikarze, opisując jego polityczne dokonania, zauważają, że „zawsze poszukiwał kluczowych osi podziału” oraz nawiązując do postaci Józefa Piłsudskiego.

Co, w opinii „Wprost”, może stanowić wspólny mianownik wizji państwa Kaczyńskiego oraz marszałka? Prezes - punktuje autorzy rankingu - „chciał budować silne państwo, ale nie potrafi przełamać jego największych słabości”.

Drugie miejsce w zestawieniu zajmuje noblistka, pisarka Olga

Proza noblistki Olgi Tokarczuk zawiera diagnozy bolesnych problemów współczesności

Tokarczuk. Twórczość autorki „Ksiąg Jakubowych”, „Biegunów” i „Prawieku i innych czasów” wykracza poza ramy polskich (geograficznie i społecznie) realiów i ma wymiar uniwersalny. „Z wielką precyzją trafia w bolesne problemy, które niszczą spójność świata, stara się włączyć w ich likwidację tak, jak to jest możliwe, za pomocą tego, co jest dostępne pisarzowi - za pomocą słów” - czytamy na temat laureatki Nagrody Nobla w dziedzinie literatury.

Na trzecim miejscu rankingu najbardziej wpływowych Polaków znalazł się premier Mateusz Morawiecki. „Podobno jego po-

Mateusz Morawiecki jako namaszczony przez prezesa PiS na stanowisko premiera

mysłem była zgłoszona w tegorocznej kampanii parlamentarnej skokowa podwyżka płacy minimalnej, co zostało uznane za jedną z przyczyn niższego od spodziewanego wyniku wyborczego. Mimo to prezes Kaczyński namaszczył go powtórnie na premiera, a nawet ma uważać, że Morawiecki w przyszłości może zostać liderem całej Zjednoczonej Prawicy” - piszą autorzy zestawienia. Wspominają też przy tym, iż bank, którym przez lata kierował, sponsorował powstanie filmów „Czas honoru” oraz „Czarny czwartek”. A w czasie sprawowania władzy przez Platformę Obywatelską Morawiecki

Donald Tusk to niepisany lider opozycji i konkurent prezydenta Andrzeja Dudy

przez dwa lata zasiadał w Radzie Gospodarczej przy Donaldzie Tusku. To właśnie wtedy został nagrany w głośnej aferze taśmowej w restauracji Sowa i Przyjaciele. Dopiero później „swoje sympatie politycznie przeniósł na PiS”.

Czwarty w rankingu jest Donald Tusk, przewodniczący Rady Europejskiej, który przed zakończeniem swojej kadencji zaczyna „skutecznie budować napięcie wokół swego powrotu do polskiej polityki” - czytamy we „Wprost”.

Tusk jest powszechnie widziany jako najsilniejszy konkurent Andrzeja Dudy w przy-

szłorocznych wyborach prezydenckich. „W sondażu dla „Dziennika Gazety Prawnej” i RMF FM wygrywa wśród kandydatów Koalicji Obywatelskiej na prezydenta, choć w 2005 r. przegrał ze śp. Lechem Kaczyńskim” - czytamy w tygodniu.

W pierwszej dziesiątce znaleźli się ponadto (na miejscu piątym) Marek i Tomasz Sekielscy, autorzy głośnego filmu demaskującego problem pedofilii w polskim kościele. „Tylko nie mów nikomu”. Dalej „Wprost” wymienia Jacka Kurskiego, prezesa TVP jako człowieka, dzięki któremu „partia (PiS, red.) utrzymała władzę na drugą kadencję”. Siódme miejsce zajmuje Małgorzata Kidawa-Błońska, ósme - Andrzej Duda, dziewiąte - o. Tadeusz Rydzyk. Pierwszą dziesiątkę zamykają ex aequo Dawid Podsiadło i Taco Hemingway.

W notce „Wprost” na temat artystów czytamy: „Nie adresują swojej muzyki do mas, nie brylują w mediach i rzadko robią sobie zdjęcia na ściankach. Za to świetnie wyczuwają gust nowej klasy średniej.

Ambitny pop pierwszego z nich i rap drugiego stały się ścieżką dźwiękową życia wielkomiejskiej inteligencji.

©

Fizjoterapeuci: Będziemy drażnić skalę, aż wszyscy dostaną pieniądze

Śłużba zdrowia

Ewa Andruszkiewicz

e.andruszkiewicz@prasa.gda.pl

Spór fizjoterapeutów z ministrem zdrowia, Łukaszem Szumowskim trwa. Choć resort obiecuje, że podwyżki w końcu się pojawią, to nie będą to tak wysokie kwoty, o jakich mówią protestujący. A do tego nie będzie ich od razu.

- Wciąż jest wiele miejsc w całej Polsce, gdzie fizjoterapeuci nie dostali jeszcze żadnych podwyżek - mówi dr Tomasz Dybek, szef Zarządu Krajowego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pracowników Fizjoterapii. - Są też oczywiście placówki, gdzie podwyżki zostały już przyznane, w tym w wysokości 500 zł, dlatego będziemy dalej drażnić skalę, aż do skutku, aż pieniądze dostaną wszyscy.

W przyszłym tygodniu odbędzie ma się spotkanie ministra zdrowia z szesnastoma dyrektorami wojewódzkich oddziałów NFZ i przedstawicielami związków zawodowych.

- Minister Łukasz Szumowski wciąż nie ma do końca

Związkowcy przekonują, że jest jeszcze wiele miejsc w całej Polsce, gdzie fizjoterapeuci nie dostali podwyżek

prawdziwych informacji - uważa dr Tomasz Dybek. - Dyrektorzy wojewódzkich oddziałów NFZ zebrali dane od dyrektorów placówek, ale ich nie zweryfikowali z samymi pracownikami. Stąd pojawiły się spore nieścisłości - na liście przekazanej ministrowi widniały placówki, w których rzekomo przyznane zostały podwyżki fizjoterapeutom, a w rzeczywistości wcale tak nie było. Po udowodnieniu na poprzednim

spotkaniu, że resort operuje błędnymi danymi, minister bardzo się zdenerwował i wezwał do siebie dyrektorów na rozmowę. Jaki będzie jej przebieg, zobaczymy w przyszłym tygodniu - podsumowuje dr Dybek.

Przypomnijmy, że walkę o wyższe i godne - jak mówią - płace fizjoterapeuci rozpoczęli już na początku maja tego roku, biorąc masowo udział w akcji oddawania krwi. Później

był strajk włoski, a na końcu - głodówka. Protest został zawieszony jednak po kilku tygodniach, po zapewnieniach Ministerstwa Zdrowia, że placówki, zatrudniające fizjoterapeutów, dostały od NFZ środki, które powinny wystarczyć na podwyżki.

Zdaniem medyków, tak się jednak nie stało, stąd podjęta 23 września decyzja o wznowieniu protestu.

Wśród głównych postulatów protestujących wymienić należy: godną płacę (1200 złotych netto podwyżki), bezpłatne szkolenia, adekwatną wycenę świadczeń, szybszy dostęp pacjenta do fizjoterapii oraz łatwy dostęp pacjenta do badań laboratoryjnych.

O swoje prawa walczą także diagności laboratoryjne (których zarobki wahają się między 2200 a 2800 złotych brutto) i technicy radiologii (którzy mogą dziś liczyć na pensję w granicach 2000-2500 złotych brutto).

Pensje fizjoterapeutów z tytułem magistra mieszczą się obecnie w granicach 1600-1800 złotych na rękę.

©

Z REGIONU

Toruń

Na UMK będą badać dzieła św. Jana Pawła II

Wczoraj w Urzędzie Marszałkowskim podpisano list intencyjny w sprawie współpracy i działalności przy Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika pracowni „Laboratorium św. Jana Pawła II”. Województwo kujawsko-pomorskie będzie wspierało działalność pracowni finansowo, organizacyjnie i merytorycznie (o charakterze promocyjnym). Przyjmujemy, że w 2017 roku nasze województwo, jako pierwszy region na świecie zostało objęte patronatem Jana Pawła II. Patronat ten to przede wszystkim wyrażenie woli, by budować relacje między ludźmi i umacniać naszą regionalną tożsamość w oparciu o trwałe, sprawdzone oraz szczerze - czytamy w treści listu.

Jak informuje Urząd Marszałkowski, z tego właśnie powodu samorząd województwa wraz z toruńską uczelnią, będzie pracować na rzecz badań nad spuścizną duchową i intelektualną Jana Pawła II oraz prowadzeniem działalności edukacyjno-kulturalnej skierowanej do najmłodszego pokolenia. Efektem tych działań mają być warsztaty oraz lekcje dla młodzieży, wydawnictwa, gry terenowe, konferencje, seminaria i tworzenie materiałów dydaktycznych.

(JM)

Sukces

Studenci z UTP wygrali ogólnopolski konkurs

Studenckie Koło Naukowe Ex Plant działające na Wydziale Rolnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego zwyciężyło w Ogólnopolskim Konkursie Kół Naukowych KOKON w kategorii badania naukowe. Temat badań dotyczył zastosowania lamp LED o szerokim spektrum jako efektywnego źródła światła w mikrorozmnażaniu roślin ozdobnych. Projekt trwał łącznie 18 miesięcy, podczas których zespoły badawcze testowały kolejne gatunki tych roślin. Wyniki badań potwierdziły, że lampy LED o szerokim spektrum mogą znaleźć zastosowanie w produkcji in vitro roślin ozdobnych. Zwycięskie badania prowadzili: Krzysztof Wierzbowski, Robert Nelke, Dominika Rymarz, Magdalena Hajzer, Liwia Szeffs, Izabela Paulina, Paulina Hołub, Pascal Zytikiewicz, Emilia Michałowska, Emilia Piątkowska, Marta Szankowska, Natalia Literska Opiekunem koła jest dr inż. Natalia Miler.

(EA)

ZACZNIJ ZWALCZAĆ SZUMY USZNE OD 1. UŻYCIA

Rewolucyjne odkrycie specjalistów z Polski przełomem w walce z zaburzeniami słuchu?

Zmagasz się z niedosłuchem? Doskwierają Ci szumy i szmery uszne, które zaburzają Twój słuch? Czujesz, że dolegliwości się pogłębiają? Jeżeli choć na jedno z tych pytań Twoja odpowiedź brzmi „TAK”, koniecznie poznaj sposób, który da Ci szansę odzyskać pełny, czysty zakres dźwięków w 30 dni! Wypróbuj nową metodę i zdobądź 100% dofinansowania od producenta!

W krótkim czasie odzyskasz słuch 20-latką!

Wyobraź sobie, że już za kilka dni mógłbyś z łatwością rozmawiać z bliskimi, usłyszeć dzieci bawiące się za oknem, a rozmowa przez telefon nie byłaby dla Ciebie już przykrym doświadczeniem. Według specjalistów nie ma takiej wady słuchu, której nie poprawiłby nowatorski sposób. Będziesz słyszeć wyraźniej, głośniejsze, a niepotrzebne szmery znikną. Stosując innowacyjne plastry, możesz odzyskać 3x lepszy, precyzyjny słuch – i to bez względu na to ile masz lat i z jakim problemem ze słuchem się mierzysz.

Poprawisz swój słuch w ekspresowym tempie

Nowatorska metoda działa jednocześnie na trzech poziomach:

1. Minimalizuje szumy uszne od samego początku. Łagodzi szumy i szmery, które powodują u Ciebie nie tylko dyskomfort, ale również są przyczyną bólów głowy i bezsenności. Już na samym początku używania plastrów zdasz sobie sprawę, że potrafisz lepiej rozróżnić dźwięki w swoim otoczeniu. Masz szansę przestać słyszeć

Pani Elżbieta z Kielc była jedną ze 100 osób, które wzięły udział w eksperymencie prowadzonym przez zespół J. Sprouta

piski i trzaski w tle, które dotąd utrudniały Ci prowadzenie rozmowy z drugim człowiekiem.

2. Pomaga zmniejszyć ubytki słuchu. Nowatorski produkt pobudza organizm do odbudowania słuchu na poziomie komórkowym. Już 1 innowacyjny plaster może poprawić ukrwienie ucha środkowego, a do tego zregenerować nerw słuchowy i zmniejszyć ubytek słuchu. Nie ma więc znaczenia Twój wiek ani to jak bardzo zaawansowana jest Twoja wada – wystarczy 30 dni, aby Twój słuch wzmacnił się w dużym stopniu.

3. 4-krotnie wzmacnia dźwięki. Już po pierwszym zastosowaniu tej metody zauważysz, że wszystkie otaczające Cię dźwięki stały się głośniejsze i ostrzejsze. Dzięki temu przebywając w miejscu, w którym panuje hałas, będziesz w stanie wyraźnie usłyszeć mowę.

Zespół polskich ekspertów stworzył rewolucyjny sposób, dzięki któremu aparaty słuchowe już niebawem mogą okazać się przeżytkiem. Ponad 340 654 ludzi na całym świecie, którzy używają innowacyjnych plastrów potwierdzają, że w ciągu 30 dni zaczęli znów słyszeć więcej dźwięków, a szumy uszne znacząco zmalały.

„Ta metoda to największe odkrycie tego 10-lecia”

Zespół naukowca Johna Sprouta z Nowego Jorku przeprowadził niezależny test rewolucyjnego wynalazku. Eksperyment polegał na sprawdzeniu skuteczności nowatorskiej metody w grupie 100 osób, które na co dzień zmagają się z niedosłuchem i szumami usznymi. Przedział wiekowy ludzi biorących udział w eksperymencie to 45-80 lat. O rezultatach testu opowiada jego pomysłodawca:

Już po 1. użyciu nowego sposobu u badanych poprawiło się ukrwienie ucha środkowego, wyeliminując niepożądane gwizdy, piski i szumy w uszach

bez względu na przyczynę ich występowania. Po 14 dniach przyklejania plastrów u osób z niedosłuchem stwierdziliśmy 6-krotną poprawę w wyłapywaniu szeptów i głosów w zatłoczonych miejscach, a szumy i szmery uszne ustąpiły. Natomiast po 30 dniach u tych samych osób, słuch był bardzo poprawiony. Plastry równie dobrze działały na każdy rodzaj niedosłuchu, w tym niewrażliwość na tony. To naprawdę rewolucyjne efekty, które mają szansę zmienić ludzkie życie.

John Sprout
Specjalista ds. laryngologii

Spodziewaj się fenomenalnych rezultatów!

Niewielki rozmiar, komfort stosowania i zważając z nóg cena sprawiły, że produkt zniknął z polskich magazynów w rekordowym tempie. Jeżeli metoda będzie stosowana regularnie, już w krótkim czasie mogą przestać Cię męczyć niepotrzebne szmery i trzaski. Następnie możesz zauważyć, że

Szumy uszne doprowadziły mnie do szału

Trzy tygodnie temu pierwszy raz użyłem tych plastrów i to była pierwsza od 7 lat noc, którą przespałem jak dziecko. Szumy i szmery ustąpiły jak ręką odjął. W dodatku ustał ten okropny ból głowy, na który już nic przeciwbólowego mi nie pomagało. Nadal nie dowierzam, że w końcu mogę normalnie oglądać telewizję, rozmawiać z innymi ludźmi. Polecam!

Grzegorz, 62 lata, Gdańsk

Słyszysz jak 30 lat temu!

Miesiąc temu córka przyniosła mi te plastry, które nałożyłam na noc. Pierwszą poprawę zauważyłam, kiedy zadzwoniła do mnie siostra i swobodnie z nią rozmawiałam. Dopiero po rozłączeniu się, zdałam sobie sprawę, że pierwszy raz od wielu lat nie musiałam udawać, że słyszę, a potem się domyślać, co ktoś mi powiedział. Po tygodniu mogłam zmniejszyć głośność telewizora, a radio słyszę nawet z drugiego pokoju.

Marzena, 73 lata, Kraków

z każdym dniem słyszysz wyraźniej, głośniejsze i ostrzejsze. A w końcu, przed zużyciem pierwszego opakowania zdasz sobie sprawę, że swobodnie porozumiewasz się z otoczeniem, a towarzyszące Ci wcześniej skrepowanie zniknęło bezpowrotnie.

Napraw swój słuch już dziś

Zaburzenia słuchu mają wiele przyczyn. Mogą mieć podłoże genetyczne, powstać z wiekiem lub na skutek długotrwałego przebywania w hałasie. Rewolucyjny produkt działa niezależnie od przyczyny i stadium problemów ze słuchem. Poznaj pionierski preparat stworzony przez polskich specjalistów.

Pomoże Ci:

- ✓ Rozszerzyć słyszalność dźwięków z otoczenia
- ✓ Przywrócić słyszenie nawet najcichszych dźwięków
- ✓ Odbudować wyraźne słyszenie mowy w tłumie i w hałasie
- ✓ Zniwelować słyszalność niepotrzebnych szmerów
- ✓ Poprawić jakość słyszanych dźwięków

Wygraj z ciszą

Zachwyt nad rewolucyjnymi plastrami rośnie na świecie z każdym dniem, a osób usatysfakcjonowanych ich działaniem wciąż przybywa. W związku z nowym programem refundacyjnym producenta, masz szansę na wypróbowanie tej metody bezpłatnie. Nie trać czasu i zadzwoń.

Regulamin - rgimprnecjpk.com

Daj sobie szansę, by
POPRAWIĆ SŁUCH W 30 DNI!

Pierwsze 100 osób, które zadzwonią do 06.11.2019 r.
otrzyma 100% REFUNDACJI PRODUCENTA

ZADZWOŃ: 656 161 017

pon.-pt. 08:00-20:00, sob.-nd. 09:00-20:00.
Zwykłe połączenie lokalne bez dodatkowych opłat.

Przesyłka
GRATIS

Nie mieli zgody klientów na kontakt. Zapłacą teraz karę

Pokazy

Katarzyna Paczewska
katarzyna.paczewska@pomorska.pl

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na firmę telemarketingową Arstele blisko 37 tys. zł kary.

- Miła pani zapraszała mnie przed chwilą na darmowe badania od układu nerwowego po kostny. Zaznaczała, że to dla osób w wieku 40 plus. Jednak nie wspomniała ani słowem, że będzie to połączone z pokazem. Jednak nie dałam się nabrać. Byłam już kilka razy na takich spotkaniach i wiem jak to wygląda - mówiła nam wczoraj pani Teresa, emerytka z Bydgoszczy.

Jak przypominają eksperci Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, telemarketer, który dzwoni z zaproszeniem na pokaz lub bezpłatne badania, ma obowiązek poinformować o tym, że odbędzie się tam sprzedaż. Konsument musi wcześniej na taki kontakt wyrazić zgodę.

Oni tak nie robili. Zapłacą

Firma Arstele dzwoniła do konsumentów i zapraszała na badania w ramach „Akademii Zdrowia”, organizowane przez spółkę VGET Polska.

O ukaraniu jej za nieuczciwe praktyki podczas pokazów handlowych urząd informował już w lipcu tego roku. Firma Arstele nie miała jednak wcześniejszej zgody konsumentów na telemarketing.

Z ustaleń urzędu wynika, że telemarketerzy nie informowali o tym, że podczas spotkania odbędzie się sprzedaż, a także nie mieli zgody konsumentów na przekazanie informacji marketingowych.

Prezes UOKiK uznał, że firma Arstele naruszyła zbiorowe interesy konsumentów i nałożył na nią karę w wysokości prawie 37 tys. zł (36 825 zł) a także nakazał zaniechania

kwestionowanej praktyki - czytamy we wczorajszym komunikacie urzędu.

Znaj swoje prawa

- Przypominamy, że każdy przedsiębiorca, który dzwoni do konsumenta w celach marketingu bezpośredniego, powinien mieć na to jego wyraźną, wcześniejszą zgodę - zaznaczają eksperci z Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. - Wynika to z artykułu 172 Prawa telekomunikacyjnego. Nie można o nią pytać na początku rozmowy.

Nie oni jedyni

Przypomnijmy, to już kolejna decyzja urzędu dotycząca naruszenia art. 172 Prawa telekomunikacyjnego. Pod koniec 2018 r. prezes UOKiK stwierdził, że spółka ACS Medica ze Śremu dzwoniła do konsumentów bez ich zgody, a w połowie maja informowaliśmy o karze dla spółki Smak i Zdrowie.

To też warto wiedzieć

- Jeśli idziesz na pokaz, na którym sprzedaje się naczynia, materace, urządzenia paramedyczne, to nie ulegaj presji i namowom, aby coś kupić. Jeżeli już to zrobiłeś, to pamiętaj, że masz czterdzieści dni na to, aby odstąpić od umowy, co oznacza, że rezygnujesz z zakupów. Bez kosztów - przestrzega Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Urząd pomaga osobom, które kupiły towary na pokazach i zamierzają je oddać, ale mają problemy.

- Skorzystaj z bezpłatnej pomocy. Zadzwoni do rzecznika konsumentów w swoim mieście lub powiecie i umów się na wizytę - radzą przedstawiciele urzędu. - Porady udzielane są też pod nr tel. 801 440 220 lub 22 290 89 16. Napisz na: porady@dlakonsumentow.pl. Jeżeli zostałeś oszukany, zgłoś sprawę policji. ©©

Ktoś wykradł twoje dane i wyłudził kredyt. Broń się

Katarzyna Paczewska
katarzyna.paczewska@pomorska.pl

Bezpieczeństwo

Niektóre z wniosków o kredyt lub pożyczkę składane są z użyciem skradzionych danych osobowych. Takie wyłudzenia są możliwe nie tylko wtedy, gdy dojdzie do kradzieży lub zgubienia dokumentów. Do zobowiązania wystarczy kradzież tożsamości w internecie.

Przykład - pani Annie ktoś ukradł dane osobowe. Złodziej, posługując się jej tożsamością, zaciągnął kredyt. Kredytodawca, który go udzielił, rozpoczął proces odzyskiwania swoich należności, gdy raty nie były spłacane w terminie. Następnie skontaktował się bezpośrednio z kobietą. Pani Ania odebrała wezwanie do zapłaty i była całą sytuacją zdziwiona. Przecież nie zaciągnęła żadnego kredytu.

Jak tłumaczy Andrzej Roter, prezes Związku Przedsiębiorstw Finansowych, takie sytuacje, gdy ktoś dowiaduje się o zadłużeniu jako ostatni są możliwe. Okazuje się, że wszystko to może być wynikiem kradzieży danych osobowych.

Polacy chętnie udostępniają w sieci informacje na swój temat, np. w zamian za darmowy dostęp do usług, w hotelach, urzędach, wypożyczalniach czy przy-

Jeżeli zgubiłeś lub ktoś ukradł ci dowód osobisty, musisz go jak najszybciej zastrzec

chodniach. Często trzymają dokumenty lub skany, zawierające dane osobowe, na skrzynkach e-mailowych, do których można się włamać. Inną kwestią jest kradzież dowodu osobistego lub jego zgubienie.

Jak zabezpieczyć swoje dane

Dobrym sposobem są m.in. „Alerty BIK” - powiadomienia SMS lub e-mail z informacją, że dana instytucja finansowa analizuje nasz wniosek kredytowy.

Jeżeli nie wnioskowaliśmy o żadną pożyczkę, może być to sygnał, że ktoś próbuje wyłudzić kredyt z wykorzystaniem naszych danych.

Jeżeli zgubiliśmy lub straciłmy dowód w wyniku kradzieży, musimy go jak najszybciej zastrzec. Kradzież zgłoś na po-

licję, ale też w urzędzie miejskim oraz w banku czy instytucji pożyczkowej.

Przypomnijmy, że w Polsce działa tzw. system Dokumentów Zastrzeżonych (DZ). Dzięki niemu możemy zastrzec swój dowód osobisty podczas jednej wizyty w banku (niekoniecznie swoim), a informacja ta zostanie automatycznie przekazana do wszystkich innych uczestników systemu DZ.

Dobrym pomysłem jest też zastrzeżenie Peselu w systemie „Bezpieczny Pesel”.

Gdy otrzymasz wezwanie

Co zrobić, gdy o fakcie zaciągnięcia pożyczki na nasze konto dowiadujemy się, otrzymując wezwanie do zapłaty z banku lub firmy zarządzającej wierzytel-

nościami? Najważniejsze to podjąć rozmowę. - By wyjaśnić o jakim zadłużeniu mowa i z jakiego tytułu powstało. Może się okazać, że ktoś zaciągnął kredyt lub pożyczkę posługując się naszymi danymi. Dla własnego dobra należy jak najszybciej zamknąć tę sytuację - zaznacza Andrzej Roter. - A bez udziału osoby oszukanej nie da się tego zrobić.

W takiej sytuacji należy niezwłocznie zgłosić sprawę na policję, a zaświadczenie o zgłoszeniu wyłudzenia trzeba przedłożyć w firmie pożyczkowej lub banku, w których ktoś zaciągnął zobowiązanie, jak i w firmie windykacyjnej, która skontaktowała się z nami celem spłaty należności. Instytucje powinny wstrzymać, do czasu wyjaśnienia, wszelkie działania windykacyjne. ©©

Rzecznik stanął po stronie frankowiczów

Finanse

Monika Kaczyńska
m.kaczynska@glos.com

Nowy rzecznik finansowy uważa, że banki nie powinny żądać od posiadaczy unieważnionych umów o kredyty „frankowe” pieniędzy za korzystanie z kapitału. Frankowicze postanowili zbiorowo pozwać państwo polskie.

Dr hab. Mariusz Golecki został powołany na stanowisko rzecznika finansowego dwa tygodnie temu, po zakończeniu kadencji Anny Wiktorow.

Stwierdził on, że banki nie mają podstaw, by występować o żądanie opłaty za korzystanie z kapitału od klientów, których umowy zostały unieważnione z powodu stosowania klauzul niedozwolonych.

To pokłosie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który wypowiadając

Frankowicze uważają, że państwo także jest winne ich sytuacji

się w sprawie kredytu „frankowego” dopuścić możliwość zarówno kontynuowania umowy bez niedozwolonych klauzul, jak i jej unieważnienia.

- Warto też pamiętać, że dyrektywa o nieuczciwych warunkach umownych i orzecznictwo TSUE mówią wprost o sankcyjnym i odstrasającym

celu udzielanej konsumentowi ochrony - mówił Golecki w wywiadzie dla „Rzeczpospolitej”. - Mam wrażenie, że to stanowisko Związku Banków Polskich ma jedynie odstraszać klientów od dochodzenia roszczeń - podkreślał.

Tymczasem posiadacze kredytów frankowych przygo-

towują pozew zbiorowy przeciwko państwu polskiemu.

Mogą do niego przystąpić osoby, które zaciągnęły kredyt między lutym 2006 roku, a listopadem 2008 roku.

Pozywając państwo, mają nadzieję na uzyskanie odszkodowań od państwa, które uważają za przynajmniej w pewnej części odpowiedzialne za swoją sytuację, choćby przez nie podjęcie odpowiednich działań.

- Instytucje państwa powinny chronić obywateli przed nieuczciwymi praktykami banków - tłumaczy Arkadiusz Szczepniak, prezes Stowarzyszenia Stop Bankowemu Bezprawiu.

- Nie robiły tego, mimo, że ekonomiści wiedzieli o ryzyku związanym z praktykami banków, niestabilności walut względem złotych, a także nadciągającym kryzysie - dodaje. ©©

Telemarketerzy powinni informować osoby, do których dzwonią, o tym, że podczas spotkania odbędzie się sprzedaż

CHOJNICE

Miasta, gmina, powiat

Za handel pod dachem
miasto wyda 5 mln zł

Chojnice

Anna Klamman

anna.klamman@pomorska.pl

Jesienią 2020 r. powinno być gotowe nowe targowisko na ul. Młodzieżowej. Nowe, czyli z zadaniem, które ma chronić przed deszczem wszystkich tam handlujących, ale i robiących zakupy chojniczan.

Taki jest przyjęty na dziś harmonogram inwestycji. Wydaje się realny, z takim zastrzeżeniem, że nie będzie niespodzianek, a i pogoda - przed nami zima - okaże się łaskawa.

20 listopada, kiedy będzie sesja rady miejskiej, ma być podpisana umowa na budowę targowiska. Ma być ono wybudowane do końca sierpnia 2020 r.

Przetarg jest sprawdzany, ale - jak wykazał burmistrz Arseniusz Finster - najpewniej zwycięży firma Marbruk. Jako jedyna startowała w miejskim przetargu. Zaproponowała kwotę 5 mln 350 tys. zł, czyli 600 tys. zł niższą cenę niż zakładał kosztorys.

Przenosiny po Nowym Roku

Marbruk chce się podjąć zadania we współpracy ze Zrembem. To, co teraz jest istotne, to informacje dla handlujących i klientów, kiedy nastąpi przestój związany z przenosinami pawilonów w sąsiednie, tymczasowe miej-

sce. - Na pewno do końca roku nie będziemy przenosić obiektów - zapewnia burmistrz. - Prowadzący działalność święta Bożego Narodzenia i okres do Nowego Roku będą tam tę działalność jeszcze prowadzić. Potem przez dwa tygodnie przeniesiemy obiekty. Prace ruszą - jeżeli oczywiście warunki pogodowe na to pozwolą - w połowie stycznia.

Mają osiem miesięcy

W razie niekorzystnej aury konstrukcję stalową, oczywiście już będzie można wykonywać. Nie ma żadnego problemu.

Finster ocenia dziś, że osiem miesięcy na wykonanie zadania „starczy aż nadto”.

Teren będzie wygrodzony, zupełnie wyłączony z użytkowania. 20 listopada Maciej Werachowski, przedstawiciel stowarzyszenia osób prowadzących działalność gospodarczą na targowisku, chciałby przedstawić prezentację, która pokaże, w jakich warunkach dziś pracują handlujący, a jak to będzie wyglądało po zmianie.

Przyjemniej i wygodniej

Przypomnijmy, pod dachem mają się znaleźć wszystkie stoiska. Tak, by targowisko stanowiło spójną całość. Założenie jest takie, że będzie się przyjemniej i wygodniej kupowało i handlowało. ©P

W ratuszu boją się podwyżek
dla nauczycieli. Winny jest rząd

Anna Klamman

anna.klamman@pomorska.pl

Chojnice

W ratuszu są po rozmowach z dyrektorami szkół. Mimo że obciążeni proponowane budżety placówek o ok. 600, 700 tys. zł w każdej, to i tak trzeba dołożyć do oświaty 3 mln zł. Faktycznie już 13 mln zł, bo w poprzednich latach finansowanie przez miasto było na poziomie 9 mln 500 tys. zł.

W piątkowej rozmowie z „Pomorską” burmistrz Arseniusz Finster mówił, że nie chciałby, by całość większych o 2 mln 200 tys. zł wpływów z podwyżki podatków od nieruchomości, przekazać na finansową dziurę w oświacie. Okazuje się, że nie ma raczej wyboru, bo owa dziura to kwota między 3,5 a 3 mln zł.

Ostatecznej sumy w poniedziałek burmistrz jeszcze nie znał, bo czekał na ostatnią rozmowę z dyrektorką Szkoły Podstawowej nr 5. Szacował, że uda się ściąć budżet „piątki” o ok. 500 tys. zł, stąd mówił o 3 mln zł.

Dodajmy, jak już burmistrz podawał w wywiadzie, wyprosił z budżetów szkół fundusze na urlopy dla podratowania zdrowia. Oczywiście, nauczyciele urlopy takie będą mieć nadal (należą się trzy roczne podczas pracy zawodowej nauczyciela). Teraz trudno było jednak

FOT. RADOŚLAW OSIŃSKI

Samorządy powinny z zasady finansować tylko inwestycje w szkoły, a nie finansować system

oszacować, ile takich urlopów będzie w konkretnej szkole. Wprowadzenie osobnego funduszu ze środków miejskich „zakładamy” więc nieco obraz tego, ile łącznie miasto wyda na oświatę. Z tego, co podał burmistrz, wynika, że to milion złotych, a więc oświata - koniec końców - będzie kosztować nie 3, a 4 mln zł, tylko ten milion zostanie przesunięty do innego działu w budżecie.

- Średnio rocznie ok. 15 nauczycieli ma urlop dla podratowania zdrowia - mówi burmistrz. - To ponad milion zł.

A że w szkołach są urlopy macierzyńskie i zdrowotne itd. (co naturalne-red.) to są i zastępstwa, które też kosztują. - Nie zamierzam płakać, że te urlopy są -

mówi burmistrz. - Każdy z nas mógł zostać nauczycielem.

Podał jednak, że jest szkoła, w której aktualnie na 100 nauczycieli aż 15 jest właśnie wyłączonych z pracy.

Burmistrza bardziej martwią inne koszty, takie jak liczne orzeczenia z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (300).

A najbardziej, co już wcześniej wybrzmiało w wywiadzie w „Pomorskiej”, że rząd, zwiększając wynagrodzenia nauczycielom, nie finansuje podwyżek w całości. Właśnie z tego powodu samorząd będzie zmuszony dołożyć aż 13 mln zł (budżety szkół wzrosły o 5 proc.), kiedy wcześniej dosypywał do oświatowej dziury tylko ... 9,5 mln zł.

Finster przewiduje następny czarny scenariusz. Jaki? Nauczyciele domagają się kolejnych podwyżek (patrz strajk szkolny, który nie przyniósł efektów). Podwyżki, o których piszemy, były wcześniej ustalone. Burmistrz mówi, że jeżeli rząd podniesie ponownie płace, to gmina będzie musiała dopłacić - 4, 5, 6... mln zł.

- Jeżeli podniesiecie płace, a nam - samorządom nie dadcie pieniędzy, to my będziemy zajmować się tylko oświatą i pomocą społeczną - tak zwraca się do przyszłego rządu wójt Chojnic. - A miasta, które są liderami w zdobywaniu środków unijnych, popadną w tarapaty, bo będą się zadłużać. ©P

Chojnice

Pamiętajmy o tych,
którzy odeszli

Szorowanie nagrobków, układanie bukietów, grabienie liści - takie widoki są powszechne na naszych nekropoliach tuż przed Świętem Zmarłych. Szacunek dla naszych krewnych, którzy już odeszli, jest niezwykle ważny. Niektórzy przyjeżdżają z daleka, by zadbać o groby. Ale i zadumać się nad przeszłością i przyszłością. Wizyty na cmentarzach skłaniają do takich refleksji. Wczoraj na cmentarzu parafialnym w Chojnicach jeszcze bez tłumów. Ale w piątek trzeba liczyć się z nasilonym ruchem drogowym. W okolicach cmentarzy będą wytyczone dodatkowe miejsca do parkowania. Miejski Zakład Komunikacji od dziś do soboty będzie uruchamiał dodatkowe połączenia autobusowe, aby ułatwić dotarcie do nekropolii. Dzisiaj dodatkowe kursy m.in. na linii nr 4 z Lichnowskiej na Kościarską: godz. 10.08, 12.08, 13.18, 14.48 i 16.18. Powrót o 10.40, 12.40, 13.55 i 17.00. Więcej informacji jutro. (RO)

FOT. RADOŚLAW OSIŃSKI

Czersk

Chcą wybudować nowy
pomnik. Koncepcję
na plac opracują studenci

Studenci z Gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych przygotowują koncepcję skweru przy placu Kalinowskich w Czersku. - Zajmą się przygotowaniem założeń koncepcyjnych dotyczących lokalizacji pomnika lub obelisku oraz jego otoczenia na placu Kalinowskich - mówi wiceburmistrz Bogumiła Ropińska. Wszystkie gminne uroczystości są przy pomniku przy Cmentarzu Honorowym. Jednak to miejsce upamiętnia ofiary II wojny światowej i nie pasuje do wszystkich świąt państwowych i lokalnych.

- Chcemy, żeby w mieście powstało inne miejsce, gdzie będziemy mogli składać kwiaty czy czcić pamięć naszych przodków - mówi burmistrz Przemysław Biesek-Talewski. Nowy pomnik czy obelisk ma stanąć na zielonym skwerze przy placu. - Sam plac i jego otoczenie będą uporządkowane i zmodernizowane - dodaje Przemysław Bloch, zastępca naczelnika wydziału inwestycji i infrastruktury. (KL)

Chojnice

Do jutra utrudnienia
na ul. Wicka Rogali.
Trwają tam roboty

Dziś i jutro w godz. 8 - 16 nie będzie przejezdna ul. Wicka Rogali w okolicy skrzyżowania z ul. Gdańską. (KL)

Chojnice

Będą dotacje na zabytki.
Do 30 listopada
należy złożyć wniosek

Do 30 listopada przyjmowane są w Urzędzie Miejskim w Chojnicach wnioski dotyczące udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane planowane na rok 2020 przy zabytku wpisanym do rejestru województwa pomorskiego lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków miasta Chojnice. Szczegółowe informacje dotyczące składania wniosków znajdują się w Uchwale Rady Miejskiej w Chojnicach nr z dnia 25 września 2017 r. lub w biurze miejskiego konserwatora zabytków pok. 702, IV piętro, tel. 52 3971800 wew. 73. (KL)

SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE

Miasto, gmina, powiat

Andrzejki z Felicjanem Andrzejczakiem

Sępólno Krajeńskie

Sandra Szymańska

sandra.szymanska@polskapress.pl

30 listopada o godz. 18 w Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie wystąpi Felicjan Andrzejczak, były wokalista zespołu Budka Suflera. Kto nie kupił jeszcze biletu, nadal może to zrobić - są jeszcze wolne miejsca na koncert.

W stolicy powiatu zaśpiewa legenda polskiej sceny muzycznej Felicjan Andrzejczak, były wokalista Budki Suflera w latach 80. o charakterystycznym głosie. Znają go niemal wszyscy

z utworów „Jolka, Jolka pamiętasz” czy „Noc komety”.

40 lat na scenie

Felicjan Andrzejczak świętuje w tym roku 40-lecie pracy artystycznej. Na koncercie, 30 listopada o godz. 18, w sali widowiskowej CKiS w Sępólnie publiczność na żywo usłyszy przeboje nagrane z Budką Suflera oraz te solowe.

Wstęp na koncert jest biletowany.

Bilety (50 zł) są do nabycia za pośrednictwem strony w w w . k u p b i l e t y . p l , www.biletyna.pl oraz w sekretariacie domu kultury. ©P

By pamięć o pionierach niepodległości nie zaginęła

Sandra Szymańska

sandra.szymanska@polskapress.pl

Sępólno Krajeńskie

Wystawa, warsztaty historyczne, test i zajęcia edukacyjne dla dzieci - te inicjatywy podjęła Biblioteka Publiczna w Sępólnie, realizując projekt poświęcony Franciszkowi i Emanuelowi Grudzińskim, zasłużonym mieszkańcom miasta w czasach II RP.

Zakończyły się już wydarzenia realizowane od kwietnia w ramach projektu „Franciszek i Emanuel Grudzińscy - budowniczowie polskiego Sępólna Krajeńskiego w okresie II RP”, na który biblioteka otrzymała 20 tys. zł z konkursu Pionierzy Polskiej Niepodległości ogłoszonego przez Instytut Pileckiego w Warszawie.

Franciszek i Emanuel Grudzińscy to postaci, które wpisały się w historię Sępólna z lat międzywojnia. Franciszek był pierwszym kierownikiem Szkoły Powszechnej w Sępólnie. Jego syn Emanuel był proboszczem sępoleńskiej parafii w latach 1920-1939, inicjatorem rozbudowy miejscowego kościoła i cmentarza, a także pomysłodawcą budowy pomnika Wdzięczności ku Czci Chrystusa Króla.

Non omnis moriar

- Celem wszystkich naszych działań było przypomnienie mieszkańcom biografii Grudzińskich i zwrócenie uwagi na spuściznę, jaką po sobie zostawili - mówi odpowiedzialny za projekt bibliotekarz Łukasz Jakubowski. A tych działań było немало. W ramach tego projektu od kwietnia do czerwca grupa studentów z Uniwersy-

W bibliotece jeszcze do 8 listopada można obejrzeć wystawę poświęconą Grudzińskim

tetu Trzeciego Wieku uczestniczyła w warsztatach historycznych i literackich. Skupiła się na przygotowaniu materiałów do wystawy o Grudzińskich. Efekty mogli podziwiać podczas październikowego wernisażu, któremu przyświecało hasło „Grudzińscy - non omnis moriar”.

Ta wystawa to 10 plansz ilustrujących miejsca wiążące się z Grudzińskimi, pokazująca kim byli i czego dokonali. Uzupełnieniem jej był dodatek tematyczny do lokalnego tygodnika. Kto nie miał jeszcze okazji obejrzeć wystawy, może to zrobić do 8 listopada.

Przypomnieliśmy mieszkańcom o spuściznie pozostawionej przez Grudzińskich

Łukasz Jakubowski, bibliotekarz

Uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Zbożu porządkowali na cmentarzu parafialnym grób Franciszka Grudzińskiego

Trzeci Wielki Test z Historii Sępólna Krajeńskiego również opierał się na pytaniach dotyczących Grudzińskich.

W projekt zaangażowały się także dzieci i młodzież. Uczniowie SP nr 1 w Sępólnie i SP w Zbożu wzięli udział w zajęciach edukacyjnych - łamały szyfry,

wyszukiwały fake newsy, rozwiązywały quizy. Biblioteka jeszcze przez tydzień zaprasza do zgłaszania grup na zajęcia.

16 listopada w Warszawie odbędzie się uroczyste podsumowanie działań w ramach konkursu. Do stolicy trafi też wystawa sępoleńskiej biblioteki. ©P

Uczniów więcej, a subwencja mniejsza

Powiat

Sandra Szymańska

sandra.szymanska@polskapress.pl

O milion zł mniejszą subwencję oświatową może dostać powiat sępoleński na 2020 rok. Dla władz powiatu jest to niezrozumiałe, ponieważ szkoły mają więcej uczniów. Do ministerstwa zostało wysłane oficjalne pismo z prośbą o wyjaśnienie sprawy.

Jak ujął problem starosta sępoleński Jarosław Tadych, „nie jest tak kolorowo”. Ze wstępnych informacji wynika, że samorząd może dostać na przyszły rok mniejszą subwencję oświatową o milion złotych - mimo że w szkołach prowadzonych przez powiat jest o ok. 230 uczniów więcej. - Na dzisiaj ta subwencja jest nie-

korzystna dla powiatu sępoleńskiego. Mimo większej liczby dzieci, planowanych i uchwalonych przez rząd podwyżek dla nauczycieli, mamy około miliona złotych mniejszą subwencję. Jest to dla nas bardzo dziwne - niepokoi się starosta.

Według obliczeń starostwo powinno dostać 2 miliony złotych więcej. Przypomnijmy, że ostateczna kwota subwencji oświatowej, którą przyznano powiatowi na 2019 rok to ponad 12,5 mln zł. Prawie 5 mln więcej stanowią wydatki na oświatę.

- Wystąpiliśmy do ministerstwa z oficjalnym pismem, żeby wyjaśnić ten problem. Nie mamy jeszcze dokładnych wyliczeń, a do 15 listopada musimy złożyć w RIO projekt budżetu - dodaje Tadych. ©P

REKLAMA

009406732

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CHOJNICE

o przyjęciu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i możliwościach zapoznania się z jego treścią

Zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.),

informuję

o przyjęciu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu geodezyjnego Swornegacie, gm. Chojnice uchwałą nr X/154/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 18 października 2019 r.

Z treścią ww. dokumentów wraz z uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2 i podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ww. ustawy można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy w Chojnicach, pokój nr 106, oraz na stronie internetowej gminy.

Wójt Gminy Chojnice

Nie powinni wsiąść „za kółko”. Kara ich nie minie

Powiat

Sandra Szymańska

sandra.szymanska@polskapress.pl

W weekend pięciu mieszkańców powiatu wpadło w ręce sępoleńskich policjantów. Zostali przyłapani na jeździe pod wpływem alkoholu i narkotyków. Jeden z nich miał sądowy zakaz kierowania.

W sobotę rano w Więcborku na ul. Gdańskiej funkcjonariusze zatrzymali do kontroli drogowej kierowcę audi. Po sprawdzeniu go w bazie danych okazało się, że 59-letni mieszkaniec

gminy Więcbork ma sądowy zakaz kierowania pojazdami mechanicznymi.

Kilka godzin później w Wielowiczu został zatrzymany przez dzielnicowych 43-letni mieszkaniec gminy Sośno, który jechał motorowerem. Badanie alkomatem wykazało 1,4 promila alkoholu w jego organizmie.

Wieczorem, ok. godz. 23, na ul. Mickiewicza w Więcborku patrol skontrolował 20-letniego kierowcę suzuki. Wcześniej mężczyzna na widok policji przyspieszył i zatrzymał się na pobliskim parkingu. - Mun-

durowi podejrzewali, że kierowca może mieć coś na sumieniu, więc postanowili to sprawdzić. Wstępne badanie przeprowadzone przez funkcjonariuszy potwierdziło, że mieszkaniec gminy ma w organizmie narkotyki - informuje asp. Małgorzata Warsińska, oficer prasowy KPP w Sępólnie.

Niedziela rozpoczęła się od zatrzymania nietrzeźwego kierowcy na ul. Sienkiewicza w Sępólnie. 22-letni mieszkaniec miasta, kierował samochodem marki Audi, mając w organizmie 0,6 promila alkoholu. Został mu zatrzymane prawo jazdy.

Inny mieszkaniec Sępólna prowadził opla vectre pod wpływem narkotyków. Tak wykazały wstępne badania przeprowadzone u 20-latka. Została mu pobrana krew do dalszych badań. Policjanci zatrzymali go w tym stanie na ul. Kościuszki, odebrali mu prawo jazdy.

Piratom drogowym kierującym pod wpływem alkoholu lub narkotyków grozi kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Za naruszenie sądowego zakazu - do 5 lat więzienia. ©P

Sekret najlepszych żołnierzy i tajnych agentów ujawniony!

WOJSKO UDOSTĘPNIŁO WYNALAZEK, który może pomóc polepszyć Twój wzrok

**Wielofunkcyjne okulary-lornetka
to prawdziwy „cud zaawansowanej okulistyki”.
Dostępne już teraz na polskim rynku.**

**Pani Edyta (l. 64)
z Białegostoku**

Okulary-lornetkę zawdzięczamy
najnowszej, zaawansowanej
technologii optometrycznej.

Nie chcesz polegać na innych i wstydzić się, że co rusz musisz prosić o pomoc w odczytywaniu rachunków, recept lub etykiet leków? Denerwujesz się, że nawleczenie igły zabiera Ci za dużo czasu? Twoje oczy męczą się od czytania drobnego druku w gazecie? **Od teraz możesz zobaczyć poprawić swój wzrok! Bez względu na wadę wzroku!**

Innowacyjne okulary-lornetka:

» mogą pomóc odciążyć oczy przy poważnych wadach wzroku;

» noszone regularnie mogą wspomóc **poprawę ostrości widzenia**;
» to **produkt multifunkcyjny**: lornetka, lupa i okulary w jednym!
» są wygodne i lekkie – **nie czujesz, że je nosisz**.
» **dzięki specjalnej osłonie przeciwsłonecznej mogą pomóc chronić oko przed groźnym promieniowaniem UV.**

Jak działają?

W przeciwieństwie do zwykłych okularów, okulary-lornetka dopasowują

się do Ciebie. Wystarczy, że je założysz, a sterowany ręcznie **mechanizm optyczny może dostosować się do Twojej wady wzroku, zapewniając maksymalną ostrość widzenia i powiększenie widzianego obrazu.**

Dzięki szeroko regulowanej ostrości okulary-lornetka mogą służyć zarówno jako **lupa do czytania, jak i lornetka** do obserwacji oddalonych obiektów. Dlatego dalekovidze bez problemu odczytują drobny druk ulotki leku, a krótkowidze mogą zobaczyć numer nadjeżdżającego autobusu.

powłoka hydrofobowa – ułatwiająca odparowanie

powłoka transmitacyjna – zwiększająca precyzję widzenia

ręczny mechanizm dopasowujący ostrość widzenia do wady wzroku

powłoka antyrefleksyjna – zabezpieczająca przed odbłaskami

antypoślizgowe nanośniki

**Zoom
250%**

~~323 zł~~

97 zł

ZA UDZIAŁ W KLUBIE RABATOWYM

„Czytanie stało się prostsze!”

Halina M., l. 52

„Jeszcze do niedawna widziałam nieostro, jakbym patrzyła przez brudne szkła w okularach. Litera były wyblakłe, szare, rozmazane... Nie wiedziałam, co robić. Wtedy siostra podarowała mi okulary-lornetkę, a ja poczułam, że to mi pomogło! Od tamtej pory nawet najdrobniejszy druk czytam z mniejszym trudem. Okulary-lornetka zdały egzamin na 6!”

„Moje życie stało się łatwiejsze”

Dominika J., l. 67

„Miałam problemy ze wzrokiem, ale często słyszałam, że muszę z tym żyć. Dzięki okularom-lornetce wiem, że to nieprawda! Polecam okulary-lornetkę wszystkim, którzy mają problemy z oczami!”

„Nadzieja do mnie wróciła”

Przemysław B., l. 71

„Od lat mam chore oczy. Już przestałem wierzyć, że kiedykolwiek znów będę widział wyraźniej. Na wzmiankę o okularach-lornetce trafiłem przypadkiem. Pomyślałem, że nie mam nic do stracenia i postanowiłem je wypróbować. Dziś wiem, że to była dobra decyzja. Dziękuję za okulary-lornetkę!”

Jak to możliwe?

W okularach-lornetce została zastosowana zaawansowana, militarna technologia binokularnych soczewek, które mogą wspomóc poprawę wzroku. Soczewki te mogą sprawić, że zaczniesz widzieć wszystko wyraźniej (jakbyś miał młodsze, zdrowsze i bardziej wypoczęte oczy). Z kolei przy dłuższym noszeniu mogą wspomóc poprawę ostrości widzenia. Dzięki nim oczy mogą „zapamiętać”, jak mają pracować, żeby widzieć wszystko wyraźnie. Noszenie okularów-lornetki wyposażonych w soczewki binokularne przez co najmniej 30 minut tygodniowo może:

- wspomóc stopniową poprawę ostrości widzenia,
- pomóc odciążyć oczy, dzięki czemu nie czujesz, że są zmęczone.

Specjalne, terapeutyczne soczewki „wymusiły” futurystyczny, ale bardzo praktyczny kształt oprawek. Dzięki antypoślizgowemu nosko-

wi i wyprofilowanym zausznikom **masz 100% pewności, że okulary-lornetka Ci nie spadną, nawet podczas ruchów głowy czy schylania się.**

Bez okularów

Z okularami

Dla kogo?

Okulary-lornetkę stworzono na potrzeby doborowych oddziałów armii i tajnych agentów wywiadu. Teraz może z nich korzystać **każdy, kto ma jakiegokolwiek problemy ze wzrokiem.**

Okulary-lornetka są świetnie sprawdzą się

w domu, w pracy i na świeżym powietrzu. Możesz ich używać szyjąc, czytając gazetę, instrukcję obsługi, przepisyując przepisy, naprawiając biżuterię czy zegarek. Dzięki temu, że nosisz je tak, jak zwykłe okulary, nie zajmujesz sobie rąk podczas wykonywania precyzyjnych prac. Z tego powodu ma je niemal każdy jubiler, zegarmistrz, krawcowa, elektronik, artysta, księgowy i hobbysta.

Okulary-lornetka sprawiają, że świat od razu staje się wyraźniejszy, a **problemy z czytaniem mogą się zmniejszyć!** To idealny wybór dla osób ceniących swoją samodzielną i samowystarczalność.

„Widzę jak sokół!”

Edyta B., l. 64

„Jeszcze do niedawna nie mogłam funkcjonować bez potężnych okularów. Teraz widzę niczym sokół! W całym moim życiu nie widziałam lepiej! Nic się nie rozmazuje, nie ma różnicy przy zmianie oświetlenia. Tak samo lepiej widzę z bliska, jak i z daleka. Jestem przekonana, że mój wzrok został uratowany!”

**Promocja
do 4 listopada
-70%!**

Okulary-lornetkę
otrzymasz tylko
w sprzedaży telefonicznej klubu
rabatowego. Tylko teraz
70% zniżki
(przesyłka GRATIS)!

**Zadzwoń teraz:
42 230 09 11**

Pon. - Pt.: 7:00 - 22:00,
Sob. - Nied.: 9:00 - 21:00
(Zwykłe połączenie
bez dodatkowych opłat)

REKLAMOWANE W
TV

Telefon kontaktowy w sprawach zwrotów i reklamacji: 91 443 79 19; Regulamin: discountclub-fulltermsandconditions.com

Okulary-lornetka są bardzo przydatne dla krawców, jubilerów, zegarmistrzów, elektroników i hobbystów, którzy wykonują prace wymagające precyzji.

Żywność wzmacniająca odporność organizmu. Jedz ją codziennie!

Badania nad wpływem składników pokarmowych, m.in. witamin na działanie układu odpornościowego, to temat stosunkowo świeży

Odporność

Martyna Jaros
redakcja@polskapress.pl

Poznaj żywność zasobną w związki o działaniu wspomagającym odporność! Dbaj o ich spożycie nie tylko w sezonie jesienno-zimowym, a przez cały rok!

Marchew, dynia, melon, suszone morele, szpinak
To dobre źródła beta-karotenu w diecie, który jest prekursorem witaminy A. Witamina ta jest niezbędna w procesie dojrzewania komórek układu odpornościowego. Wzmacnia skórę i błony śluzowe przewodu pokarmowego, które nawet lekko uszkodzone stanowią otwartą furtkę dla drobnoustrojów.

Owoce cytrusowe
Dostarczają witaminę C, a także flawonoidy i olejki eteryczne. W cytrusach zawarta jest witamina C, na którą codzienne zapotrzebowanie dla kobiety wynosi 75, a dla mężczyzny 90 mg. Łatwo je pokryć, gdyż 100 g pomelo dostarcza jej 61 mg, pomarańcza 54 mg, grejpfrut 31 mg, a mandarynki 22 mg.

Maliny
Mają właściwości przeciwzapalne warunkowane zawartością licznych przeciwutleniaczy np. antocyjanów, które hamują enzymy nasilające procesy zapalne. Witamina C wpływa na działanie limfocytów T, a przeciwirusowe właściwości malin wynikają z zawartości kwasu elagowego.

Produkty owsiane i jęczmienne
Dostarczają beta-glukany, czyli wyjątkowy rodzaj błonnika. Zaobserwowano, że stymuluje on makrofagi do produkcji cytokin, a te pobudzają do działania limfocyty T i B. Beta-glukany stymulują działanie makrofagów, które pochłaniają wirusy.

Orzechy
Nasiona słonecznika (49 mg/100 g), orzechy laskowe (38 mg/100 g) i migdały (25

Sezon jesienno-zimowy charakteryzuje się częstymi infekcjami górnych dróg oddechowych. W tym czasie warto ubierać się na tzw. cebulkę, czyli zakładać kilka warstw ubrań

mg/100 g) to najzasobniejsze źródła witaminy E. Tokoferol działa przeciwutleniająco, przerywa reakcje zapalne i neutralizuje wolne rodniki. Pestki dyni dostarczają mnóstwo cynku, którego niedobór obniża funkcje makrofagów oraz nasila stres oksydacyjny towarzyszący infekcjom.

Tłuste ryby morskie
Są źródłem witaminy D i kwasów tłuszczowych omega-3, które wpływają na komórki układu odpornościowego. Witamina D działa immunomodulująco, obniża skłonność do reakcji alergicznych i pobudza wydzielanie przeciwciał przez limfocyty B. U osób z częstymi infekcjami stwierdza się zbyt niskie stężenie witaminy D we krwi.

Imbir
Zawiera związki o nazwie gingerole, które są pochodnymi fenoli, które wpływają hamująco na wydzielanie nadmiernych ilości czynników prozapalnych przez limfocyty T i makrofagi, co reguluje odpowiedź układu immunologicznego na patogeny. Picie ciepłej wody z tartym imbirem pomaga wzmocnić odporność, działa rozgrzewająco i przeciwzapalnie.

Mleczne napoje fermentowane
Produkowane z udziałem konkretnych szczepów bakterii probiotycznych: Lactobacillus, Bifidobacterium oraz Saccharomyces boulardii mają działanie immunomodulacyjne. Bakterie probiotyczne pobudzają limfocyty T do działania, nasilają produkcję cząsteczek, których obecność mobilizuje układ immunologiczny, uszczelniają śluzówkę jelit, inicjują produkcję przeciwciał chroniących organizm przed infekcją.

Miód
Źródła naukowe za skuteczną dzienną dawkę miodu uznają ilość w przedziale od 70 do 120 g (224-384 kcal) spożywaną przez 2-3 miesiące. Spożywanie 2,2 g miodu/kg masy ciała dziennie przez 2 tygodnie spowodowało wzrost ilości komórek układu odpornościowego!

Czosnek
U osób regularnie jedzących czosnek, obserwuje się w organizmie liczniejsze populacje limfocytów. Ze względu na wysoką zawartość związku o działaniu antybiotycznym -

allicyny, czosnek działa silnie przeciwbakteryjnie. Przy pierwszych oznakach przeziębienia, warto skorzystać z tych zdrowotnych właściwości, dodając ząbek czosnku do surówki, pasty ze strączków lub mięsa. Spore ilości allicyny zawiera też cebula. ©©

WAŻNE

WARTO WIEDZIEĆ!

Podstawową funkcją układu odpornościowego jest ochrona organizmu przed czynnikami zewnętrznymi (wirusy, bakterie), które mogą powodować choroby, infekcje i stany zapalne. Za sprawą spożywania żywności dostarczającej konkretne składniki odżywcze, można:

- wzmacniać naturalną barierę ochronną np. błony śluzowe przewodu pokarmowego,
- wpływać na aktywność komórek obronnych organizmu,
- w pewnym stopniu ograniczać nasilenie stanu zapalnego.

RADZIMY

Ważne. Przykładowe menu na wzmocnienie naturalnej odporności u człowieka

Śniadanie: Jogurtowa owsianka z pestkami dyni i pomarańczą. Płatki (60 g) wymieszaj z jogurtem naturalnym 2 proc. tł. (180 g). Dodaj pokrojoną pomarańczę (200 g) i pestki dyni (20 g).

II śniadanie: Koktajl z kefiru i mrożonych malin. Kefir 2 proc. tł. (250 ml) zblenduj z malinami (150 g), miodem pszczelim (20 g), posyp orzechami (10 g)

Obiad: Kasza pęczak, czosnkowy łosoś i surówka z marchwi. Kaszę (70 g) ugotuj, łososa (100 g) dopraw

czosnkiem i upiecz bez dodatku tłuszczu. Marchew (150 g) i jabłko (50 g) zetrzyj, dodaj imbir i sok z cytryny.

Podwieczorek: Morele suszone i migdały. Przekąska to 30 g suszonych moreli i 20 g migdałów.

Kolacja: Pasta z makreli z chlebem i surówką. Wędzoną makrelę (70 g) rozdrobnij i wymieszaj z siekaną cebulą (20 g). Pastą posmaruj chleb razowy (105 g). Zjedz z surówką ze szpinaku (50 g) i pomidora (200 g).

Całość: 2000 kcal

DOWIEDZ SIĘ

Ciekawostka. Czy regularna aktywność fizyczna poprawia odporność u seniorów?

Jednym z elementów procesu starzenia się organizmu to upośledzenie funkcjonowania układu odpornościowego. Młody organizm znacznie efektywniej radzi sobie z narażeniem na wirusy, bakterie i inne drobnoustroje czyhające w środowisku naturalnym, niż doświadczony organizm seniora. Profilaktyka przeziębienia i infekcji górnych dróg oddechowych u osób starszych powinna być wielokierunkowa i regularna. Istotnymi elementami są:

- dieta bogata w warzywa, owoce i pokarmy o działaniu wspomagającym funkcjonowanie układu immunologicznego,
- częste mycie rąk,
- adekwatne do temperatury ubieranie się,
- aktywność ruchowa.

Wysiłek fizyczny podejmowany przez osoby starsze to najczęściej spacer, gimnastyka, jazda na rowerze, zajęcia wzmacniające mięśnie w okolicach kłęgosłupa i basenu. W kontekście wpływu ruchu na częstość infekcji górnych dróg oddechowych wyniki badań są dosyć spójne:

kluczem jest odpowiednia intensywność oraz regularność. W badaniach obserwuje się, że wraz ze wzrostem ilości czasu poświęcanego tygodniowo na aktywność fizyczną o umiarkowanym stopniu intensywności (podczas jej wykonywania można swobodnie rozmawiać), zmniejsza się częstość zachorowań na infekcje górnych dróg oddechowych w grupie osób starszych. Aktywni fizycznie seniorzy rzadziej chorują na przeziębienia, niż seniorzy biernie spędzający czas. Co ciekawe, umiarkowany wysiłek nie wpływa na odporność osób młodych, ale wyraźnie wzmacnia ją u seniorów! Korzystnie wpływa również na funkcjonowanie układu krwionośnego i oddechowego - dotlenia i poprawia nastrój. Jednocześnie zwraca się uwagę, że podejmowanie wysiłku fizycznego o wysokiej intensywności istotnie zwiększa podatność na infekcje. Im intensywniejszy trening (np. przebiegnięcie maratonu), tym większe prawdopodobieństwo zachorowania.

ZDROWE PRZEPISY

Jak przygotować syrop?
Znajdź coś dla siebie. Zobacz przepis w pięciu wersjach

Do przygotowania syropu z cebuli potrzebna jest co najmniej jedna cebula oraz miód bądź cukier. Syrop będzie gotowy nawet w ciągu kilku godzin.

Zwykle podaje się go osobom dorosłym do 4 razy dziennie w dawce od łyżeczki od herbaty do 2 łyżek stołowych. Dla dzieci powyżej 5 roku dawka wynosi 1-2 łyżeczki.

- Syrop z cebuli na szybko - posiekaj średnią cebulę, połóż na talerzyku, zasyp 2 łyżkami cukru i odstaw w ciepłe miejsce na kilka godzin, po czym pij wydzielający się syrop i dodawaj kolejne porcje cukru.
- Syrop z cebuli całonocny - pokrój drobno średnią cebulę, przełóż do słoika, dodaj 2 łyżki miodu, wymieszaj, zamknij słoik i odstaw na noc.
- Syrop z cebuli przekładany - pokrój 2-3 cebule na grube plastry, po czym układaj warstwami w słoiku, przesypując cukrem lub przekładając niezbyt gęstym miodem i dociskając każdą warstwę do dna. Odstaw na 2-3 godziny, a najlepiej na co najmniej 12 godzin.

Od czasu do czasu potrząsaj zawartością słoika. Zużyj w ciągu kilku dni. Do cebuli możesz też dodać plastry cytryny (bez konserwantu na skórce - ekologicznej) albo obranego korzenia imbiru - dodatki te wzmacniają działanie syropu. Pij od łyżeczki do łyżki od 2-3 razy to 3-4 razy dziennie. U dzieci stosuj od 2. roku życia.

- Syrop z cebuli tartej - zetrzyj 2-3 cebule na stalowej lub szklanej tarce o grubych oczkach i wymieszaj ze 5 łyżkami miodu, odstaw na godzinę, a następnie powoli podgrzej (nie gotuj). Odcedź i wyciśnij z miazgi sok np. na sicie albo na chustce serowarskiej, ew. złożonej kilkukrotnie gazie. Pij po łyżeczce syropu 3 razy dziennie.
- Syrop z cebuli gotowany - pokrój drobno średnią cebulę, zalej szkl. wody i zagotuj, a następnie lekko schłódź, dodaj 2 łyżki cukru lub miodu, odstaw na 30 minut, po czym odcedź i przelej do czystego naczynia. Pij od 5 do 10 łyżek w ciągu dnia.

SPRAWDŹ

Dla kogo jest ten syrop?
Czy nadaje się dla niemowlaka? Co z kobietami w ciąży?

Syrop z cebuli wzmacnia odporność i pomaga na kaszel. Kto może pić ten skuteczny preparat? Kto powinien go unikać?

Syrop z cebuli może być różnie tolerowany przez dzieci, co wynika głównie z jego intensywnego smaku. Niektóre dzieci jednak bardzo go lubią i nie będą mieć z nim problemów.

Swego czasu przyjmowało się, że syrop z cebuli nadaje się dla dzieci powyżej drugiego, a nawet piątego roku życia. Jednak wg najnowszej wiedzy nie ma przeciwwskazań do podawania niewielkich jego porcji (zwłaszcza, gdy nie jest bardzo słodki) również młodszemu pociechom. Wprowadzenie cebuli do diety malucha tak jak w przypadku innych produktów wymaga czasu, by młody układ pokarmowy mógł się do nich przyzwyczaić.

Cebulę należy wprowadzać dopiero po innych, bardziej neutralnych w smaku warzywach, dodawaną jako

przyprawa do dań gotowanych. Może to mieć miejsce już w 9.-10. miesiącu życia niemowlaka.

Syrop z cebuli jest też bezpieczny dla kobiet ciężarnych, które ze względu na zdrowie dziecka nie powinny przyjmować chemicznych leków zwalczających objawy przeziębienia. W niektórych przypadkach może mieć podwójnie korzystne działanie, bo m.in. obniża zbyt wysokie ciśnienie tętnicze krwi, które jest podniesione nawet u 6-8 proc. kobiet oczekujących pociechy, i nieleczone grozi poważnymi powikłaniami.

Inaczej jest już u młodych matek, które karmią piersią. W ich przypadku syrop z cebuli może być niewskazany, ponieważ zawarte w nim związki wpływają na smak i skład mleka, które w efekcie może maluchowi nie smakować oraz wywoływać u niego kolki i gazy. Być może jednak małe jego ilości nie będą powodować niekorzystnych objawów - warto sprawdzić.

A może syrop z cebuli? To idealne rozwiązanie na wiele dolegliwości

Na co jest dobry syrop z cebuli? **Przede wszystkim to skuteczny środek przeciw kaszlowi, katarowi i przeziębieniu. Zwiększa też naszą odporność**

Profilaktyka

Anna Rokicka-Żuk
redakcja@polskatimes.pl

Boli Cię gardło i męczy okropny kaszel? Może dopadło Cię jesienne przeziębienie? Lekarz zdiagnozował nieżyt górnych dróg oddechowych? Idealnym rozwiązaniem jest domowy syrop z cebuli. Prosty w przygotowaniu i skuteczny. Syrop z cebuli na kaszel suchy czy mokry? Na co pomaga syrop z cebuli? Od jakiego wieku można go stosować? Zobacz, jak zrobić ten syrop i jak go przechowywać.

Cebula: jedno z najpopularniejszych warzyw to nie tylko cenna przyprawa kuchenna, ale też silny lek stosowany w objawach przeziębienia. Najprostszą jego formą jest syrop z cebuli, który pomaga na kaszel i wzmacnia odporność, a przy tym nadaje się nawet dla dzieci. Zobacz, jak zrobić ten skuteczny preparat i poznaj jego właściwości zdrowotne. Cebula jest cennym lekiem na różne dolegliwości już od 5 tysięcy lat, bo jej działanie docenili m.in. starożytni Sumerowie. Roślina ta stanowi dobre źródło

Syrop z cebuli zwiększa naszą odporność i pomaga w leczeniu objawów przeziębienia

witamin C, B1, B2, B6 i manganu, zawiera kwas foliowy, wapń, żelazo, magnez, potas i krzem. Obfituje w antyoksydant kwarcetynę oraz związki siarkowe będące pochodną aminokwasu cysteiny (oraz produkty ich rozpadu, obecne w olejkach lotnych). To głównie one zapewniają wyjątkowe właściwości tego warzywa.

Syrop z cebuli

- właściwości zdrowotne

Zalety zdrowotne cebuli to działanie antyseptyczne, przeciwzapalne, ułatwiające oddychanie i usprawniające krążenie. Zawarte w niej substancje obniżają ciśnienie i poziom cholesterolu we krwi, działając przeciwniażdżycowo. Cebula zapewnia też związki o potwierdzonym działaniu hamującym rozwój komórek raka jelita grubego, prostaty, przełyku i żołądka. Niedawno odkryto też, że obecny w niej związek o nazwie onionina A zapobiega rozwojowi raka jajników.

Cebula jest stosowana wewnętrznie w postaci syropu, soku, herbatki czy wina cebulowego w dolegliwościach związanych z przeziębieniem, a także przy astmie, schorzeniach serca, pasożytach. Zewnętrznie używa się jej do dziś w takich dolegli-

wościach jak drobne rany, oparzenia, uzędlenia owadów, odciski czy brodawki. Wyciąg z cebuli wchodzi w skład najskuteczniejszych kremów przeciw bliznom.

Możliwe działania niepożądane, zwłaszcza przy dużej koncentracji związków cebuli, to podrażnienie błon śluzowych jamy ustnej i żołądka u osób wrażliwych (a przy spożyciu dużej ilości również obciążenie wątroby). Wiele z nich dobrze toleruje jednak cebulę gotowaną, duszoną lub smażoną w małej ilości tłuszczu. W tym przypadku bardziej polecany będzie syrop z cebuli przygotowany z jej podgrzewaniem.

Syrop z cebuli jest niewskazany dla osób z ostrym niedociśnieniem żołądka i jelit oraz niskim ciśnieniem krwi. Jego stosowanie w przypadku przewlekłego przyjmowania leków najlepiej skonsultować z lekarzem.

Syrop z cebuli
na kaszel i ból gardła

Cebula przynosi ulgę w objawach przeziębienia, takich jak kaszel, zapalenie gardła, infekcje migdałków i katar. Syrop z cebuli pomaga w przypadku uporczywego kaszlu suchego, ponieważ upłynnia wydzielinę w oskrzelach. Ułatwiając odkrztuszanie również przy kaszlu mokrym.

Rozszerza oskrzel (również u astmatyków) i łagodzi obrzęk błon śluzowych, natomiast palące związki świeżej cebuli wspomagają ich oczyszczanie. Syrop z cebuli działa przeciwwirusowo, przeciwbakteryjnie, przeciwdrożdżakowo i przeciwzapalnie, jak również wspomaga odporność organizmu. Oprócz intensywnego zapachu (który można złagodzić za pomocą dodatku soku z cytryny lub wypicia wody z cytryną, a jeszcze lepiej - zielonej herbaty, działającej nawet skutecznie od gum do żucia) wadą syropu z cebuli może być wysoka zawartość cukrów prostych. W niektórych przypadkach lepiej więc będzie wybrać przepis przewidyujący mniejszą ilość dodatku słodzącego, ew. przygotować sok z cebuli np. w wyciskarce.

W syropie cebulowym cukier stołowy lepiej zastąpić miodem, który zawiera szereg związków antyseptycznych i wzmacniających odporność. W porównaniu jednak z wyrobami aptecznymi ten domowy i tak będzie zawierał go mniej, a na pewno będzie też wolny od stosowanych często konserwantów, sztucznych barwników i aromatów. Jako produkt świeżo przygotowany będzie też najbogatszy w cenne aktywne związki. ©©

TUCHOLA

Miasto, gmina, powiat

Koperty życia nadal do wzięcia

Tuchola

Radosław Osiniński

radoslaw.osinski@polskapress.pl

Kilkadziesiąt pakietów „Koperty życia” wciąż czeka na mieszkańców gminy Tuchola. To lokalny program na rzecz mieszkańców gminy, którego celem jest szybkie udzielenie pomocy osobom w wieku powyżej 65 lat.

Chodzi zwłaszcza o te zamieszkujące samotnie bądź w warunkach niezapewniających obecności opiekuna. Celem programu jest niesienie pomocy polegającej na dystrybucji pakietu „Koperta życia” zawierającego informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach oraz kontakcie do najbliższych. Ułatwi to szybkie postawienie diagnozy przez ratowników medycznych lub lekarzy oraz udzielenie pomocy.

„Koperta życia” to pakiet składający się z: przezroczystej, plastikowej koperty odpowiad-

nio zabezpieczonej do trwałego przechowywania w lodówce. Drugi element to karta informacyjna, trzeci - naklejki samoprzylepnej/magnesu na lodówkę. Koperta wraz z wypełnioną kartą informacyjną powinna być przechowywana w lodówce, w widocznym miejscu. Na drzwiach lodówki, także w widocznym miejscu, należy nakleić naklejkę/magnes o udziale w programie „Koperta życia”.

Karta informacyjna może być wypełniona i podpisana przez osobę zainteresowaną lub lekarza, który potwierdza informacje o stanie zdrowia pacjenta na podstawie danych zawartych w kartotece medycznej.

Tylko tak wypełniona karta informacyjna będzie wiarygodnym źródłem informacji dla ratowników medycznych, lekarzy lub pracowników innych służb medycznych. Aby odebrać taki pakiet, należy zgłosić się do urzędu lub zamówić pod nr 52 5642 500. ©©

MOŻE TO TY... SZUKAJ SWOJEJ MIŁOŚCI

Biuro Matrymonialne
LUKRECJA ADAMCZEWSKA

Jesteś samotna/samotny? Nie czekaj! Szukaj swojej drugiej połówki, przyjaciela, przyjaciółki. Zamieść swój anons i czytaj ogłoszenia.

★19791. Samotny, mężczyzna po sześćdziesiątce, wzrostu 180 cm, bez nałogów i zobowiązań, spokojny, szczery, finansowo niezależny. Na wspólną jesień życia szuka miłej, uczciwej i zadbanej pani w podobnym wieku, najchętniej z okolic Bydgoszczy. Prosi o listy.

★19792. Optymistka, szczupła pani po sześćdziesiątce, średniego wzrostu, bez nałogów, niezależna. Szuka bratniej duszy, samotnego pana, chętnie wdowca w zbliżonym wieku. Czeki na listy i telefony z Bydgoszczy i okolic.

★19793. Wdowiec z Kujaw, po sześćdziesiątce, zadbane, spokojny, zaradny, o dobrym sercu, niezależny, katolik. Ceni prawdę, szacunek, zrozumienie i zaufanie. Chce poznać miłą i panią, która podobnie jak on - pragnie żyć we dwoje, w szczęśliwym związku. Czeki na szczere listy i telefony.

★19794. Samotna, rozwiedziona pani po siedemdziesiątce,

uczciwa, zadbane, szczerą, wrażliwa, bez nałogów, z wykształceniem średnim. Ceni dobroć, uczciwość, prawdę. Lubi zadbane dom i miłą atmosferę. Szuka miłego pana, z którym wspólnie stworzą udany związek, oparty na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Prosi o listy i telefony.

★19795. Pani z Bydgoszczy, emerytka tuż po sześćdziesiątce, średniego wzrostu, uczciwa, bez nałogów i zobowiązań, lubiąca muzykę i taniec. Szuka przyjaciela, uczciwego, równie samotnego i niepalącego pana z Bydgoszczy lub bliskich miejscowości. Czeki na listy i telefony - numer udostępni redakcja.

NASZ ADRES: PRASOWE BIURO MATRYMONIALNE „GAZETA POMORSKA”, 87-800 WŁOCŁAWEK, UL. ŻABIA 29, TEL. 54 232 22 22 WE WTORKI I PIĄTKI W GODZ. 11-13. UWAGA: WARUNKIEM ZAMIESZCZENIA ANONSU JEST DOŁĄCZENIE DO TREŚCI POTWIERDZENIA WPŁATY 10 ZŁOTYCH NA KONTO: POLSKA PRESS, II ODDZIAŁ W BYDGOSZCZY, 02-672 WARSZAWA, UL. DOMANIEWSKA 45. NR KONTA 44 1050 0099 6556 0004 0034 9624 „MOŻE TO TY”. ŻEBY SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z WYBRANĄ OSOBĄ WYSTARCZY NAPISAĆ DO NIEJ LIST, Podać numer oferty i PRZEŚLAĆ NA NASZ ADRES. ©©

Co ma piernik do wiatraka?
W Lubiewie już to wiedzą

Radosław Osiniński

radoslaw.osinski@polskapress.pl

Lubiewo

Wiatraki - ktoż je widział? Okazuje się, że na terenie gminy Lubiewo wielu o nich pamięta. Między innymi Małgorzata Oparka - pomysłodawczyni warsztatów dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Dla najmłodszego pokolenia wspomniane wiatraki to widok niczym z bajki. Przecież mąkę kupuje się w sklepie - tak odpowiada niemal każdy milusiński. A przecież jeszcze kilkadziesiąt lat temu było inaczej.

Śmigła podążyły za wiatrem

- W Lubiewicach znajdował się tzw. wiatrak paltrak - jeden z najstarszych typów wiatraków - opowiadała Małgorzata Oparka podczas niedawnych warsztatów. - Miał on ruchome śmigła, ale także obracał się dookoła własnej osi. Po co? By „łapać” siłę wiatru potrzebną do mielenia mąki przy pomocy żaren. I tu słynne powiedzenie „Co ma piernik do wiatraka” staje się jasne. To dzięki wiatrakom kiedyś pozyskiwano mąkę, a z niej pachnące pierniki i świeży chleb. Warsztaty miały charakter edukacyjny, ale tę naukę dzieci i dorośli chłonęli z zapartym tchem. Na początek odrobina teorii.

FOT. IZABELA KOTŁĘGA

Nauka od podstaw - najpierw trzeba poznać zboże, potem mąkę, a na końcu czas na wypieki

Na warsztatach poznaliśmy działanie wiatraków, tworzyliśmy ich modele

Izabela Kotłęga, Centrum Kultury w Lubiewie

- Uczestnicy mieli okazję poznać, jak działają różne rodzaje wiatraków, ale również stworzyć ich modele - relacjonuje Izabela Kotłęga z centrum Kultury w Lubiewie. - Powstały zatem duże i małe modele z drewna, natomiast dzieci lepiły również wiatraki z gliny. W Go-

spodarstwie Opiekuńczym znalazło się również prawdziwe żarno, do którego dzieci wsypywały ziarna pszenicy i otrzymywały mąkę.

Czas zakasać rękawy

Skoro mąka była już gotowa, nie pozostawało nic innego jak upiec coś pysznego. Dzieci podkasały rękawy i zabrały się do pieczenia pierników, dorośli natomiast wzięli udział w warsztatach pieczenia chleba.

Prowadząca zdradziła swoje tajemnice na udane wypieki. Święta już niebawem, zresztą w zimowe dni przyjemnie jest chrupać słodkie pierniczki. Gospodyni warsztatów zdradziła

swoim uczniom dobrą recepturę. Składniki: 1 kg mąki, 2 jaja, 1 łyżka kakao, 1 łyżka sody,

1 przyprawa do piernika, 1 mały słoik miodu, półtorej kostki margaryny, trochę mleka. Wszystkie składniki mieszamy i wstawiamy do lodówki na 1 godzinę. Ciasto rozwałkowujemy na stolnicy i wykrawamy kształty przy pomocy foremek.

Następnie układamy na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia i wkładamy do nagrzanego do 225 stopni Celsjusza piekarnika na kilkanaście minut. Po wystygnięciu ciastka ozdabiamy i wkładamy do puszki lub słoika.

©©

Cekcyn Będą sprawdzać szczelność sieci gazowej

Polska Spółka Gazownictwa przeprowadzi w dniach 5-7 listopada na terenie gminy Cekcyn akcję przewonienia gazu ziemnego, która ma na celu wykrycie i usunięcie nieszczelności na gazowej sieci rozdzielczej i instalacjach wewnętrznych w budynkach. Wykryte nieszczelności na gazowej sieci rozdzielczej do kurka głównego i przy gazomierzach usuwane będą przez pracowników PSG oddział Zakład Gazownictwa w Bydgoszczy. Służby Pogotowia Gazowego będą pracowały w czasie trwania akcji przez całą dobę. (RO)

Gostycyn Pośpiewajmy razem patriotyczne pieśni

Zapraszamy na koncert niepodległościowy pt. „Pośpiewajmy razem”, który odbędzie się 8 listopada w sali widowiskowej GOK o godzinie 17.00. Organizatorzy: Gminny Ośrodek Kultury, SP w Gostycynie. (RO)

Kęsowo Będą dotacje na usuwanie barier architektonicznych

PFRON uruchomił pomoc finansową na inwestycje dotyczące zapewnienia dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych. Obejmuje ono dofinansowanie części kosztów inwestycji, zapewniającej dostępność do lokali zamieszkałych w tych budynkach przez osoby niepełnosprawne. Wnioski można składać roku do oddziałów terenowych PFRON. (RO)

Śliwice Kwesta na ratowanie zabytkowych nagrobków

1 listopada na cmentarzu parafialnym w Śliwicach odbędzie się kwesta na rzecz odnowy zabytkowych nagrobków powstałych w okresie od ok. 1906 do 1917 roku. Dzięki do tychczasowym kwestom zebrano łączną kwotę 79 tys. zł. Społeczny Komitet Odnowy Zabytków zaprasza do udziału w kweście. (RO)

FOT. SZYMON ZDZIEBKO

Wójt gminy Cekcyn Jacek Brygman odebrał w poniedziałek dotację na OZE od członków zarządu województwa

Cekcyn Będzie tania i czysta energia dla kilkudziesięciu rodzin

W poniedziałek w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu wójt gminy Cekcyn Jacek Brygman odebrał dotację na rozwój odnawialnych źródeł energii. Projekt swoim zakresem obejmuje zakup i montaż 77 mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii, które zostaną umiejscowione na lub w 68 gospodarstwach domowych na terenie gminy Cekcyn. W wy-

niku realizacji powstanie 61 instalacji fotowoltaicznych do produkcji energii elektrycznej oraz dwa rodzaje mikroinstalacji do produkcji energii cieplnej na cele przygotowania: 10 instalacji kolektorów słonecznych oraz 6 instalacji powietrznych pomp ciepła. Moc zostanie dobrana zgodnie do zapotrzebowania na energię na cele bytowe danych gospodarstw domowych. Wartość projektu wynosi 1 mln 572 tys. zł, dofinansowanie - 696 tys. zł. (RO)

Czterech kandydatów na wicemarszałka

Karol Uliczny
karol.uliczny@polskapress.pl

Pomorze

Na ostatniej sesji Sejmiku Województwa Pomorskiego nie wybrano nowego wicemarszałka. Jego nazwisko poznany dopiero 8 listopada. Jak mówi marszałek Mieczysław Struk - zgłoszono czterech kandydatów. Według naszych ustaleń, szanse mają Krzysztof Lisek oraz Leszek Bonna.

Wakat w zarządzie woj. pomorskiego powstał po wyborze Ryszarda Świlskiego na senatora. 13 października kandydat Koalicji Obywatelskiej pokonał w okręgu nr 66 Antoniego Szymańskiego z PiS. Podczas sesji Sejmiku Wojewódzkiego byli już radny podsumował pracę we władzach wykonawczych samorządu.

- Minęło dziewięć lat od momentu, gdy pierwszy raz stanąłem w tym miejscu - mówił z mównicy senator Świlski. - Współpraca z państwem to była przyjemność. To był dobry czas dla województwa pomorskiego. Dziękuję wszystkim, którzy swojego czasu podali mi rękę i zaufali, zwłaszcza marszałkowi Strukowi. Mam nadzieję, że to zaufanie zostało splecione.

Z kolei odchodząca z Sejmiku poseł Magdalena Sroka zaskoczyła radnych bukietami wręczonymi... przewodniczącemu Janowi Kleinsmidtowi oraz szefowi klubu PiS Jerzemu Barzowskiemu. Kwiaty szybko powędrowały na ręce klubowych koleżanek.

Zgodnie z ustawą o samorządzie województwa, marszałek ma miesiąc na przedstawienie Sejmikowi swojego kandy-

Radni Sejmiku spotkają się na nadzwyczajnej sesji, podczas której zadecydują o wyborze nowego wicemarszałka

data na zastępcę. Wiele wskazywało, że uchwałę w tej sprawie radni dostaną do przegłosowania na poniedziałkowej sesji. Tak się jednak nie stało.

- Planujemy sesję nadzwyczajną w tej sprawie, dlatego zmieszczę się w czasie - zapewnia Mieczysław Struk. - Potencjalni kandydaci będą rozpatrywani przez zarząd regionalny Platformy Obywatelskiej. Z informacji, które posiadam, wynika, że jest ich czterech. Trzy z nich nie są moimi kandydaturami. Mogę zdradzić, że jedna dotyczy członka obecnego składu Sejmiku, ale pozostałe mogą być spoza. Trudno powiedzieć, kto uzyska rekomendację. Mam nadzieję, że 8 listopada uchwała zostanie przyjęta.

Marszałek zapewnia też, że pojawienie się innych propozycji nie jest w stosunku do niego przejawem braku zaufania. - To są sugestie i wnioski gremiów politycznych, które muszą zostać przedyskutowane - mówi Mieczysław Struk.

- Kandydatury będą rozpatrzone przez zarząd regionu, a decyzje podejmie rada regionu, którą zwołamy w nieodległej perspektywie - tłumaczy Tadeusz Aziewicz, wiceprzewodniczący pomorskiej PO. - Wiadomo mi o bardzo poważnych kandydaturach, z byłym parlamentarzystą z doświadczeniem w sprawach zagranicznych na czele. Na pewno przesłuchamy kandydatów i będziemy chcieli dowiedzieć się, jaki mają program.

Nieoficjalnie działacze mówią m.in. o radnym Leszku Bonnie, a także Krzysztofie Lisie, który bez powodzenia ubiegał się o mandat posła podczas niedawnych wyborów parlamentarnych. Lisek to były europoseł oraz parlamentarzysta dwóch kadencji Sejmu, podczas których pełnił funkcję m.in. przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych.

- Jeżeli ten pomysł zostanie zaakceptowany, to jestem do dyspozycji. Ostateczna decyzja jest w rękach radnych - komentuje Krzysztof Lisek. ©©

Do więzienia za wypadek po alkoholu

Gmina Człuchów

Beata Gliwka
beata.gliwka@polskapress.pl

Na 11 miesięcy pozbawienia wolności sąd skazał sprawcę wypadku między Człuchowem a Głędowem. Ucierpiała w nim kobieta, a sprawca był pijany.

Do wypadku doszło w piątkowe popołudnie 31 sierpnia 2018 r. na drodze krajowej nr 25 w Głędowie. Kierujący skodą na zakręcie rozpoczął wyprzedzanie i zderzył się z jadącym w kierunku Człuchowa mercedesem.

Poszkodowane w wypadku zostały: 46-letnia kobieta kierująca mercedesem oraz jej piętnastoletnia pasażerka. Nastolatce nic poważnego się nie stało. Kierująca mercedesem kobieta, radna z gminy Człuchów, doznała licznych złamań i do tej pory nie odzyskała sprawności sprzed wypadku. Kierujący skodą 58-letni mieszkaniec gminy Człuchów został przewieziony śmigłowcem do szpitala. W trakcie procesu oskarżony Edward B. przyznał się do winy i dobrowolnie poddał się karze. Przeprosił też pokrzywdzoną. Nie zmienia to

faktu, że mężczyzna wsiadł za kierownicę, mając prawie trzy promile i wyprzedzał pomimo podwójnej linii ciągłej. Wyrokiem, jaki zapadł przed Sądem Rejonowym w Człuchowie, Edward B. skazany został na 11 miesięcy pozbawienia wolności. Ma zapłacić 5 tys. zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym, ma też zwrócić pokrzywdzonej 3 tys. zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym, ma też zwrócić pokrzywdzonej 3 tys. zł kosztów ustanowienia pełnomocnika. Sąd orzekł także wobec niego 7-letni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. ©©

Sprawa strzelaniny przekazana do Warszawy

Gdańsk

Jacek Wierciński
jacek.wiercinski@polskapress.pl

Zapewnienie bezstronności oraz uniknięcie ewentualnych zarzutów wpływania na sposób prowadzenia postępowania - taki cel ma skierowany do Prokuratury Krajowej w Warszawie wniosek o zbadanie sprawy użycia broni palnej przez prokuratora wojskowego w gdańskim Wrzeszczu.

W strzelaninie, do której doszło w niedzielę nad ranem, rannych zostało dwóch mężczyzn, którzy - według strzelca - usiłowali się włamać do jego mieszkania. Dwaj młodzi mężczyźni zostali postrzeleni w gdańskim Wrzeszczu przez oficera wojska polskiego, prokuratora wojskowego. Ranni trafili do szpitala, a według mężczyzny, który oddał strzały, przyczyną otwarcia ognia był

fakt, że usiłowali włamać się do budynku, w którym on mieszka.

Prokuratura Okręgowa w Gdańsku zdecydowała o objęciu zdarzenia dwoma śledztwami. Jednym na okoliczność włamania, a drugim otwarcia ognia i uszkodzenia ciała wspomnianych mężczyzn. W sprawie wyjaśnienia tej drugiej kwestii do Prokuratury Regionalnej w Gdańsku wpłynął wniosek o wyłączenie jednostek okręgu gdańskiego.

- Prokurator Regionalny w Gdańsku skierował dzisiaj w tej sprawie wniosek do Prokuratury Krajowej - poinformował „Dziennik Bałtycki” prokurator Maciej Załęski, rzecznik prasowy Prokuratury Regionalnej w Gdańsku. - Chodzi o przejęcie przedmiotowego postępowania do dalszego prowadzenia przez Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej lub ewentualne przekaza-

nie sprawy do prowadzenia jednostce organizacyjnej prokuratury z pominięciem właściwości miejscowej Prokuratury Regionalnej w Gdańsku. Wniosek ten, w związku z faktem, że uczestnikiem zdarzenia był prokurator, miał na celu zapewnienie bezstronności oraz uniknięcie ewentualnych zarzutów wpływania na sposób prowadzenia postępowania.

Z kolei Prokuratura Okręgowa nie podaje oficjalnych informacji na temat przebiegu zdarzenia. Nieoficjalnie wiadomo, że jeden z rannych ma poważną ranę postrzałową. Wiadomo, że prokurator wojskowy posiadał zezwolenie na broń, z której padły strzały, prokuratura nie zdradziła jednak, gdzie padły strzały - w kamienicy czy na zewnątrz.

Strzelający mężczyzna nie został zatrzymany. ©©

W Trójmieście bez miejskich rowerów. Rozwiązali umowę...

Pomorze

Maciej Pietrzak
maciej.pietrzak@polskapress.pl

Zarząd Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot zdecydował o rozwiązaniu umowy z NB Tricity, operatorem systemu Mevo. To pokłosie szeroko opisywanych przez nas kłopotów finansowych tej spółki. Rowerów od niedzieli nie można wypożyczyć i na razie nie wiadomo, kiedy mieszkańcy Pomorza znów z nich skorzystają.

Decyzja o częściowym odstąpieniu od umowy z NB Tricity jest jedyną szansą na uratowanie idei roweru metropolitalnego dla mieszkańców, a także ochronę środków publicznych przeznaczonych na finansowanie tego projektu.

- Stanęliśmy przed trudną decyzją: z jednej strony na szali leży bowiem interes publiczny i środki publiczne, z drugiej dobro, jakim jest rower metropolitalny. Spółka NB Tricity od dłuższego czasu spóźniała się z zobowiązaniami. Nie wykonywała umowy w sposób należyty. Częściowe odstąpienie od umowy spowodowane jest tym, że chcemy uratować przejęty majątek, a więc 1200 rowerów, stacje oraz system informatyczny, następnie znaleźć nowego operatora systemu - mówi prezydent Gdańska i prezes Obszaru Metropolitalnego Aleksandra Dulkiewicz.

Przerwa w działaniu Mevo potrwa do momentu wyboru nowego operatora. - Chcemy opracować strategię, by rozpo-

cząć działanie systemu w oparciu o 1224 rowery, które już mamy. Potrzeba jednak czasu, by to wypracować. Mamy świadomość, że to rodzi rozczarowanie mieszkańców, ale na dziś to była jedyna możliwa decyzja - dodawał Wojciech Szczurek, prezydent Gdyni.

- Oferowaliśmy, wręcz nalegaliśmy na wspólne, aktywne poszukiwanie rozwiązań pozwalających na kontynuowanie projektu z NB Tricity. Nie przyniosło to spodziewanych rezultatów. W zamian otrzymaliśmy żądanie poparcia do 25 października układu restrukturyzacyjnego spółki, który był nieakceptowalny z prawnego i ekonomicznego punktu widzenia. Zgodnie z umową NB Tricity musi udostępnić dostęp do aplikacji. Liczymy też, że wypłaci wniesione przez mieszkańców opłaty i ureguje zadłużenie. Żadne przedpłaty się nie zmarnują - podkreślał prezydent Sopotu Jacek Karnowski.

Władze OMGGG zapewniały jednocześnie, że nie trzeba będzie zwracać wynoszącego 17 mln zł dofinansowania unijnego na rowerowy projekt.

- Środki te były przeznaczone na szeroko pojętą poprawę dostępności do komunikacji w Obszarze Metropolitalnym. Zostały one naszą decyzją przesunięte na węzły integracyjne - dodawała prezydent Gdańska.

Wartość kontraktu między Obszarem Metropolitalnym a NB Tricity została ograniczona do 20 proc., czyli ok. 8 mln zł. Tyle też wynosi wysokość kary umownej, jaką ope-

BĘDĄ KARY

CO DALEJ Z MEVO?

Zarząd OMGGG opracowuje teraz scenariusze działania.

- Chcemy opracować strategię, by rozpocząć działanie systemu w oparciu o rowery, które już mamy - mówi Wojciech Szczurek, prezydent Gdyni. - Potrzeba jednak czasu, by to wypracować. Mamy świadomość, że to rodzi rozczarowanie mieszkańców, ale na dziś to była jedyna możliwa decyzja.

Pod uwagę brana jest kontynuacja użytkowania i obsługi 1224 rowerów, co wiąże się z udostępnieniem pojazdów za pomocą dotychczasowej aplikacji.

Potrzebne są nowe rozwiązania formalne i techniczne umożliwiające funkcjonowanie systemu.

Urzednicy zapewniają, że będą pracować nad tym, aby - zgodnie z pierwotnymi założeniami - w przyszłości poszerzać system. Na razie - jak mówią - priorytetem jest zabezpieczenie zasobów, za które OMGGG już zapłacił, i zabezpieczenie dotychczas niewydatowanych przeznaczonych na Mevo środków pochodzących z budżetów gmin.

rator ma zapłacić Obszarowi Metropolitalnemu. 4,2 mln z tej kwoty zabezpieczone jest gwarancją bankową. ©©

Z ŻYCIA GWIAZD

GWIAZDY

Borys Szyc stanie na ślubnym kobiercu

Aktor Borys Szyc i Justyna Nagłowska spotykają się od ponad pięciu lat i teraz szykują się do ślubu. Zareczyli się pod koniec ubiegłego roku. „Ślub będzie, ale intymny i tylko nasz. Nie mam potrzeby dzielenia tej chwili z innymi. W tym wszystkim chodzi przecież o to, żeby spojrzeć sobie w oczy, wyznać miłość i powiedzieć: »Hej, chcę z tobą iść dalej, do końca«. Tylko tyle i aż tyle” – powiedziała w rozmowie z „Gałą” Justyna Nagłowska.

(TYM)

FOT. SYLVIA DĄBROWA

SHOW-BIZNES

FOT. AIP

Aktorzy zdradzili tajemnice serialu „Klan”

Telenowela „Klan” jest emitowana w TVP od ponad 20 lat. Jak donoszą plotkarskie portale, Laura Łącz, która występuje w „Klanie”, ostatnio wyjawiała: „Gram przeważnie w moich prywatnych ubraniach, są takie, które specjalnie przeznaczam na potrzeby tego serialu”. Jej kolega z planu Tomasz Stockinger potwierdził: „Przydałoby się więcej pieniędzy na lepsze stroje”.

(TYM)

Adele bardzo schudła i zachwyca nową figurą

Piosenkarka Adele mocno schudła i od jakiegoś czasu prezentuje swoją sylwetkę. Na zdjęciach umieszczonych przez piosenkarkę na Instagramie można zobaczyć, jak bardzo zeszczupiała. Jej zmianę komentuje się jako najbardziej spektakularną metamorfozę w show-biznesie. Pojawienie się Adele na imprezie urodzinowej rapera Drake’a wywołało wielkie poruszenie.

(TYM)

GWIAZDY

FOT. ROBERT WOŹNIAK

Na weselu Wyciszkiewicz zabrakło koleżanek

Patrycja Wyciszkiewicz, wiceministrzyni świata w sztafecie 4 x 400 m, wyszła za mąż. W sobotę poślubiła Tomasza Zawadzkiego. Para ślub wzięła w kościele na poznańskich Jeżycach. Stał tam nowożeńcy, wraz z zaproszonymi osobami, udali się pod Gniezno, gdzie odbyło się wesele. Wśród gości zabrakło koleżanek Wyciszkiewicz ze sztafety – w tym samym dniu startowały w wojskowych igrzyskach w Wuhanie w Chinach.

(TYM)

TV HIT

FILM

Mustang

TVP KULTURA 20:30
Lele i jej siostry wracają ze szkoły do domu. Po drodze bawią się z kolegami. Postronni obserwatorzy uznają ich zachowanie za zbyt frywolne. Dziewczynki zostają zamknięte w domu.

ROZRYWKI

My Way

TVN 21:30
Pod okiem kamer znana piosenkarka, Edyta Górniak, przygotowuje się do egzaminu na prawo jazdy. Oprócz nauki przepisów ruchu drogowego na artystkę czeka wiele emocjonujących wyzwań.

FILM

Byliśmy żołnierzami

TVN 7 21:00
Oparta na faktach historia grupy żołnierzy amerykańskich, którzy stoczyli jedną z najbardziej nierównych i krwawych bitew w historii Stanów Zjednoczonych.

FILM

Karbala

TVN 22:00
Wojna w Zatoce Perskiej, 3 kwietnia 2004 r. W irackim mieście Karbala pozbawiona wsparcia garstka polskich i bułgarskich żołnierzy stawia czoła kilkukrotnie liczniejszej grupie ekstremistów.

HOROSKOP

Wodnik (20.01-18.02)

Dotrzymaj dzisiaj składanych obietnic i nie rzucaj słów na wiatr. Horoskop na dziś podpowiada, by podobną powściągliwość w słowach stosować również w przyszłości...

Ryby (19.02-20.03)

Jeśli czujesz, że nie wszystkie podejmowane przez Ciebie wysiłki są należycie doceniane, głośno o tym mów. Horoskop na dziś to wskazówka, by eksponować swoje osiągnięcia.

Baran (21.03-19.04)

Nie wszystko, co zrobisz, znajdzie akceptację otoczenia. Horoskop dzienny na środę to sugestia, by szukać równowagi między własnymi ambicjami, a oczekiwaniami innych osób.

Byk (20.04-20.05)

Nie podejmuj się żadnych zadań, które będą przerastać Twoje możliwości. Horoskop dzienny odradza Ci porywanie się z motyką na słońce.

Bliznięta (21.05-21.06)

Cechować Cię będzie brak pewności przy podejmowaniu decyzji, ale horoskop na dziś wi- dzi, że ten stan nie narazi Cię na konsekwencje.

Rak (22.06-22.07)

Zapomnij o potrzebach innych osób i zadbaj o siebie. Horoskop dzienny na środę dostrzega w takiej postawie źródło osobistych sukcesów.

Lew (23.07-22.08)

Miej dzisiaj odwagę forsować swoje pomysły. Horoskop dzienny zakłada, że mimo początkowych problemów uda Ci się skutecznie przekonać innych do swoich planów.

Panna (23.08-22.09)

Horoskop dzienny na środę zakłada, że osoby, które rzadko realizowały wspólnie z Tobą różnego rodzaju przedsięwzięcia, dzisiaj chętnie przyklasną niemal każdej Twojej propozycji.

Waga (23.09-22.10)

Wrzuc dzisiaj na luz i odłóż na bok emocje. Po prostu ciesz się życiem. Horoskop dzienny radzi przy tym jednak uwzględnić oczekiwania bliskich. Nie żyjesz na bezludnej wyspie...

Skorpion (23.10-21.11)

Będziesz niczym król Midas – czego się nie dotkniesz, obrócisz w złoto. Horoskop na dzienny na środę zapowiada mnóstwo satysfakcji.

Strzelec (22.11-21.12)

Od Ciebie będzie zależała pomyślność działań innych osób. Horoskop na dziś zapowiada, że współpraca wyjdzie wszystkim na dobre. Koziorożec (22.12-19.01)
Nie pozostawaj dzisiaj w tyle peletonu. Horoskop dzienny na czwartek wróży, że orientacja na sukces doda Ci dużej pewności siebie.

INFORMATOR

HOTELE

Bydgoszcz

Tanie noclegi dla firm, 601-919-805 000532

LEKARSKIE

Bydgoszcz

Ginekolog dr med. Piotr Siwek. USG, kolposkopia. Poniedziałki i czwartki 16.00-19.00. Pestalozziego 27, 601-664-748. Rejestracja 661-60-70-90 000528

CHIRURG onkolog Piotr Rhone przyjmuje - rejestracja telefoniczna. Jagiellońska 36A - 600-132-602, Berlinga 7E - 794-225-909, Janosika 2/51 (zabiegi) - 502-398-787 000281

Chojnice

Gabinet internistyczny Bernadeta Klunder. Chojnice ul. Młyńska 4. Gastroskopia, EKG. 602-494-649. 000017

Kardiolog Witold Armada, Chojnice Żwirki i Wigury 2. Echo, EKG wysiłkowe, holter, doppler naczyń. 602-387-506, 52/397-63-28. 000017

SZPITALI, PORADNIE

Chojnice

Esokulap Przychodnia, Kościarska 9, ogólna 523979170, dziecięca 523979296, kobiet 523951252 000018

USŁUGI

Bydgoszcz

Auto-gaz Brzoza montaż, raty, tel. 52/364-10-60. 000289

Śmieci - wywóz, kontenery, gruz „Corimp” 52/320-81-85. 000288

USŁUGI POGRZEBOWE

Bydgoszcz

Jerusalem Usługi Pogrzebowe M.J. Pytlak. Tel. 514-80-99-99, 516-80-99-99. Całodobowa pomoc, ul. Wyzwolenia 82, www.jerusalem24.pl 000935

ABC Białe Błota Całodobowe Usługi Pogrzebowe, Cukrowa 14, 52/360-82-84, 608-620-484. Administrujemy cmentarzami Białe Błota i Ciele. 000420

Atrakcyjne ceny. Kompleksowy całodobowy Zakład Międzynarodowych Usług Pogrzebowych „Uniwersal” Bałtycka 9, 52/370-54-40, 52/342-07-24, św. Trójcy 28, 52/322-67-66, 52/321-55-22. System bezgotówkowy. Administrujemy cmentarzem Zaświat. 000420

Dylewscy Zakład Usług Pogrzebowych Plac Piastowski 9 Bydgoszcz. Tel. Całodobowe 52/322-29-16, 602-26-34-72, www.dylewscy.pl Biuro Fordon ul. Piwnika Ponurego 1D, 52/342-95-16. Obsługujemy cmentarze w Bydgoszczy i okolicy, kompleksowe usługi krajowe i zagraniczne, usługi kremacyjne w Bydgoszczy - duży wybór trumien i urn. Kredytowanie pogrzebów ZUS, KRUS, wojsko, policja 420114801/A

FORDOŃSKI Zakład Pogrzebowy, Wyzwolenia 5, Stary Fordon. 24h. 69-69 02 441. WSZYSTKIE formalności BEZGOTÓWKOWO 0020

NERO-FALKOWSKI Zakład Pogrzebowy 24h CHŁODNIA KREMATORIUM PRZEWOZY kraj zagranicą. POGRZEBY wszystkie CMENTARZE w tym WIŚLANA, kredytowanie ZUS KRUS wojsko policja BEZGOTÓWKOWO, 52/328-23-73, 664-63-28-38 Wy-szkarskiego 50 oraz Stary Fordon Rynek 4 www.nero-falkowski.pl 000528

Chojnice

Zakład Pogrzebowy Tadeusz Porożyński, Gdańska 3. Przechowywanie, przewóz zwłok Chojnice bezpłatnie całodobowo. 52/397-20-47, 604-755-900. 000010

Tuchola

Usługi Pogrzebowe Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi Sp. z o.o. ul. Świecka 68 (całodobowo) 52/3365739, 603265868 000007

Silno

Zakład Stolarski - Usługi Pogrzebowe - Sprzedaż Trumien R.Z. Klunder s.c. ul. Przyrzeczna 1, 89-620 Silno. 52/3987613, 02632354, 512180414. Czynne Całą Dobę 000012

ZDROWIE I URODA

Bydgoszcz

Przepuklinowe pasy - sprężynowe, wypadanie macicy - inne. Wkładki - płaskostopie, koślawość. Wysyłamy pocztą. Ortopedia. Bydgoszcz, kr. Jadwigi 21, 52/322-22-85. 412314801/A

Chojnice

MocNatury Zdrowia i ekologiczna żywność Chojnice Cechowa 10 667611248 00143

Punkty przyjmowania ogłoszeń i reklam do „Gazety Pomorskiej”

Bydgoszcz - Śródmieście Biuro Reklam i Ogłoszeń, ul. Zamoyskiego 2, tel. 52/326-32-82, 52/326-31-06, 52/326-31-07, fax. 52/345-53-21, czynne 8-17, sob. niedzielne, AKCEPTUJEMY KARTY PŁATNICZE.

GAZETA pomorska

www.pomorska.pl

REDAKTOR WYDANIA Beata Busz, Adam Szczęśniak REDAKCJA ul. Zamoyskiego 2, 85-063 Bydgoszcz, tel. 52 32 63 100, fax 52 32 21 031 gp.redakcja@pomorska.pl Redaktor naczelny Wojciech Potocki, wojciech.potocki@pomorska.pl, tel. 52 32 63 164 Zastępca redaktora naczelnego Alicja Polewska, alicja.polewska@pomorska.pl, tel. 52 32 63 168

Zastępca redaktora naczelnego ds. Multimedii: Tomasz Pietraszak, tel. 52 32 63 161 tomasz.pietraszak@polskapress.pl Wydawcy Beata Busz, tel. 52 32 63 172, beata.busz@pomorska.pl; Alicja Domachowska, tel. 52 32 63 172, alicja.domachowska@pomorska.pl; Adam Szczęśniak, tel. 52 32 63 172, adam.szczesnial@pomorska.pl Dział dodatków Lucyna Tańska-Klich, tel. 52 32 63 132, lucyna.tanska@pomorska.pl Interwencje Małgorzata Wąsacz, tel. 52 32 63 215 malgorzata.wasacz@pomorska.pl Dział Magazynu Alicja Polewska, alicja.polewska@pomorska.pl, tel. 52 32 63 168 Sport Magdalena Zimna, tel./fax 52 326 32 00, magdalena.zimna@pomorska.pl

Online: www.pomorska.pl Jakub Stykowski, tel. 52 32 63 187 jakub.stykowski@pomorska.pl BYDGOSZCZ, Zamoyskiego 2 Maciej Myga, tel. 52 32 63 151 maciej.myga@pomorska.pl BRODNICA, ul. Przykop 49 Katarzyna Pomianowska, tel. 56 49 84 877, katarzyna.pomianowska@pomorska.pl CHEŁMNO Monika Smół, tel. 697 770 268, monika.smol@pomorska.pl CHOJNICE, ul. Cechowa 3 Janusz Milanowski, tel. 52 39 66 930, janusz.milanowski@polskapress.pl CIECHOĆCINEK Krzysztof Górski, tel. 607 774 472 krzysztof.gorski@pomorska.pl GRUDZIĄDZ, ul. Wybickiego 38 Daniel Dreyer, tel. 56 45 119 20, daniel.dreyer@pomorska.pl INOWROCŁAW, ul. Roosvelta 15 Zbigniew Politowski, tel. 52 35 72 233, zbigniew.politowski@pomorska.pl

TORUŃ, ul. Podmurna 31 Joanna Maciejewska, tel. 519 503 590, fax 56 475 42 45, joanna.maciejewska@pomorska.pl WŁOCŁAWIEK, ul. Żabia 29 Karol Polirski, tel. 54 23 222, karol.polirski@pomorska.pl ŚWIECIE, ul. Mickiewicza 14 Agnieszka Romanowicz, tel. 52 33 14 350, agnieszka.romanowicz@pomorska.pl ŻNIN, ul. 700-lecia 34 Iwona Woźniak, tel. 52 30 31 215, iwona.wozniak@pomorska.pl

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych i ma prawo do ich skracania lub przeredagowywania.

© - umieszczenie takich dwóch znaków przy Artykułach, w szczególności przy Aktualnym Artykułach, oznacza możliwość jego dalszego rozpowszechniania tylko i wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem zamieszczonym na stronie www.pomorska.pl/tresci

i w zgodzie z postanowieniami niniejszego regulaminu. Prezes oddziału Polska Press w Bydgoszczy Marek Ciesielski, tel. 52 32 63 113 marek.ciesielski@pomorska.pl Marketing tel. 52 326 32 35 Dział handlowy ogłoszenia 52 32 63 282, reklama 52 32 63 281 Dział dystrybucji prenumerata 52 326 32 38. Prenumeratę przyjmują oddziały RUCH SA, urzędy pocztowe i listonosze. Druk Polska Press Oddział Poligrafia, 85-438 Bydgoszcz, ul. Grunwaldzka 229

Polskie Badania Cytelnictwa PBC

Nakład Kontrolowany ZKDP

POLSKA PRESS GRUPA

WYDAWCA Polska Press Sp. z o.o. ul. Domaniewska 45, 02-672 Warszawa, tel. 22 201 44 00, fax: 22 201 44 10 Prezes zarządu Dorota Stanek Wiceprezes zarządu Dariusz Świąder Członek zarządu Paweł Fajfara Członek zarządu Magdalena Chudzikiewicz

Dyrektor artystyczny Tomasz Bocheński Dyrektor marketingu Sławomir Nowak, slawomir.nowak@polskapress.pl Dyrektor zarządzający biura reklamy Maciej Kossowski maciej.kossowski@polskapress.pl Dyrektor kolportażu Karol Wlazło karol.wlazlo@polskapress.pl Agencja AIP kontakt@aip24.pl Rzecznik prasowy Joanna Pazio tel. 22 201 44 38, joanna.pazio@polskapress.pl

Mistrzowie Agro. Państwa faworyci czekają na głosy

Ewelina Sikorska
ewelina.sikorska@pomorska.pl

Rolnictwo

Mariusz Pawlak, gospodarz spod Włocławka, długo zajmował pierwszą lokatę w ogólnopolskim plebiscyście. Jednak wczoraj reprezentant Małopolski miał najwięcej głosów. Działajmy!

To dzięki Państwa głosom, Mariusz Pawlak z Poddębic znalazł się w gronie szesnastu najpopularniejszych rolników w kraju – ma jednak szansę na więcej! Do 7 listopada, godz. 21 trwa głosowanie w finale akcji Mistrzowie Agro.

Dotychczas to pan Mariusz szedł niczym burza, i miał największe szanse na zaszczytny tytuł Rolnika Roku Polski 2019. Nagle wyprzedził go reprezentant województwa małopolskiego czyli Andrzej Suchan.

Jeśli uważacie, że to jednak Mariusz Pawlak powinien zostać nagrodzony za ciężką

Marek Pawlak wygrał wojewódzki etap plebiscytu

pracę na rzecz polskiej wsi, koniecznie wejdźcie na stronę www.pomorska.pl/agro-final. Tutaj dostępne są informacje dotyczące głosowania, ale i najświeższe wyniki.

Co istotne, o laury i tytuł Sołtysa Roku Polski 2019 walczy Tamara Kalinowska, która na co dzień dba o interesy mieszkańców sołectwa Koziróg Rzecznicy w gminie Tłuchowo. W momencie zamknięcia tego numeru, nasza sołtyska plasowała się na drugiej lokacie!

Tamara Kalinowska może zostać Sołtys Roku Polski

Wśród polskich sołtysów numerem jeden była zaś Monika Sadowska-Kaniera (Małkówka, Mazowieckie).

W ramach akcji Mistrzowie Agro, poszukiwane jest też najpopularniejsze Koło Gospodyń Wiejskich Roku Polski 2019. Na etapie wojewódzkim Czytelniczki „Gazety Pomorskiej” zdecydowały, że do wielkiego finału powinno awansować KGW Koło Kobiet w Rachcinie. Wczoraj panie zajmowały szóste miejsce w stawce. Najwię-

KGW Koło Kobiet w Rachcinie - w skali kraju - ma 6. miejsce

szym wsparciem cieszyło się KGW Borówki w Lelisie (woj. mazowieckie).

Prestiżowe tytuły, statuetki i atrakcyjne nagrody finansowe zostaną wręczone podczas uroczystej gali na Centralnych Targach Rolniczych w Nadarzynie koło Warszawy.

Dodajmy, że to jedna z największych imprez rolniczych w naszym kraju, organizowana pod patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

©P

W SKRÓCIE

Szkolenie

Nowe przepisy dotyczące zdrowia roślin

„Rejestracja podmiotów profesjonalnych i wydawanie paszportów roślin” – dla podmiotów zajmujących się produkcją i obrotem roślin rolniczych, sadowniczych, warzywnych i ozdobnych „przeznaczonych do sadzenia” to temat szkolenia na które zaprasza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy (w Minikowie – 5 listopada br., godz. 10; w Przysieku – 7 listopada br., godz. 10). Szkolenie organizowane jest w związku z wejściem w życie od 14 grudnia 2019 r. nowych przepisów w zakresie zdrowia roślin określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2016/2031. Więcej na: www.kpodr.pl. (LT)

Impreza

W Minikowie będzie „Święto Gęsi na Krajnie”

11 listopada br., w godz. 10-17 na terenie Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie koło Nakła nad Notecią odbędzie się „Święto Gęsi na Krajnie”. Zaplanowano m.in.: sprzedaż produktów z gęsiny, targ wiejski produktów ekologicznych i lokalnych, stoiska twórców ludowych i gospodarstw pasiecznych, atrakcje dla dzieci. (LT)

Wsparcie

Rolniczy handel detaliczny z pomocą

Nabór wniosków na tzw. małe przetwórstwo rozpocznie się 21 listopada i potrwa do 20 grudnia 2019 r. - informuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Rolnicy i ich małżonkowie, którzy zajmują się lub chcą podjąć działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego mogą ubiegać się o wsparcie w ARiMR. Wsparcie jest przyznawane w formie refundacji do 50 proc. kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację inwestycji. Maksymalna kwota pomocy wynosi 100 tys. zł.

Konferencja

O tendencjach w chowie drobiu wodnego

„Aktualne tendencje w chowie drobiu wodnego” to temat konferencji, która 22 listopada odbędzie się w Instytucie Zootechniki PIB (Zakład Doświadczalny Kołuda Wielka, sala konferencyjna). Zapisy, tel. 695 423 700, mailowo: anna.monko@kpodr.pl.

Pomoc

Na tworzenie grup producentów i organizacji

Do 13 grudnia oddziały regionalne ARiMR będą przyjmowały wnioski o pomoc na „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”. Agencja przypomina, że to już 6. nabór tego typu w ramach PROW na lata 2014-20. (LT)

Nie tylko kukurydza, ale i inne rośliny uprawne lubią nawóz saletrzany

Uprawy

Redakcja
redakcja@pomorska.pl

Nawóz saletrzany ma ogromne znaczenie nie tylko w przypadku nawożenia kukurydzy, ale i innych roślin uprawnych.

Dr inż. Roman Warzecha (Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie) napisał m.in., że kukurydza w uprawie na ziarno i na kiszonkę wytwarza bardzo wysokie plony i należy do roślin o wyjątkowo wysokich wymaganiach pokarmowych.

Potrzeby kukurydzy

Do wytworzenia 1 tony ziarna kukurydzy z odpowiednią ilością słomy lub 2 ton suchej masy kiszonki potrzebne jest około: 23 kg N, 11 kg P₂O₅, 28 kg K₂O, 6 kg MgO, 4 kg SO₃.

Zapewnienie potrzeb pokarmowych kukurydzy, przy plonie ziarna 8 ton z hektara, lub plonie kiszonki 16 ton suchej masy z hektara, wymaga dostarczenia do gleby na 1 ha składników w ilości: 185 kg N, 85 kg P₂O₅, 225 kg K₂O, 55 kg MgO i 32 kg SO₃. Biorąc pod uwagę potrzeby pokar-

Informacje dotyczące upraw znajdują się na naszej stronie internetowej: www.strefaagro.pomorska.pl

mowe, celowe jest stosowanie saletrzaku CANWIL w nawożeniu kukurydzy.

A podstawowe nawozy produkowane przez włocławski ANWIL (należący do Grupy ORLEN), to saletra amonowa i dwa rodzaje saletrzaku: CANWIL z magnezem i CANWIL S z siarką. Wymienione nawozy, ze względu na swój skład, odgrywają olbrzymią rolę w polskim rolnictwie, w nawożeniu głównych gatunków roślin uprawnych.

Azot, magnez, wapń i siarka

Poza azotem, CANWIL dostarcza do gleby i do roślin, także

magnez, wapń i siarkę. Są to składniki, które spełniają bardzo ważne funkcje fizjologiczne i strukturalne w roślinach.

Azot (N) zawarty w nawozach azotowych jest najważniejszym czynnikiem plonotwórczym - pozytywnie wpływa na jego wysokość i jakość.

Magnez jest podstawowym składnikiem chlorofilu, a więc odgrywa decydującą rolę w procesie fotosyntezy.

Wapń spełnia istotne funkcje, tak w glebie jak i w roślinie.

Siarka ma decydujące znaczenie w wykorzystaniu azotu. ©P

Prawie co trzeci rolnik z regionu zaliczkę powinien mieć na koncie

Dopłaty

Agata Wodzien
agata.wodzien@pomorska.pl

Od dwóch tygodni Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaca rolnikom zaliczki dopłat bezpośrednich. Sprawdzamy, ile pieniędzy i do ilu rolników trafiło w ostatnich dniach - w regionie i kraju.

Wnioski o płatności bezpośrednie w całym kraju złożyło w tym roku 1 317 678 rolników. W województwie kujawsko-pomorskim o takie dopłaty wpłynęło wiosną 61 198 wniosków. W zdecydowanej większości pracownicy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaliczki już naliczyli - w odniesieniu do województwa w 53 474 przypadkach, w kraju dla 1 157 820 gospodarstw.

Wypłaty zaliczek rozpoczęły się 16 października. Do minionego poniedziałku ARiMR wypłaciła w naszym regionie 19 311 zaliczek, a w całej Polsce 484 596 wcześniejszych wypłat. Kwota przekazanych zaliczek to obecnie w województwie kujawsko-pomorskim 107 635 435 zł.

tych, a w kraju 2 157 317 313 złotych.

Na rachunki bankowe gospodarzy trafiają również płatności ONW, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna i rolnictwa ekologicznego oraz na zalesianie.

W ramach płatności ONW liczba wypłaconych zaliczek to 246 199, a kwota - 252 964 545 zł. PRSK i RE - liczba wypłaconych zaliczek 246 910, kwota - 457 811 008 zł. Zalesianie, liczba wypłaconych zaliczek - 14 618, kwota - 38 680 059,93 zł.

Zaliczki będą wypłacane do 30 listopada. 2 grudnia agencja znacznie przekazywać na konta rolników pozostałą część należnych płatności. Na ich wypłatę ARiMR ma czas do czerwca 2020 roku.

Wypłata a kontrola

Zaliczki na poczet płatności bezpośrednich wypłacane są rolnikom spełniającym warunki kwalifikowalności, które są weryfikowane podczas kontroli administracyjnej (kontroli administracyjnej poddawane są wszystkie złożone wnioski), z uwzględnieniem wyników kontroli na miejscu - wyjaśnia Monika Galińska z Kujawsko-

Pomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Toruniu.

Wytypowanie gospodarstwa do kontroli nie wyklucza jednak rolnika z możliwości uzyskania zaliczki. W roku 2019 zaliczki są wypłacane również w ramach płatności obszarowych PROW, w przypadku tych płatności zaliczki są wypłacane po zakończeniu kontroli administracyjnej weryfikującej warunki kwalifikowalności - tłumaczy przedstawicielka agencji.

Pomoc po suszy

Jednocześnie z wypłatą zaliczek, agencja prowadzi szereg naborów wniosków, w tym tych związanych z tegoroczną suszą. Do poniedziałku w województwie takich wniosków było ponad 17 tysięcy. Przedłużony nabór trwa do 15 listopada. Rolnicy mogą otrzymać pomoc do hektara.

Łącznie w naszym województwie wydano 6 888 decyzji przyznających płatność na kwotę 70 587 127,46 zł (w tym 11 165 346,36 zł w formule pomocy de minimis oraz 59 421 781,10 zł w formule pomocy publicznej) - podaje Monika Galińska. ©P

Jadwiga Emilewicz: Będzie nowy podatek dla dużych sklepów

Warszawa

Leszek Rudziński
leszek.rudzinski@polskapress.pl

Jadwiga Emilewicz zapowiedziała na antenie Radia Zet alternatywę dla podatku handlowego od sklepów wielkopowierzchniowych, który ciągle jest przedmiotem debaty w Komisji Europejskiej. Minister przedsiębiorczości i technologii mówi, że będzie to tzw. congestion tax.

Nowy podatek obowiązywać będzie sklepy wielkopowierzchniowe, ale będzie pobierany na innych zasadach niż tzw. podatek handlowy, który wszedł w życie 1 września 2016 roku, ale obecnie pozostaje zawieszony.

- To jest podatek wprowadzony od sklepów wielkopowierzchniowych, ale nie od obrotu, nie od poziomu uzyskiwanych dochodów, ale od trudności, jakie taki sklep wielkopowierzchniowy tworzy w miejskiej tkance. Zwiększone korki, większe inwestycje drogowe, które muszą powstać. Jest przebieg, algorytm, który się wylicza i który można nałożyć na sklepy - wyjaśniała Emilewicz.

Pytana o datę wprowadzenia nowego podatku, podkreśliła, że rozmowy z premierem Mateuszem Morawieckim na ten temat rozpoczęła wiosną i od tego czasu Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii opracowało szczegółowy wprowadzenia przepisów.

- Przygotowywaliśmy dla premiera Morawieckiego rozwiązanie podatkowe, które zostało wprowadzone np. w Hiszpanii w ubiegłym roku, tzw. congestion tax, który nie będzie kwestionowany na pewno przez KE - mówiła.

Przypomnijmy, że podatek handlowy miał mieć dwie stawki: 0,8 procent od przychodu między 17 milionów złotych a 170 milionów złotych miesięcznie i 1,4 procent od przychodu powyżej 170 milionów złotych miesięcznie.

Nowa danina weszła w życie 1 września 2016 r., jednak już po kilkunastu dniach jej obowiązywania Komisja Europejska wszczęła postępowanie w jej sprawie. KE uznała, że konstrukcja podatku mogła faworyzować mniejsze sklepy, co mogło być uznane za pomoc publiczną. Wezwała także Polskę do zawieszenia jego stosowania.

Ministerstwo Finansów dostosowało się do tej decyzji i zawiesiło pobór podatku od handlu detalicznego - najpierw do 1 stycznia 2018 roku, a potem do końca 2019 roku.

W maju 2019 r. Polska wygrała w Sądzie Unii Europejskiej sprawę przeciwko Komisji Europejskiej, dotyczącą podatku od sprzedaży detalicznej. Sąd uznał, że Komisja popełniła błąd, uznając podatek handlowy za niedozwoloną pomoc publiczną dla małych sklepów.

©P

Książka to może być początek kampanii prezydenckiej Tuska

Kacper Rogacin
Twitter: @krogacin

Warszawa

12 grudnia do księgarni trafi książka autorstwa Donalda Tuska pt. „Szczere”. Były premier opowie w niej o kulisach polskiej i europejskiej polityki. „Uczciwi nie mają się czego obawiać” - napisał Tusk. To start jego kampanii prezydenckiej?

To nie będzie pierwsza książka w dorobku Donalda Tuska, jednak wiele wskazuje na to, że będzie jedną z ważniejszych, a może nawet przełomową. Dlaczego?

„To osobisty dziennik opowiadający o kulisach europejskiej polityki i kluczowych momentach polskiej i europejskiej historii ostatnich lat” - czytamy na stronie Wydawnictwa Agora, które odpowiada za wydanie książki Donalda Tuska „Szczere”. Były premier okraślił własnymi słowami i przemysleniami najważniejsze wydarzenia polityczne ostatnich lat. Ma również zdradzić co nieco zza kulis świata polityki.

Świat wielkiej polityki

„Dzień po dniu towarzyszymy jego pierwszym krokom w nowej roli, poznajemy kulisy europejskiej polityki i śledzimy najbardziej dramatyczne wyda-

FOT. MAREK SZAWDYN

Donald Tusk zapowiedział, że w dniu premiery książki przekaze informacje na temat swojej politycznej przyszłości

NOBEL DLA TUSKA?

JAKUB STEFANIAK, RZECZNIK PSL:

- Moje pierwsze skojarzenie było takie: po sukcesie pani Olgi Tokarczuk mam wrażenie, że coraz więcej osób ma chrapkę na kolejnego Nobla. A tak naprawdę to uważam, że to bardzo sprytne, marketingowe zagranie. Kończy się kadencja, wszyscy spodziewają się informacji o jego dalszych politycznych planach, do tego sprzedaż przedświąteczna... Donald Tusk i jego współpracownicy wiedzą, gdzie leżą konfitury...

zenia ostatnich lat: zamachy terrorystyczne w Paryżu i Brukseli, kryzys uchodźczy, śmierć prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza, niekończące się negocjacje w sprawie Brexitu. W książce znajdziemy też wielowymiarowe i zaskakujące portrety najważniejszych postaci światowej polityki, od Baracka Obamy i Angeli Merkel po Donalda Trumpa i Borisa Johnsona” - napisano w zapowiedzi książki na stronie wydawnictwa.

„Uczciwi nie mają się czego bać”

Co ciekawe, Donald Tusk jakiś czas temu zapowiedział, że 12 grudnia może wyjaśnić się kwestia jego politycznej przyszłości. Tymczasem premiera jego książki „Szczere” została

zaplanowana właśnie na 12 grudnia.

Sam Tusk odniósł się na Twitterze do swojej książki. „Jak mówi obecna władza: uczciwi nie mają się czego obawiać” - napisał. Nawiązał tym samym do obecnej władzy, czyli rządu Prawa i Sprawiedliwości, co może sugerować, że w książce pojawiają się odniesienia do partii Jarosława Kaczyńskiego i polityki prowadzonej przez prezesa PiS.

To początek kampanii?

Wśród komentatorów sceny politycznej pojawiają się głosy, że wydanie książki i „wyjaśnienie kwestii przyszłości politycznej Tuska” może oznaczać, że były premier oficjalnie ogłosił swój start w wyborach prezydenckich, które odbędą się w przyszłym roku.

- Uważam, że wydanie książki przez Donalda Tuska jest wstępną zapowiedzią zgłoszenia się jako kandydata na urząd prezydenta - stwierdził szef Komitetu Wykonawczego PiS Krzysztof Sobolewski na antenie TV Republika.

Na razie nie wiadomo, kto mógłby być kandydatem Koalicji Obywatelskiej na prezydenta, a o tym, że Tusk byłby najlepszym wyborem, mówi się już od miesięcy. Z drugiej strony Małgorzata Kidawa-Błońska stwierdziła właśnie, że miałaby plan na zwycięstwo z Andrzejem Dudą.

©P

W SKRÓCIE

FOT. KRYSZTOF DOBUSZYSKI

Warszawa
Sprawca potrącenia mężczyzny trafi do aresztu

Sąd Okręgowy w Warszawie podjął decyzję o aresztach dla kierowcy BMW, który spowodował śmiertelny wypadek na Bielanach. Na przejściu dla pieszych na ulicy Sokratesa Krystian O. potrącił 33-letniego ojca, który tuż przed zderzeniem miał wypchnąć dziecko w wózek i kobietę sprzed maski samochodu. Mężczyzna zmarł na miejscu, a trzylatek wraz z matką trafił do szpitala na obserwację. Tydzień temu sąd stwierdził, że nie ma podstaw do aresztowania kierowcy BMW.

Warszawa
Burmistrz złapany na gorącym uczynku

Funkcjonariusze CBA zatrzymali burmistrza warszawskiej dzielnicy Włochy. Złapali Artura W., gdy ten przyjmował 200 tys. zł od dewelopera. Jak informuje biuro, agenci z warszawskiej delegatury CBA zatrzymali dwie osoby uwikłane w korupcyjny proceder. Burmistrz próbował ukryć gotówkę w garażu należącym do rodziny. Włodarz dzielnicy w zamian za łapówki wydawał decyzje administracyjne dotyczące warunków zabudowy, które były korzystne dla dewelopera. Ponadto podejmował się załatwiania podobnych decyzji w innych warszawskich urzędach. - Z ustaleń śledztwa wynika, że była to już najprawdopodobniej kolejna transza przyjęta przez urzędnika. Funkcjonariusze przeszukali gabinet burmistrza i siedziby firmy biznesmena. Tam zabezpieczono dokumentację, nośniki danych i kopie biogramy, które będą stanowić dowody - informuje rzecznik CBA Temistokles Brodowski.

Warszawa
Ludzie prezydenta nie wejdą do Sejmu bez kontroli?

Prezydent Andrzej Duda może swobodnie przekraczać mury parlamentu. Do niedawna ta zasada dotyczyła także jego ludzi. To ma się jednak skończyć. Sekretarze i podsekretarze w prezydenckiej kancelarii mają oprócz pokazania legitymacji podlegać szczegółowej kontroli - informuje „Rzeczpospolita”. Dziennik podkreśla, że prezydent Polski zalicza się do wąskiego kręgu osób, które przekraczają mury Sejmu bez ograniczeń. Wchodzi do parlamentu i wjeżdża na jego teren bez okazywania dokumentów. Straży Marszałkowskiej nie wolno też go kontrolować. Dziennik informuje, że z pisma, które do MSWiA skierowała prezydencka minister Anna Surówka-Pasek, wynika, że te zmiany nie podobają się kancelarii prezydenta. „Zwracam się z uprzejmą prośbą o uzupełnienie katalogu, określonego w par. 9 ust. 12 projektu, o sekretarzy i podsekretarzy stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej” - napisała minister.

Netfliksowy serial „Wiedźmin” ma być lepszy niż „Gra o tron”

Warszawa

Kacper Rogacin
Twitter: @krogacin

Premiera serialu „Wiedźmin” tworzonego przez platformę Netflix zbliża się wielkimi krokami. Na temat produkcji wypowiedział się właśnie Andrzej Sapkowski, twórca sagi o przygodach wiedźmina Geralta. Autor stwierdził, że „Wiedźmin” Netflixa ma wszystko, by przebić „Grę o tron”.

- „Wiedźmin” stanie się hitem porównywalnym do „Gry o tron” HBO, a być może nawet większym - powiedział pisarz w wywiadzie dla włoskiego „Corriere la Lettura”. Trzeba przyznać, że Sapkowski wie, co mówi. Jak zdradziła Lauren S. Hissrich, showrunnerka serialu, Polak pojawiał się na planie filmowym i śledził prace nad „Wiedźminem”, chociaż - jak

przyznała - nie chciał czytać scenariusza.

- Miał zapewniony wgląd do scenariusza przez cały czas, ale ani razu z tego nie skorzystał. Stwierdził, że woli poznać smak gotowej zupy niż każdego z jej składników - powiedziała.

Kiedy premiera „Wiedźmina”?

Oficjalnej daty premiery serialu „Wiedźmin” (The Witcher) Netflixa jeszcze co prawda nie podano, ale z wywiadów z aktorami i zapowiedzi w mediach można domyślać się, kiedy widzowie będą mogli obejrzeć adaptację dzieła Sapkowskiego.

Wszystko wskazuje na to, że premiera pierwszego odcinka - dla wąskiej publiczności na czerwonym dywanie - będzie miała miejsce 16 grudnia, natomiast już dzień później na platformie Netflix pojawi się serial „Wiedźmin” dla wszystkich widzów.

W rolę tytułowego wiedźmina Geralta w serialu Netflixa wcieli się Henry Cavill. Jego przyjaciela, trubadura Jaskiera zagra Joey Batey. W rolę czarodziejki i wybranki Geralta - Yennefer - wcieli się Anya Chalotra, Triss Merigold zagra Anna Shaffer, natomiast postać Ciri zagra Freya Allan.

Mimo entuzjastycznych zapowiedzi fani nie są do końca przekonani, czy „Wiedźmin” będzie sukcesem. Henry Cavill, który zasygnalizował rolę Supermana, według wielu nie pasuje do roli wiedźmina Geralta. Również zwiastuny serialu, które zaprezentowano, a także deklaracje o ograniczeniu używania efektów specjalnych do absolutnego minimum, stawiają wiele znaków zapytania wobec nadchodzącego serialu. Producenci spokojnie odpowiadają jednak, że „Wiedźmin” na pewno będzie hitem. ©P

Ogień wystraszył nawet filmowego Terminatora

Los Angeles

Kalifornijscy strażacy nie mogą się uporać z pożarem, który pojawił się koło Los Angeles.

Zagrożone żywiołem są domy wielu celebrytów, w tym byłego gubernatora Kalifornii Arnolda Schwarzeneggera. Terminator opuścił zagrożony rejon.

- Rano ewakuowaliśmy się bezpiecznie. Jeśli znajdujesz się w strefie ewakuacji, nie wygłupiaj się. Uciekaj. Jestem wdzięczny najlepszym strażakom na świecie, którzy narażają się na niebezpieczeństwo, by chronić mieszkańców Kalifornii - napisał Schwarzenegger na Twitterze.

Ewakuowano z niebezpiecznych miejsc ponad 200 tysięcy ludzi, niemal 3 miliony nie mają prądu, a kompanie energetyczne zapowiadają kolejne wyłączanie energii, by nie pogarszać i tak już dramatycznej sytuacji. Silny wiatr i wyschnięta roślinność sprawiają, że co chwila powstają nowe ogniska pożarów.

Najbardziej poszkodowane jest hrabstwo Sonoma. W tej trudnej sytuacji, która powtarza się niemal co roku, zwraca się uwagę na pewien fenomen. Otóż płomienie nie zniszczyły

bezcennych dzieł sztuki zgromadzonych w Muzeum J. Paula Getty'ego. To muzeum sztuki oraz instytut badawczy konserwacji sztuki znajdujący się w L.A. Zlokalizowane jest w dwóch miejscach w górach Santa Monica: jako Getty Center w dzielnicy Brentwood i jako Getty Villa w Malibu Getty Center. Warta miliardy dolarów forteca chroniona jest specjalnymi ścianami pokrytymi kamieniem, pokruszonymi kamiennym żwirem dachami, ogromnym, podziemnym zbiornikiem na wodę, a nawet ognioodporną odmianną... akacji.

W poniedziałek płomienie były koło Getty Center, w którym znajdują się dzieła Rembrandta i Van Gogha. Przeciwpowozowa instalacja zaprojektowana przez Richarda Meiera jest w gotowości. To wykrywacze dymu i zraszacze wody, wraz z systemami ciśnieniowymi, które zapobiegają wydostawaniu się dymu lub dostawianiu się do obiektu. Jest w tej budowli zbiornik o pojemności czterech milionów litrów wody ulokowany pod garażem.

Budynki mają betonowe ściany i automatyczne drzwi przeciwpożarowe, które mogą „uwięzić” pożar w zamkniętych pomieszczeniach. © (KS)

Bohaterski owczarek i zdrajcy wytropili al-Baghdadiego z ISIS

Stany Zjednoczone

Kazimierz Sikorski
k.sikorski@polskatimes.pl

Operacja docierania do kryjówki al-Baghdadiego przypomina najlepszy kryminał. Zakończenie nie było szczęśliwe dla przywódcy Państwa Islamskiego.

Jednym z bohaterów operacji, w której zginął lider ISIS Abu Bakr al-Baghdadi, był owczarek belgijski, znany jako „K-9 Fighter”.

Zdjęcie bohatera czworonoga - który zagnał przywódcę ISIS do pułapki bez wyjścia - upublicznił prezydent Trump, nazywając go pięknym, inteligentnym psiakiem.

Owczarek został ranny podczas wybuchu kamizelki, którą nosił na sobie al-Baghdadi. Na szczęście było to niegroźne. Psiak już wrócił do służby. Wykonał dobrą robotę - mówił szef sztabu amerykańskiej armii gen. Mark Milley. Nie chciał jednak ujawnić informacji o czworonożnym wojowniku, nawet nie podał jego imienia. Amerykańscy żołnierze chwalą psy za ich odwagę, inteligencję i poświęcenie. One zawsze jako pierwsze idą na wroga.

FOT. EAST NEWS

Żołnierze chwalą owczarki belgijskie za ich odwagę, inteligencję i poświęcenie

Pojawia się coraz więcej informacji o tym, jak amerykańscy komandosi dotarli do kryjówki lidera ISIS. Okazuje się, że jeden z jego najbliższych powierników, Mohammed Ali Sajet, dostarczył kluczowe informacje, które pomogły dopaść przywódcę Państwa Islamskiego.

Sajet był blisko związany z Baghdadim, był członkiem ISIS od 2015 r. Wpadł w ręce irackich służb 2 miesiące temu koło Bagdadu. To on powiedział Irakijczykom o lokalizacji Baghdadiego w Syrii. Poza tym wskazał też ku-

riera, który pracował dla lidera ISIS. W wywiadzie dla telewizji Al Arabiya Sajet - który jest przetrzymywany w Iraku - mówił, że „taktyka ukrywania się Baghdadiego była doskonała”, a o jego bezpieczeństwie dbało wielu ludzi. Opisał jedną z kryjówek, jako solidny, podziemny bunkier wypełniony tekstami religijnymi.

Dwóch irackich pracowników służby bezpieczeństwa mówi, że jeden z czołowych pomocników Baghdadiego też go sprzedawał wiadomości irackiemu, ale nie można było od razu dojść do lidera ISIS. Przełom nastąpił w 2018 r., kiedy udało się irackim służbom pojmać Ismaela Ethawiego, związanego z al-Baghdadim.

- Powiedział on, że Baghdadi prowadzi rozmowy ze swymi dowódcami w mikrobusach wypełnionych warzywami, aby uniknąć wykrycia. I to Ethawi przekazał cenne informacje, które pomogły docierać do jego kryjówki - mówi jeden z irackich oficerów.

Kolejny punkt zwrotny nastąpił na początku tego roku podczas wspólnej operacji, w której amerykańscy, iraccy i tureccy agenci wywiadu schwytali starszych przywódców Państwa Is-

lamskiego, w tym czterech Irakijczyków i jednego Syryjczyka.

- Podali nam miejsca, w których spotykali się z Baghdadim w Syrii i postanowiliśmy koordynować działania z CIA - powiedział jeden z oficerów. - W połowie 2019 zlokalizowaliśmy Idlib jako miejsce, w którym Baghdadi przemieszcza się z wioski do wioski z rodziną i 3 pomocnikami.

Informatorzy w Syrii zauważyli Irakijczyka w kraciastym nakryciu głowy na targu w Idlibie i rozpoznali go na zdjęciu jako pomocnika al-Baghdadiego. Poszli za nim do domu, w którym przebywał al-Baghdadi. Te informacje przekazano CIA. Potem przez pięć miesięcy to miejsce było obserwowane przez satelity i drony. Przed atakiem al-Baghdadi po raz pierwszy opuścił to miejsce z rodziną i pojechał minibusem do pobliskiej wioski. Tam był jego ostatni moment życia - mówi oficer irackiego wywiadu.

Tymczasem wczoraj prezydent USA Donald Trump poinformował, że Amerykanie „zlikwidowali następcę lidera tzw. Państwa Islamskiego. Był nim prawdopodobnie Abdullah Kardasz. © (P)

REKLAMA

009399373

Naciowe
Seler
Love

SELER NACIOWY - warzywo do zadań specjalnych - dlaczego warto wprowadzić seler naciowy do swojej codziennej diety?

Pomaga dbać o linię, przyspiesza metabolizm, dodaje skórze blasku, zmniejsza stres, a na dodatek jest afrodyzjakiem! Nic dziwnego, że to jedno z ulubionych warzyw osób prowadzących zdrowy tryb życia.

W selerze naciowym znajdziemy cały wachlarz witamin, minerałów i składników odżywczych. Co więcej, seler naciowy zawiera również dużą ilość przeciwutleniaczy,

SPRZYMIERZENIE W ODCHUDZANIU

Seler naciowy ma wyjątkowo niską kaloryczność, niski indeks glikemiczny i wysoką zawartość błonnika, co czyni go świetną przekąską lub składnikiem diety dla osób starających się pozbyć się nadwagi.

OCZYSZCZANIE I DETOKS

Seler naciowy to także składnik oczyszczających, a przy tym pożywnych smoothie. Energii na cały dzień doda nam seler zmiksowany w blenderze ze szpinakiem, awokado, kiwi oraz ogórkiem, delikatnie osłodzony sokiem jabłkowym i syropem klonowym. W połączeniu z selerem naciowym te warzywa oraz owoce tworzą kompleksowy miks cennych składników - a przy tym smakuje fantastycznie.

**Seler naciowy
wspiera profilaktykę
antynowotworową!
Więcej na selernaciowy.pl**

SELER NACIOWY DLA URODY

Bardzo duża zawartość wody oraz antyutleniaczy sprawiają, że regularne spożywanie selera naciowego odwdzięcza się mocnymi włosami i skórą pełną blasku.

DOBRY NA STRES I SEN

Wzbogacenie diety o seler naciowy działa kojąco na nerwy. Odpowiadają za to między innymi zawarte w warzywie olejki eteryczne. Na problemy ze snem poleca się spożycie selera naciowego na kolację, ponieważ ułatwia on zasypianie.

CO PRZYRZĄDZIĆ Z SELERA NACIOWEGO?

Do jakich potraw będzie pasował? Seler naciowy ma w kuchni bardzo szerokie zastosowanie. Idealnie sprawdzi się jako składnik sałatek i surówek, różnego rodzaju farszy, gulaszy, dań głównych, a także jako baza do odżywczych koktajli i aromatycznych zup.

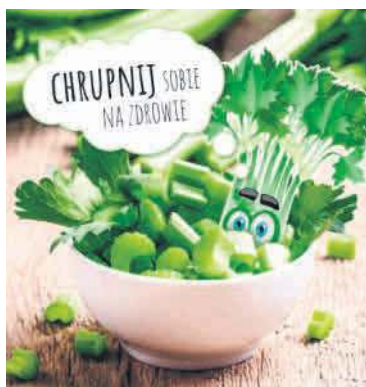

POŻYWNY KOKTAJL SELEROWY

Składniki: 2 łydgi selera, zielone jabłko, banan, szpinak, łyżka miodu, 50 ml wody, kolendra, 100 g kefiru.

Przygotowanie: owoce i warzywa kroimy na mniejsze kawałki, dodajemy wodę, kolendrę, miód i kefir, blendujemy na gładką masę.

Seler naciowy dzięki dużej zawartości wody jest świetną bazą dla odżywczych, szybkich w przygotowaniu, koktajli. Możliwości są nieskończone - zmieniaj składniki i znajdź swoją ulubioną wersję!

**Największa baza przepisów
z selerem naciowym!**

**Co tydzień nowe przepisy, ciekawostki i artykuły!
Uwaga! Weź udział w konkursie „Selerowa fotka”
i wygraj blender! Szczegóły na stronie poniżej.**

www.nacioweselerlove.pl

f /nacioweselerlove/ i /selerlove/

009407003

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że dnia 27 października 2019 roku zmarł
nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Teść

śp

Marian Tomczak

lat 73

Msza św. żałobna odprawiona zostanie
dnia 30 października 2019 r. (środa) o godzinie 13.00
w kaplicy pw. bł. M. Kozala w Bydgoszczy,
a następnie ceremonia pogrzebowa odbędzie się
na cmentarzu parafialnym przy ul. Tańskich w Bydgoszczy.

O czym zawiadamia
pogrążona w głębokim smutku i żalu
Żona z Rodziną

009407560

Z żalem zawiadamiamy, że 26 października 2019 roku
w wieku 86 lat odszedł nasz drogi Przyjaciel

mgr inż.

Wacław Marciniak

Absolwent Politechniki Poznańskiej,
były dyrektor naczelny „T.O.S.” w Toruniu,
Dyrektor handlowy Centrali Polmożbyt w Warszawie,
sportowiec, żeglarz morski, Człowiek czynu.

Żonie Hannie i Jego Najbliższym
składamy
szczerze wyrazy współczucia

Grono przyjaciół – Andrzej, Joanna, Michał, Zenek
oraz pozostali koledzy z grupy studenckiej

009408069

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że dnia 27 października 2019 roku odszedł od nas
nasz kochany Brat i Wujek

śp

Władysław Grzanka

lat 70

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona
dnia 31 października 2019 roku o godz. 9.30
w kościele pw. Św. Mikołaja Bpa w Pieraniu.
Pogrzeb odbędzie się tego samego dnia po mszy św.
na cmentarzu parafialnym w Pieraniu.

W smutku pogrążona
Rodzina

009408331

Pani

Teresie Kamińskiej

wyrazy serdecznego współczucia
z powodu śmierci

Męza

składa

Okręgowa Rada Adwokacka w Bydgoszczy

009408302

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci

śtp

Małgorzaty Szablewskiej

emerytowanego Pracownika naszej Szkoły

Rodzinie i Najbliższym
przekazujemy głębokie wyrazy współczucia

Dyrekcja, Grono Pedagogiczne i Pracownicy
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rojewie

009408265

Z głębokim smutkiem
przyjęliśmy wiadomość o śmierci

śtp

Marka Rydlewskiego

Wyrazy żalu i współczucia
Rodzinie
składają

Nauczyciele, Dyrektorzy, Pracownicy
i Emerytowani Pracownicy
Szkół i Przedszkoli z Gminy Barcin

009407604

Wszystkim, którzy w tak bolesnych dla nas chwilach
dzielili smutek i żal, okazali wiele serca i życzliwości
oraz odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku

śp

Jerzego Chojnickiego

Rodzinie, Przyjaciołom, Znajomym, Sąsiadom,
Delegacjom i Pracownikom ZPZM Sp. z o.o. w Kruszwicy,
za modlitwę, wyrazy współczucia, złożone wieńce i kwiaty
oraz Zakładowi Pogrzebowemu Pani Małgorzaty Matuszak
za godną oprawę ceremonii pogrzebowej
serdeczne podziękowania

składa

Córka z Mężem

009408155

Pani

Annie Gacka

wyrazy głębokiego współczucia
oraz słowa otuchy i wsparcia
z powodu śmierci

Matki

składają

Dyrekcja
oraz Koleżanki i Koledzy
z Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego
w Minikowie

009408523

Z ogromnym żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci

Zuzi i Oliwki Rysiowskich

Wyrazy szczerego współczucia i słowa otuchy
Rodzinie

składa

Spółeczność Przedszkoli i Żłobków
„U Natalki i Kubusia” w Inowrocławiu

009407308

Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci
naszej Koleżanki

śp

Agnieszki Strahl

Rodzinie i Bliskim Zmarłej
wyrazy głębokiego współczucia

składa

Komendant Wojewódzki Policji w Bydgoszczy
wraz z kadrą kierowniczą, policjantami i pracownikami
Policji

009407495

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci

śtp

Danuty Poseł

Prezes Klubu Seniora „Białe Zagłębie” w Piechcinie
i Radnej Gminnej Rady Seniorów w Barcinie

Rodzinie i Bliskim
składamy szczerze wyrazy współczucia

Burmistrz Barcina Michał Pęziak
Przewodniczący Rady Miejskiej Janusz Wojtkowiak
Przewodniczący i Radni Gminnej Rady Seniorów w Barcinie

009407463

Panu

Rafałowi Rydlewskiemu
Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Barcinie

Pani

Elżbiecie Rydlewskiej
Prezes Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Barcinie

wyrazy szczerego i głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Brata i Męza

składają

Przewodniczący Rady Miejskiej Janusz Wojtkowiak z Radnymi
Burmistrz Barcina Michał Pęziak z Pracownikami Urzędu

eprasa.pl 084f253da9

009409092

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że dnia 29 października 2019 roku zmarł
mój kochany Mąż, nasz Tata i Dziadek

Stanisław Kwapich

lat 77

Msza św. żałobna wraz z pogrzebem
odprawiona zostanie dnia 2 listopada 2019 r.
o godz. 11.00 w kościele parafialnym
w Złotnikach Kujawskich.

Pogrążona w żałobie
Rodzina

009408636

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że zmarł
wieloletni Członek Cechu Rzemiosł Różnych w Inowrocławiu,
Przewodniczący Sądu Cechowego
i Członek Komisji Egzaminacyjnej Kujawsko-Pomorskiej
Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Bydgoszczy

ś†p

Stanisław Kwapich

Msza święta pogrzebowa odbędzie się
w sobotę 2 listopada 2019 r. o godz. 11.00
w parafii pw. Św. Andrzeja Boboli i Św. Antoniego z Padwy
w Złotnikach Kujawskich.

Z wyrazami współczucia dla
Rodziny i Bliskich Zmarłego

Zarząd Cechu Rzemiosł Różnych w Inowrocławiu

009409188

Z żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pani

Angeliki Makowskiej

Wyrazy szczerego współczucia i słowa otuchy
Mężowi i Dzieciom
składają

Wychowawca i Uczniowie klasy I a
Szkoły Podstawowej im. Marii Patyk w Ślawsku Wielkim
z Rodzicami

009408945

„Pozostaniesz na zawsze w sercach i pamięci tych,
których tak bardzo kochałaś”

Z sercem pełnym bólu i smutku zawiadamiamy,
że dnia 29 października 2019 r. zasnęła w Bogu
Nasza Kochana Mama, Siostra, Babcia, Prababcia i Ciocia

Małgorzata Abramek

z domu Orsztynowicz
lat 93

Msza św. żałobna odbędzie się
31 października 2019 r. (czwartek) o godz. 12.00
w kościele pw. Zmartwychwstania Pańskiego
przy ul. Wyszyńskiego w Bydgoszczy.
Pogrzeb po mszy św. na cmentarzu parafialnym
na Bielawkach.

W smutku pogrążona
Rodzina

Nieruchomości

LOKALE UŻYTKOWE - DO WYNAJĘCIA

LOKAL biurowy tanio, Włocławek
centrum, parter, 15m², do wynajęcia
od zaraz, tel. 697770330

DZIAŁKI, GRUNTY SPRZEDAM

GRUNT rolny 5 ha, Małocieczowo gm.
Pruszcz, dz. nr 29, kl. III i IV, 280.000.
603-392-129

GARAŻE

A GARAŻE blaszane wzmocnione
509-058-388, 54/233-81-41,
52/384-30-41

GARAŻE blaszane
wzmocnione, bramy garażowe, koje-
dowóz montaż gratis-cały kraj raty,
tel. 509-574-644, 52/388-22-73,
54/421-00-45, 56/649-44-30 www.
konstal-garaze.pl

GARAŻE blaszane, drewnopodobne,
kojce dla psów, partnerstal.pl,
698-230-205, 798-710-329

Handlowe

MATERIAŁY BUDOWLANE

BLACHODACHÓWKI Szwedzkie
NAJTANIEJ, Rynny, Montaż, Transport
GRATIS. Zębówiec
501 639 614

UŻYWANE konstrukcje stalowe,
blachy dachowe, profile stalowe.
726909070

INNE

ZŁOM, Zeliwo i Akumulatory
skupujemy w dobrej cenie.
Złomowanie piecy. Odbiór od klienta.
Firma GOMB-ZŁOM, Krusza Zamkowa
4, Inowrocław, 602 726 894

Motoryzacja

OSOBOWE KUPIĘ

CAŁE i uszkodzone chętnie 600232400

INNE

AUTOKASACJA - złomowanie
pojazdów, skup, dojazd do klienta,
gotówka od ręki. Tel. 509-788-844.

Autokasacja, płacimy! 605424609.

Finanse biznes

KREDYTY, POŻYCZKI

KREDYT 50 000 zł, rata 572,
730 809 809

KREDYTY dla Rolników Gotówka,
konsolidacja, Inwestycja Możemy
dojechać do klienta; Teren: Kujawy
i okolice Zapraszamy, tel. 606 725 554

KREDYTY z komornikiem 733888798

POŻYCZKA dla każdego. 511-044-117

Praca

ZATRUDNIĘ

MALOWANIE, DOCIEPLENIA -
Niemcy- praca od zaraz. Telefon:
774270543 lub 662187368. Cert. 9875

OPIEKUNKI do Niemiec tel.
730497770 www.ambercare24.pl
dzisiaj 70 ofert!

PRACA dla Opiekunów seniorów w
Polsce z zamieszkaniem u
podopiecznego. Wymagane
doświadczenie w opiece.
Promedica24: Tel. 514 780 922

ZATRUDNIMY pracowników
z doświadczeniem na rozbiór mięsa
wieprzowego, na głowy wołowe, na
głowy wieprzowe. Praca w Niemczech.
Tel kontaktowy: 0049 1512 9 512171
lub 0049 1521 4 833016

INNE

PRACA w Niemczech dla
Opiekuna Seniorów. Atrakcyjne
wynagrodzenie, szybkie wyjazdy.
Teraz świąteczne bonusy specjalne.
Promedica24: 505 337 777

Zdrowie

GINEKOLOGIA

! 515417467 Ginekolog farmakologia

A - Z 501-385-552 dr Ginekolog

Usługi

INNE

**!!! Gazowanie zboża, bielenie
wapnem budynków, mycie hal
i obiektów, tel. 600-137-410.**

Zwierzęta

INNE

KNURKI loszki prośne sprzedam,
maciory i knury skupuję 663 932 137.

Różne

KASA za "stare" książki, 609643399

Rolnicze

MASZYNY ROLNICZE

KUPIĘ ciągniki, przyczepy, maszyny
rolne. Tel. 602 811 423.

KUPIĘ każdy traktor, 502939200

PŁODY ROLNE

! Kupię cebulę obraną i luz. "Stanek",
Chelmicki 49, tel. 691-808-894.

**! SKUP zbóż i rzepaku. Sprzedaj
nawozów. Gospodarstwo Pauliny.
500-191-955, www.pauliny.pl**

BOBIK ZBOŻA KUPIĘ 602 114-212

KUPIĘ duże ilości cebuli obranej
i w łusce. Płatność natychmiastowa!
Tel. 665-086-127.

SKUP mokrej kukurydzy, płatność
przelewem 14 dni, Gorzelnia Chodecz,
tel. 660731877, 606409605

**Wysłodki buraczane
z transportem, tel. 502-070-727.**

ZWIERZĘTA HODOWLANE

CIEŁĘTA mięsne, Skuślsk 726909060

SPRZEDAŻ kur rocznych oraz kurek
odchodowanych tel. 785-188-999

WPOZH WAGANIEC prowadzi
skup trzody chlewnej, oraz bydła
rzeźnego, konkurencyjne ceny,
szybkie płatności 54/2830083,
601841047, 607038549, oraz
sprzedaż cieląt krzyżówek ras
mięsnych w wadze do 80kg/szt,
tel. 784052582, www.wpoz.pl

INNE

! Gazowanie zboża. Tel. 788-330-333

BIAŁKOWANIE Mycie kurników
chlewni itp. Gazowanie zboża
Dezynsekcja Deratyzacja
600267663 www.agba-kill.pl

008909901

GAZETA
pomorska

Express
BYDGOSKI

NOWOŚCI
DZIENNIK TORUŃSKI

Dział Reklamy
ul. Zamoyskiego 2,
85-063 Bydgoszcz
52 326 32 82

Biura ogłoszeń Gazety Pomorskiej:

Chojnice, ul. Cechowa 3, tel. 52 396 69 40, fax 52 396 69 49
Inowrocław, ul. Roosevelta 15, tel. 52 357 76 14, fax 52 357 32 36
Toruń, ul. Podmurna 31, tel. kom. 510-026-936

52 326 32 82

nekrologi,
życzenia,
ogłoszenia modułowe

ogłoszenia drobne

Grudziądz, ul. Wybickiego 38, tel. 56 451 19 30, fax 56 475 42 44
Świecie, ul. Mickiewicza 14, tel./fax 52 331 43 50
Włocławek, ul. Żabia 29, tel. 54 231 45 31, fax 54 429 62 94

Niezapomniane przeboje **Leonarda Cohena**

w kobiecym wykonaniu

DAMIĘCKA
KUKULSKA
LIPNICKA
ŁOBASZEWSKA
PIETRUCHA
WROŃSKA
PRZYBYSZ

24 LISTOPADA
HALA ŁUCZNICZKA BYDGOSZCZ

BILETY DO NABYCIA:

sieć sklepów Media Markt | księgarnie PWN | Salon Muzyczny Riff
www.abilet.pl | www.ebilet.pl | www.kupbilecik.pl

Organizatorzy:

GAZETA
pomorska
Express
BYDGOSKI

naszemiasto®

AUTOPROMOCJA

007592995

REKLAMA

009408954

Chcesz kupić mieszkanie?

WEJDŹ NA GRATKA.PL

gratka

Największy portal
ogłoszeń naprawdę ważnych

przerwy w dostawie energii elektrycznej

REJON DYSTRYBUCJI TORUŃ PRZERWY W DOSTAWIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ

W związku z prowadzonymi pracami przy urządzeniach elektrycznych zostaną pozbawieni napięcia
niżej podani odbiorcy

Data	Godz.	Adres
4.11.2019	7.00-11.00	Stacja Turzno 5, 1 GS, 2, Lipniczki 2, Turzno ulice Okrężna, Sadowa, Wiosenna, Dworcowa, Gronowska, Toruńska, Parkowa, Wierzbowa, Lipniczki
	11.00-13.30	Józefowo 3, Mierzynek 5, Szembekowo 9, 6, 7, 3, 10, 4, 8, 5, 1, Łążynek 6, Mierzynek, Józefowo, Młyniec Drugi, Młyniec Pierwszy, Dobrzejewice, Szembekowo ulice Osiedlowa, Spokojna, Bajkowa, Misia Uszatka, Jasia i Małgosi, Miła, Gronostajowa, Sarnia, Świerkowa, Jacka i Agatki, Wierzbowa, Szembeka, Ziarna, Kwiatowa, Bociania, Leśna, Kopciuszka, Głogowo ulice Leśna, Spacerowa, Owocowa, Pszeniczna, Józefowo, Brzozówka ulica Wiązowa, Łążynek, Miłiszewy
	10.00-15.00	Stacja Jar 2 obw. 800 ul. Forteczna
	7.00-10.00	Stacja Borówno 2
5.11.2019	8.30-15.30	Stacja Obrowo 12 obw. 100
	7.00-10.30	Stacja Kawęczyn 1
	10.30-13.30	Stacja Bielsk 5
6.11.2019	8.30-15.30	Stacja Frydrychowo 2, 4, Frydrychowo POM
	7.30-12.00	Stacja Kuczwały 3, 4, 8, Kuczwały ulica Klonowa
	9.00-16.00	Stacja Biskupice 4, 5, Lubianka 1, 10 GS, 15, 20, 19, 8 Nowa, 7 Młyn, RODAR
7.11.2019	8.30-15.30	Stacja Lubicz 2 Wybudowanie, Lubicz Dolny ulica Gręboka, Lubicz Górny, Toruń ulice Przelot, Odległa, Ostra
	7.30-12.00	Stacja Mirakowo 4 obw. Chelmza 400
	7.00-09.00	Stacja Ostaszewo 1, 2, 3, PGR Obca, WPRD, 5 SKANSKA, Zakrzewko 1, 4
8.11.2019	18.00-20.00	Stacja Ostaszewo 1, 2, 3, PGR Obca, WPRD, 5 SKANSKA, Zakrzewko 1, 4
	8.30-10.30	Stacja Kawęczyn 1
9.11.2019	10.30-14.30	Stacja Zarośla Cienkie 6
	7.00-10.00 16.00-20.00	Stacja Przysiek 2, 3, 4, 5, Stary Toruń ulica Toruńska, Błotka, Przysiek ulice Jaśminowa, Leśna, Wspólna, Świerkowa, Żurawia, Osiedlowa, Rzemieślnicza, Kanarkowa, Księża Jerzego Popiełuski, Narcyzowa, Słowikowa, Krucza, Tulipanowa, Krokusowa, Sosnowa, Miła, Brzozowa, Cisowa, Różana, Fiołkowa, Lipowa, Rozgarty ulice Polna, Polanka

**PRZEPRASZAMY ZA UTRUDNIENIA SPOWODOWANE KONIECZNOŚCIĄ WYKONYWANIA PRAC EKSPLOATACYJNYCH
PRZY URZĄDZENIACH ENERGETYCZNYCH**

ENERGIA - OPERATOR SA Oddział w Toruniu
Rejon Dystrybucji w Toruniu PL F. Skarbka 7/9, 87-100 Toruń
Tel. pogotowie energetyczne 991,
http://www.torun.energia-operator.pl

oszczędzaj
środowisko

wyłaczanie ładowarek
telefonów komórkowych
po naładowaniu telefonu
zmniejsza zużycie prądu

Walczyli o Grand Prix Ziemi Chojnickiej

Tenis stołowy

Monika Smół

monika.smol@pomorska.pl

XIX Grand Prix Ziemi Chojnickiej w tenisie stołowym zgromadziło wielu pasjonatów celuloidowej piłeczki.

Aż 65 fanów tej widowiskowej dyscypliny wzięło udział w turnieju zorganizowanym przez Uczniowski Klub Sportowy Ósemka Chojnice oraz gościnną Szkołę Podstawową nr 8.

W maratonie trwającym 6 godzin zmagali się zawodnicy z województwa pomorskiego, kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego.

- Ucieszył nas wysoki poziom gry najmłodszych uczestników turnieju osiągnięty także staraniami ich trenerów, jak również perfekcją wielu doskonałych zawodników szkolących się w klubach tych trzech województw - mówi Marzena Osowicka, prezes UKS Ósemka. - Uczestnicy rozgrywali pojedynki w ośmiu kategoriach. Zwycięzcy poszczególnych kategorii zostali nagrodzeni pucharami, a zdobywcy II i III miejsc - medalami. Były też okolicznościowe dyplomy, jak również nagrody rzeczowe. Wsparcia finansowego udzieliło Starostwo Powiatowe i Urząd

Miejski w Chojnicach. Sędzią głównym zawodów był Michał Brieger, nad całością czuwał komitet organizacyjny reprezentujący UKS 8: Marzena Osowicka i Maksymilian Żychliński.

WYNIKI

szkoły podstawowe kl. I-IV - dziewczęta:

1. Martyna Stosio - GKTS Gdańsk, 2. Jesika Lemańczyk - „SALOS” Konarzyny, 3. Bożena Fedoskina - UKS 8 Chojnice; **chłopcy:** 1. Krzysztof Ulański - STLA Szczecinek; **szkoły podstawowe kl. V-VIII - dziewczęta:** 1. Angelika Nowak - UKS „Optimum” Lubasz, 2. Kalina Żaczek - UKS „Optimum” Lubasz, 3. Amanda Lemańczyk - UKS „Salos” Konarzyny; **chłopcy:** 1. Jakub Nadolny - UKS „Smecz” Konin, 2. Dominik Majkowski - „Juvenia” Półczno, 3. Klaudiusz Milczarek - STLA Szczecinek; **szkoły podstawowe - chłopcy:**

1. Żychliński Maksymilian - UKS „Ósemka” Chojnice, 2. Szymon Stawowczyk - STLA Szczecinek, 3. Maciej Wernicki - UKS „Optimum” Lubasz; **kobiety:** 1. Daria Mikołajewska - UKS „Optimum” Lubasz, 2. Agnieszka Piekarska - Kosobudy, 3. Angelika Muszyńska - Czersk; **mężczyźni do lat 40:** 1. Marcin Woskowicz - Energa „Manekin” Toruń, 2. Mateusz Woskowicz - KS „Pogoni” Mogilno, 3. Maksymilian Żychliński - UKS „Ósemka” Chojnice; **mężczyźni powyżej 40 lat:** 1. Krzysztof Pieragowski - UKS „Ósemka” Chojnice, 2. Sławomir Wilczek - UKS „Ósemka” Chojnice, 3. Arkadiusz Domachowski - UKS „Ósemka” Chojnice. **Klasyfikacja zespołowa:** 1. UKS „Ósemka” Chojnice - 11 pkt., 2. UKS „Optimum” Lubasz - 9 pkt., 3. STLA Szczecinek - 6 pkt.

© P

Najlepsze tenisistki w kategorii kobiet z sędzią głównym

Najlepsi tenisści w kategorii mężczyzn do lat 40

KRÓTKO

FOT. PIOTR PUBANZ

Piłkarze Znów skandal w B-klasie

Żle dzieje się na krajowych boiskach B-klasy. Niemal co tydzień dochodzą głosy o spięciach piłkarzy z arbitrami. Do incydentów dochodzi także w naszym regionie. Niedawno doszło do takowego w Tucholi z udziałem piłkarza Tarpana Mrocza, a w sobotę podobne zdarzenie miało miejsce w Śliwicach, gdzie sędziowie przerwali mecz w 85. min. z powodu naruszenia nietykalności sędziego przez zawodnika gości. Do tego momentu wynik był remisowy 1:1, a gola dla miejscowych strzelił Wojciech Selka. Wszystko wskazuje na to, że mecz będzie zweryfikowany jako walkower dla gospodarzy. W grupie pierwszej obyło się bez incydentów, ale i bez większych niespodzianek. Ciekawie zapowiadające się derby powiatu sępoleńskiego pomiędzy Gwiazdą Sypniewo i rezerwami Krajny Sępólno zakończyły się pewną wygraną tych drugich. Kolejny hat trick w tym sezonie zanotował Sławomir Suchomski (na zdjęciu). Jeszcze lepiej spisał się zawodnik TKP Tuchola Bartosz Remus, który aż pięciokrotnie trafił do siatki w meczu z Łokietkiem Wierzchucin Królewski. Gospodarze wygrali ten mecz 8:1. Cenną wyjazdową wygraną z Olimpią Wtelno zanotował Fuks Wielowicz i w tabeli plasuje się tuż za współliderami Tarpanem Mrocza i Sokołem Nowy Dwór.

Grupa 1: Gwiazda - Krajna II 1:4 (Suchomski 3, Kaczmarek), TKP - Łokietek 8:1 (Remus 5, Ginter 2, Kuzelak), Olimpia - Fuks 0:2 (Gonerski, Kuligowski), Pionier - Sokół 0:4, Gryf - Tarpan 0:2.

1. Tarpan Mrocza	9	21	19-13
2. Sokół Nowy Dwór	9	21	30-11
3. Fuks Wielowicz	9	18	20-14
4. Krajna II Sępólno	9	15	28-21
5. LZS Wąldowo	9	13	19-15
6. Olimpia Wtelno	9	13	21-15
7. Gwiazda Sypniewo	9	12	16-28
8. Gryf Piaseczno/Skarpia	10	11	15-21
9. LKS Kęsowo	9	9	12-23
10. TKP Tuchola	9	9	26-22
11. Łokietek Wierzchucin	9	6	12-35

Grupa 2: Victoria - Wisła N. mecz przerwany w 85. min. przy stanie 1:1 z powodu naruszenia nietykalności sędziego przez zawodnika gości, Wisła G. - Zryw 4:0, Ułani - Tor 1:1, Czarni - Gwiazda 1:1, Strażak - Tęcza 0:0.

1. Wisła Gruczno	9	24	45-7
2. Tęcza Wiąg	9	20	25-9
3. Strażak Przechowo	9	17	26-12
4. Victoria Śliwice	8	16	23-18
5. Wisła Nowe	8	15	17-9
6. Zryw Wielki Lubień	9	10	12-16
7. Gwiazda Bukowiec	9	9	17-15
8. Ułani Dragacz	9	7	12-37
9. Czarni Lniano	9	5	8-29
10. Tor Laskowice Pom.	9	2	4-37

(PUB)

Sambor lepszy. Porażka przez fatalny początek

Piłkarze

Piotr Puban

dzial.sportowy@pomorska.pl

Po wygranej w Strzałkowie, w sobotę drugoligowscy szczypiornicy Handball Czersk wyraźnie ulegli Samborowi Tczew.

HANDBALL - SAMBOR TCZEW 21:33 (11:18)

HANDBALL: Łukasz Dobrzański, Piotr Linda (1), Mateusz Łoński (2), Mateusz Lenz, Marcin Szlachcikowski (1), Paweł Jakubowski (1), Jan Lewandowski, Sebastian Pstrąg (3), Paweł Moczadło (6), Mateusz Gliniecki (2), Piotr Karczyński (2), Szymon Thiede, Marcin Grabowski (3).

Od początku spotkania na parkiecie dominowali dobrze usposobieni przyjezdni. Gracze Sambora nie mylili się w ofen-

sywie, a równocześnie dobrze grali w obronie. Na tyle dobrze, że miejscowi pierwszego gola zdołali strzelić dopiero w 10. minucie gry.

Goście prowadzili już wtedy różnicą siedmiu goli i spokojnie kontrolowali grę, schodząc na przerwę przy stanie 18:11.

Druga połowa rozpoczęła się od dobrej gry miejscowych, którzy zdołali nieco odrobić straty. Po kilku minutach wszystko wróciło do normy i Sambor ponownie odskoczył na bezpieczną odległość. Ostatecznie goście zwyciężyli w Czersku 33:21.

Teraz w rozgrywkach nastąpi przerwa, a kolejny mecz Handball rozegra 16 listopada w Grudziądzu z MKS-em.

Pozostałe mecze 6. kolejki: AZS UMK Toruń - NLO SMS ZPRP Kwidzyn 21:20 (11:11), KPR Blejkan Gryfino - KU AZS UKW Bydgoszcz 32:26 (19:11), Szczypiorniak Olsztyn - UKS Hagard Strzałkowo 37:29 (15:13).

1. MKS Grudziądz	5	15	162:108
2. Szczypiorniak Olsztyn	6	15	205:168
3. Sambor Tczew	6	13	177:147
4. Blejkan Gryfino	5	12	157:129
5. MKS Brodnica	5	11	159:147
6. AZS UMK Toruń	5	6	132:144
7. HANDBALL CZERSK	6	6	152:170
8. Hagard Strzałkowo	6	3	168:197
9. AZS UKW Bydgoszcz	5	3	128:164
10. SMS ZPRP Kwidzyn	5	3	107:148
11. Jeziorak Iława	4	0	107:132

W następnej kolejce zagrają: MKS Grudziądz - MKS Handball Czersk, KU AZS UKW Bydgoszcz - ITS Jeziorak Iława, NLO SMS ZPRP Kwidzyn - KPR Blejkan Gryfino, MKS Brodnica - AZS UMK Toruń, MKS Sambor Tczew - Szczypiorniak Olsztyn.

© P

Skuteczna pogoń Tucholanki, Rawys i Cis również zwycięscy w A-klasie

FOT. PIOTR PUBANZ

W meczu w Bydgoszczy często gotowało się pod bramką Kamionki

Piłkarze

Piotr Puban

dzial.sportowy@pomorska.pl

Jedenasta kolejka A-klasy przyniosła komplet zwycięstw drużynom z powiatu tucholskiego.

To sukces, bowiem Tucholanka, Rawys i Cis grali na wyjazdach. Teoretycznie najłatwiejsze zadanie stało przed Rawysem, który grał z GLKS Dobrcz. Raciążanie spisali się bardzo dobrze pewnie ogrywając gospodarzy 4:1, jednak po meczu pozostał niedosyt, bo przyjezdni zmarnowali zbyt wiele okazji. Cieszą jednak kolejne 3 punkty. Po niezbyt udanym początku sezonu Rawys CEO zanotował 3. wygraną z rzędu i w kolejnym meczu powalczy o pełną pulę z Victorią Niemcz.

Miłe niespodzianki sprawiły Tucholanka i Cis. Beniaminek za-

skoczył kibiców w Osiu, ogrywając Grom. To niespodzianka zważywszy na miejsca obu ekip w tabeli. Miano gracza meczu należy się Błażejowi Słomińskiemu, który zanotował hat tricka. Do niespodzianki doszło też w Świekatowie, gdzie z Falą walczyła Tucholanka. Przez większą część spotkania nic nie zapowiadało wygranej gości. Fala do 56. minuty prowadziła 2:0, jednak końcówka meczu należała do przyjezdnych, którzy nie tylko doprowadzili do wyrównania, ale zdołali w 86. min. zadać decydujący cios (Dariusz Krygowski).

Kolejka była nieudana dla ekip z powiatu sępoleńskiego. Grom zanotował wpadkę na własnym boisku z Spartą Przysiersk, a Kamionka została boleśnie wypunktowana w Bydgoszczy, ulegając Gwieździe aż 0:6. Tym samym obie regionalne ekipy nie-

bezpiecznie zbliżyły się do strefy spadkowej.

Wyniki 11. kolejki: Grom W. - Sparta 1:2 (Bartłomiej Kosmela), Gwiazda - Kamionka 6:0, Grom O. - Cis 2:4 (Błażej Słomiński 3, Patryk Krajna), Fala - Tucholanka 2:3 (Krzysztof Budzyński, Jakub Gronowski, Dariusz Krygowski), GLKS - Rawys 1:4 (Rafał Pasinski 2, Dominik Rybacki, Tobiasz Mocek), Victoria N. - Victoria K. 2:3, Dąbrowa - Start 3:1.

1. Victoria Koronowo	11	31	38-10
2. LKS Dąbrowa Chelm.	11	28	38-18
3. Start Warlubie	11	26	34-11
4. Gwiazda Bydgoszcz	11	18	24-22
5. Tucholanka Tuchola	11	18	23-20
6. Grom Osie	11	17	25-25
7. Sparta Przysiersk	11	15	26-27
8. Rawys CEO Raciąż	11	15	34-28
9. Fala Świekatowo	11	14	25-33
10. GLKS Dobrcz	11	12	19-19
11. Kamionka Kamień	11	11	18-33
12. Grom Więcbork	11	7	18-38
13. Victoria Niemcz	11	6	22-44
14. Cis Cekcyn	11	6	9-25

© P

Pilka nożna

Dopingowa afera w II-ligowej Pogoni Siedlce

Polska Agencja Antydopingowa (POLADA) wszczęła postępowanie w sprawie stosowania dopingu w II-ligowej Pogoni Siedlce. Podejrzanych jest siedmiu zawodników tego klubu. Grozi im nawet czteroletnia dyskwalifikacja. „Sprawa jest rozwojowa. Ze względu na możliwość popełnienia przestępstwa POLADA udostępniła akta sprawy Prokuraturze Krajowej oraz Prokuraturze Okręgowej w Lublinie” - można m.in. przeczytać w komunikacie opublikowanym we wtorek na stronie antydoping.pl. (DS)

Pilka nożna

Areszt dla byłych szefów Wisły Kraków

Była prezes Wisły Kraków Marzena S.-C. i były wiceprezes krakowskiego klubu Robert Sz. tymczasowo aresztowani na 3 miesiące. Marzena S.-C. i Robert Sz. są podejrzani o udział w zorganizowanej grupie przestępczej działającej na szkodę klubu. Mieli oni dokonać nadużyć oraz wyrazić straty finansowe na niekorzyść spółki Wisła Kraków na łączną kwotę około 10 mln zł. (JP)

Żużel

PGE Ekstraliga: trener stracił pracę

Adam Skórnicki został zwolniony z funkcji trenera Falubazu Zielona Góra. Klub nie komentuje tej decyzji. Można jednak założyć, że to efekt rozczarowującego wyniku drużyny (4. miejsce) oraz niepowodzenia na rynku transferowym. Fiaskiem zakończyła się próba przejęcia Kennetha Bjerre i Emila Sajfutdinowa, a dodatkowo Falubaz oddał do GKM Nicki Pedersena. (JP)

NBA

Pierwsze w sezonie zwycięstwo Warriors

Detroit - Indiana 96:94, New York - Chicago 105:98, Atlanta - Philadelphia 103:105, Toronto - Orlando 104:95, Houston - Oklahoma 116:112, Milwaukee - Cleveland 129:112, New Orleans - Golden State Warriors 123:134, San Antonio - Portland 113:110, Phoenix - Utah 95:96, Sacramento - Denver 94:101, LA Clippers - Charlotte 111:96. (JP)

LOTTO

PONIEDZIAŁEK, 28.10

MULTI MULTI - GODZ. 21.40
1, 2, 4, 7, 21, 22, 24, [30], 33, 35, 43, 45, 47, 48, 51, 55, 60, 62, 67, 80
MINI LOTTO
6, 18, 35, 36, 42
KASKADA - GODZ. 21.40
2, 3, 5, 6, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 24
EKSTRA PENSJA
5, 19, 24, 30, 31 - 1
EKSTRA PREMIA
7, 18, 22, 24, 31 - 1
SUPER SZANSA - GODZ. 21.40
4 1 4 6 4 7 7
WTOREK, 29.10
MULTI MULTI - GODZ. 14.00
4, 14, 19, 20, 22, 23, 30, 31, 32, 37, 39, 42, 50, 55, [60], 64, 69, 73, 74, 78
KASKADA - GODZ. 14.00
1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 16, 19, 23, 24
SUPER SZANSA - GODZ. 14.00
6 9 3 3 5 0 3

Michał Sokołowski cieszył się z pierwszego zwycięstwa w Lidze Mistrzów

Przełamanie Anwilu w Lidze Mistrzów

Koszykówka

Joachim Przybył

joachim.przybyl@pomorska.pl

Świetny Tony Wroten poprowadził Anwil Włocławek do zwycięstwa z Pau Orthez, choć w końcówce meczu znowu zrobiło się nerwowo.

ANWIL WŁOCŁAWEK - EB PAU-ORTHEZ

95:87

Kwarty: 26:23, 26:17, 22:24, 21:23)

ANWIL: Simon 11, Dowe 10, Freimanis 10, Ledo 10, Milovanović 4 oraz Wroten 23, Sokołowski 11, Szewczyk 11, Karolak 3, Sulima 0.

To nie było miejsca na dyskusję: Anwil musiał wygrać ten mecz, żeby już teraz nie grzebać swoich europejskich aspiracji. W podobnej sytuacji byli zresztą rywale, którzy także rozgrywkę Ligi Mistrzów rozpoczęli od dwóch wysokich porażek.

Włocławianie przegrali cztery z ostatnich pięciu meczów i kibice zastanawiali się, gdzie jest drużyna, która przed sezonem ogrywała euroli-gowy Maccabi Tel Aviv. Trener Igor Milicić oczekiwał, że to będzie koszykówka zespołowa z większym zaangażowaniem w grę defensywną i walką pod tablicami.

Milicić tym razem zdecydował się na Chrisa Dowe'a w wyjściowej piątce kosztem, wrócił do niej także Ricky Ledo. Anwil rozpoczął nerwowo w ataku. Co ciekawe, dwa pierwsze kosze trafił krytykowany ostatnio Milan Milovanović, ale szybko usiadł na ławce po błędach w obronie. Znowu były poważne problemy w defensywie, zwłaszcza blisko kosza. W poło-

wie kwarty goście prowadzili 15:7.

Marazm w ofensywie trwał niemal przez całą inauguracyjną kwartę. Chase Simon w tym czasie nawet spudłował w sytuacji sam na sam z koszem. Anwil rozruszał dopiero Szymon Szewczyk (2+1 i za 3). W 8. minucie był już remis 18:18 po „trójce” Freimanisa. Ożywiły się trybuny, pojawiła się wreszcie energia w zespole, gospodarze panowali pod swoją tablicą. Była obrona i 5 minut wygrane aż 19:7, Anwil po kolejnych stratach rywali zdobył aż 16 pkt do przerwy.

Cały czas mamy jeszcze sporo rzeczy do poprawienia, ale to zwycięstwo nam pomoże dalej się rozwijać.

Tony Wroten

Wreszcie oglądaliśmy lepszą defensywę mistrzów Polski (9 przechwyty w 1. połowie), a rywale w końcu przestali trafiać z dystansu. Mocniej przy ciśnieniu w obronie Francuzi także zaczęli popełniać sporo błędów. Po indywidualnych akcjach Wrotena (16 pkt i 7/8 z gry do przerwy) przewaga powoli zaczęła rosnąć do 37:31. Gdy Wroten usiadł na ławkę za rzucanie wziął się Dowe - dwa razy za 3 i 52:40. Anwil miał 7/14 za 3 do przerwy.

Po przerwie pojawiły się problemy przy obronie strefowej Pau Orthez. Nie wpadło

kilka trójek i przewaga stopniała do 5 punktów. Dopiero w 25. minucie niemoc przełamał Simon. Worek się znowu otworzył, dołożyli po chwilo Ledo i Szewczyk. Po cierpliwych akcjach włocławianie odbudowali pod koniec kwarty ponad 10-punktową przewagę.

W ostatniej kwarcie znowu zapachniało Treflem. Anwil miał 16 punktów przewagi, ale w 38. minucie stopniała do 6, a goście jeszcze dwa razy rzucali z dystansu. Nie mieli jednak w składzie Kolendy i gospodarze dowieźli zwycięstwo.

Wroten: - Zagraliśmy jak zespół. Cały czas mamy jeszcze sporo rzeczy do poprawienia, ale to zwycięstwo nam pomoże dalej się rozwijać

Milicić: - To były trudne dni, byliśmy pod dużą presją. Mój zespół odpowiedział, znalazł energię, zawodnicy zagrali razem. To zwycięstwo wiele dla nas znaczy i pokazuje drogę, którą chcemy dalej podążać.

Za tydzień Anwil zagra na wyjeździe z Hapoel Jerozolima. Mecz Polskiego Cukru Toruń z Hapoel Holon zakończył się po zamknięciu wydania. ©©

Winnych meczach grupy B: Taksut Bandirma - San Pablo Burgos 84:81. Dziś grają: Hapoel Jerozolima - Rasta Vechta, AEK Ateny - Giants Antwerpia.

1. San Pablo Burgos	3	5	+43
2. Rasta Vechta	2	4	+28
3. Hapoel Jerozolima	2	4	+11
4. Taksut Bandirma	3	4	-4
5. Anwil Włocławek	3	4	-37
6. AEK Ateny	2	3	+13
7. Giants Antwerpia	2	3	-11
8. Pau Orthez	3	3	-43

Pucharowa środa w Anglii, Niemczech i w Polsce. Będą emocje

Pilka nożna

Dariusz Knopik

dariusz.knopik@pomorska.pl

W futbolu nie ma dni wolnych. W Anglii grają w Pucharze Ligi. W Niemczech i Polsce rozgrywane są mecze krajowego pucharu. W Hiszpanii i we Włoszech spotkania ligowe.

W Anglii w 1/8 finału Pucharu Ligi dojdzie w środowy wieczór do dwóch hitów: Liverpool - Arsenal (20.25, Eleven Sports 1) i Chelsea - Manchester United (21, Eleven Sports 3). Oba mecze można określić jako pojedynki zespołów, które prezentują się na miarę swoich oczekiwań z drużynami, która mają problemy. Liverpool i Chelsea, chociaż może nie zachwycają, to wygrywają, zarówno w lidze angielskiej, jak i w Lidze Mistrzów. Arsenal i Manchester United prezentują zmienną formę czym mocno denerwują swoich fanów. Gra, a przede wszystkim wyniki są dalekie od oczekiwań. Obaj menadżerowie Unai Emery i Ole Gunnar Solskjaer są na cenzurowanym, podobnie jak część zawodników. Porażki w meczach pucharowych mogą tylko pogorszyć sytuację. Warto oddać, że w sierpniu w spotkaniach Premier League Liverpool pokonał Arsenal 3:1, a Chelsea uległa na wyjeździe Manchesterowi United 0:4.

W Niemczech trwają mecze II rundy DFB Pokal. W środę do obejrzenia dwa ciekawe spotkania VfL Wolfsburg - RB Lipsk (18.20, Eurosport 1) i Borussia Dortmund - Borussia Moenchengladbach (20.30, Eurosport 1). Spotykają się czołowe zespoły Bundesligi. Wolfsburg zajmuje czwartą lokatę, Lipsk jest dwa miejsca niżej, Dortmund jest piąty, a Moenchengladbach lideruje. To zwiastuje ogromne emocje. Warto dodać, że wszystkie cztery zespoły grały ze sobą 19

października w lidze. Lipsk zremisował z Wolfsburgiem 1:1, a dortmundzcy wygrali 1:0.

W kraju rozgrywane są mecze 1/16 finału Pucharu Polski. W środę do obejrzenia spotkania Stal Mielec - Pogoń Szczecin (17.15, Polsat Sport) i Widzew Łódź - Legia Warszawa (20.15, Polsat Sport). Ten drugi mecz to nawiązanie do klasyków z lat 90-tych XX wieku, kiedy obie ekipy walczyły między sobą o mistrzostwo Polski. Teraz, mimo że dzieli je dwie klasy, emocji pewnie nie zabraknie.

Fani calcio mogą oglądać dwa mecze w ramach 10. kolejki Serie A Napoli - Atalanta Bergamo (18.55, Eleven Sports 2) i Juventus Turyn - Genoa (20.55, Eleven Sports 2).

Gra, a przede wszystkim wyniki Manchesteru United i Arsenalu są dalekie od oczekiwań. Menadżerowie są na cenzurowanym

Sympatycy ligi hiszpańskiej mają do wyboru: Valencia - Sevilla (18.55, Canal+ Sport 2), Betis Sewilla - Celta Vigo (20.55, Eleven Sports 4) i Real Madryt - Leganes (21.10, Canal+ Sport).

Wtorkowe mecze 1/16 Pucharu Polski: Stilon Gorzów - Zagłębie Lubin 1:5 (0:1), Adrian Nowak (65) - Rok Sirk (33, 80), Filip Starzyński (53), Patryk Szysz (88), Maciej Dąbrowski (90); Rekord Bielsko-Biała - Górnik Łęczna 0:2 (0:0), Paweł Wojciechowski (54), Igor Korczakowski (90); Resovia - Lech Poznań 0:4 (0:2), Christian Gytkjaer (38, 45), Wołodmyr Kostewycz (47), Filip Marchwiński (54); Błękitni Stargard - Sandecja Nowy Sącz 3:0 (1:0), Krystian Sanocki (40), Wojciech Fadecki (66), Piotr Kurbiel (77); Radomiak GKS Tychy 1:2 (0:0), Patryk Winstal (54) - Maciej Marika (69), Szymon Lewicki (90); Bytovia - Cracovia 2:3 (0:0), Daniel Feruga (56 - karny), Piotr Giel (73) - David Jablonský (64, 120+3), Bojan Cecarić (88); Znicz Pruszków - Garbarnia Kraków 0:1 (0:1), Michał Feliks (19); ŁKS Łódź - Górnik Zabrze zakończył się po zamknięciu wydania. ©©

W ostatnim meczu Liverpool - Arsenal Mohamed Salah dwa razy pokonał Berndą Leno. Jak będzie w środowy wieczór?